

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού _

Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμειξη των παιδιών σε ένοπλη σύρραξη

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία

Διεθνής Σύμβαση για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών

Σύμβαση για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία

Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών

Σύμβαση ΔΟΕ 138 για το Κατώτατο Όριο Ηλικίας Εισόδου στην Απασχόληση

Σύμβαση ΔΟΕ 182 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους

Διακήρυξη για τις κοινωνικές και νομικές αρχές που διέπουν την προστασία και την ευημερία των παιδιών, με ειδική αναφορά στο θεσμό της αναδοχής και της υιοθεσίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο

Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Υιοθετήθηκε και παραμένει ανοικτή για υπογραφή, κύρωση και προσχώρηση με την
από 20 Νοεμβρίου 1989 44/25 Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών
Έναρξη ισχύος : 20 Σεπτεμβρίου 1990 σύμφωνα με το άρθρο 49
Κείμενο : Παράρτημα στην Απόφαση 44/125 της Γενικής Συνέλευσης

[όπως κυρώθηκε με τον **N. 2101 της 2/2 Δεκεμβρίου 1992 : κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΦΕΚ 192, τ. Α΄)]**

Άρθρο πρώτο: Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που υπογράφηκε στην Ν.Υόρκη στις 26 Ιανουαρίου 1990, της οποίας το κείμενο στο πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής :

Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Τα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη :

Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρωπίνης οικογένειας, αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,

Έχοντας υπόψη ότι οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών έχουν διακηρύξει εκ νέου, στον Καταστατικό Χάρτη, την πίστη τους στα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια και την αξία του ανθρώπου, και έχουν αποφασίσει να προαγάγουν την κοινωνική πρόοδο και να καθορίσουν καλύτερες συνθήκες ζωής μέσα στα πλαίσια μιας μεγαλύτερης ελευθερίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου και στις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα διακήρυξαν και συμφώνησαν ότι καθένας δικαιούται να απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που αναφέρονται σε αυτές, χωρίς καμία απολύτως διάκριση ιδίως εξαιτίας της φυλής, του χρώματος, του φύλου, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών του ή άλλων πεποιθήσεων, της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, της περιουσίας, της γέννησης ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης,

Υπενθυμίζοντας ότι, στην Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, τα Ηνωμένα Έθνη διακήρυξαν ότι τα παιδιά δικαιούνται ειδική βοήθεια και υποστήριξη,

Έχοντας πεισθεί ότι η οικογένεια όντας η θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας και το φυσικό περιβάλλον για την ανάπτυξη και την ευημερία όλων των μελών της, και ιδιαίτερα των παιδιών, πρέπει να έχει την προστασία και την υποστήριξη που χρειάζεται για να μπορέσει να διαδραματίσει πληρέστερα το ρόλο της στην κοινότητα,

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί για την πληρέστερη ανάπτυξη της προσωπικότητός του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον, σ' ένα κλίμα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης

Επειδή είναι σημαντικό να προετοιμαστεί πλήρως το παιδί για να ζήσει μια ατομική ζωή στην κοινωνία και να ανατραφεί μέσα στο πνεύμα των ιδανικών που διακηρύσσονται στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και ειδικότερα μέσα σε πνεύμα ειρήνης, αξιοπρέπειας, ανοχής, ελευθερίας, ισότητας και αλληλεγγύης,

Έχοντας υπόψη ότι η ανάγκη να παρασχεθεί στο παιδί ειδική προστασία εξαγγέλθηκε στην Διακήρυξη της Γενεύης του 1924 για τα Δικαιώματα του Παιδιού και στην Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση στις 20 Νοεμβρίου 1959 και που αναγνωρίστηκε στην Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ιδιαίτερα στο άρθρο 10) και στο Καταστατικό και στα αρμόδια όργανα των ειδικευμένων οργανισμών και διεθνών οργανώσεων που μεριμνούν για την ευημερία του παιδιού,

Έχοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Παιδιού, "το παιδί, λόγω της φυσικής και διανοητικής του ανωριμότητας, χρειάζεται ειδική προστασία και μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης και της νομικής προστασίας, τόσο πριν όσο και μετά τη γέννησή του",

Υπενθυμίζοντας τις διατάξεις της Διακήρυξης για τις Νομικές και Κοινωνικές Αρχές σχετικά με την Προστασία και την Ευημερία των Παιδιών, ειδικά όσον αφορά την υιοθεσία και σε ανάδοχες οικογένειες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, τις διατάξεις του συνόλου των ελάχιστων κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για τη Διοίκηση της Δικαιοσύνης για Ανηλίκους (Κανόνες του Πεκίνου), και της Διακήρυξης για την Προστασία των Γυναικών και των Παιδιών σε Περίοδο Επείγουσας Ανάγκης και Ενοπλης Σύρραξης,

Αναγνωρίζοντας ότι σε όλες τις χώρες του κόσμου υπάρχουν παιδιά που ζούν κάτω από ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες, και ότι είναι αναγκαίο να δοθεί στα παιδιά αυτά ιδιαίτερη προσοχή,

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη σημασία των πολιτιστικών παραδόσεων και αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των παιδιών σε όλες τις χώρες, κα ιδιαίτερα στις υπό ανάπτυξη χώρες,

Συμφώνησαν τα εξής :

ΜΕΡΟΣ Ι

Άρθρο 1.- Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, θεωρείται παιδί κάθε ανθρώπινο όν μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία.

Άρθρο 2.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα, που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί που υπάγεται στη δικαιοδοσία τους, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων του παιδιού ή των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή της εθνικής, εθνικιστικής ή κοινωνικής καταγωγής τους, της περιουσιακής τους κατάστασης, της ανικανότητάς τους, της γέννησής τους ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης ή κύρωσης, βασισμένης στη νομική κατάσταση, στις δραστηριότητες, στις εκφρασμένες απόψεις ή στις πεποιθήσεις των γονέων του, των νόμιμων εκπροσώπων του ή των μελών της οικογένειάς του.

Άρθρο 3.- 1. Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν στο παιδί την αναγκαία για την ευημερία του προστασία και φροντίδα, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των γονέων του, των επιτρόπων του ή των άλλων προσώπων που είναι νόμιμα υπεύθυνοι γι' αυτό, και παίρνουν για το σκοπό αυτόν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε η λειτουργία των οργανισμών, των υπηρεσιών και των ιδρυμάτων που αναλαμβάνουν παιδιά και που είναι υπεύθυνα για την προστασία τους να είναι σύμφωνη με τους κανόνες που έχουν θεσπιστεί από τις αρμόδιες αρχές ιδιαίτερα στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας και σε ό,τι αφορά τον αριθμό και την αρμοδιότητα του προσωπικού τους, καθώς και την ύπαρξη μιας κατάλληλης εποπτείας.

Άρθρο 4.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υποχρεούνται να παίρνουν όλα τα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των αναγνωρισμένων στην παρούσα Σύμβαση δικαιωμάτων. Στην περίπτωση οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, παίρνουν τα μέτρα αυτά

μέσα στα όρια των πόρων που διαθέτουν και, όπου είναι αναγκαίο, μέσα στα πλαίσια της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 5.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται την ευθύνη, το δικαίωμα και το καθήκον που έχουν οι γονείς ή, κατά περίπτωση, τα μέλη της διευρυμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από τα τοπικά έθιμα, οι επίτροποι ή άλλα πρόσωπα που έχουν νόμιμα την ευθύνη για το παιδί, να του παράσχουν, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του, τον προσανατολισμό και τις κατάλληλες συμβουλές για την άσκηση των δικαιωμάτων που του αναγνωρίζει η παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι κάθε παιδί έχει εγγενές δικαίωμα στη ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μέρη εξασφαλίζουν, στο μέτρο του δυνατού, την επιβίωση και την ανάπτυξη του παιδιού.

Άρθρο 7.- 1. Το παιδί εγγράφεται στο ληξιαρχείο αμέσως μετά τη γέννησή του και έχει από εκείνη τη στιγμή το δικαίωμα ονόματος, το δικαίωμα να αποκτήσει ιθαγένεια και, στο μέτρο του δυνατού, το δικαίωμα να γνωρίζει τους γονείς του και να ανατραφεί από αυτούς.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν για τη θέση σε εφαρμογή αυτών των δικαιωμάτων, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους και με τις υποχρεώσεις που τους επιβάλλουν οι ισχύουσες σ' αυτό το πεδίο διεθνείς συνθήκες, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ελλείπει αυτών, το παιδί θα ήταν άπατρις.

Άρθρο 8.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειάς του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεών του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη.

2. Εάν ένα παιδί στερείται παράνομα ορισμένα ή όλα τα στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητά του, τα Συμβαλλόμενα Κράτη οφείλουν να του παράσχουν κατάλληλη υποστήριξη και προστασία, ώστε η ταυτότητά του να αποκατασταθεί το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 9.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη μεριμνούν ώστε το παιδί να μην αποχωρίζεται από τους γονείς του, παρά με τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν, με την επιφύλαξη δικαστικής αναθεώρησης και σύμφωνα με τους εφαρμοζόμενους νόμους και διαδικασίες ότι ο χωρισμός αυτός είναι αναγκαίος για το συμφέρον του παιδιού. Μια τέτοια απόφαση μπορεί να είναι αναγκαία σε ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα όταν οι γονείς κακομεταχειρίζονται ή παραμελούν το παιδί, ή όταν ζούν χωριστά και πρέπει να ληφθεί απόφαση σχετικά με τον τόπο διαμονής του παιδιού.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν στις διαδικασίες και να γνωστοποιούν τις απόψεις τους.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού που ζεί χωριστά από τους δύο γονείς του ή από τον έναν από αυτούς να διατηρεί κανονικά προσωπικές σχέσεις και να έχει άμεση επαφή με τους δύο γονείς του, εκτός εάν αυτό είναι αντίθετο με το συμφέρον του παιδιού.

4. Όταν ο χωρισμός είναι αποτέλεσμα μέτρων που έχει πάρει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, όπως η κράτηση, η φυλάκιση, η εξορία, η απέλαση ή ο θάνατος (συμπεριλαμβανομένου του θανάτου από οποιαδήποτε αιτία, ο οποίος επήλθε κατά το χρόνο κράτησης) των δύο γονέων ή του ενός από αυτούς ή του παιδιού, το Συμβαλλόμενο Κράτος δίνει, μετά από αίτηση, στους γονείς, στο παιδί ή, εάν χρειαστεί, σε ένα άλλο μέρος της οικογένειας τις ουσιώδεις πληροφορίες σχετικά με τον τόπο όπου βρίσκονται το απόν μέλος ή τα απόντα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν η αποκάλυψη των πληροφοριών αυτών θα είναι επιζήμια για την ευημερία του παιδιού. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν εξάλλου ώστε η υποβολή ενός τέτοιου αιτήματος να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για το ενδιαφερόμενο ή τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Άρθρο 10.- 1. Σύμφωνα με την υποχρέωση των Συμβαλλομένων Κρατών δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 9, κάθε αίτηση από ένα παιδί ή από τους γονείς του για την είσοδο σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή την έξοδο από αυτό με σκοπό την οικογενειακή επανένωση αντιμετωπίζεται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη με θετικό πνεύμα, ανθρωπισμό και ταχύτητα. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη φροντίζουν επιπλέον ώστε η υποβολή μιας τέτοιας αίτησης να μην επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον αιτούντα ή για τα μέλη της οικογένειάς του.

2. Το παιδί του οποίου οι γονείς διαμένουν σε διαφορετικά Κράτη έχει το δικαίωμα να διατηρεί, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, προσωπικές σχέσεις και τακτική άμεση επαφή με τους δύο γονείς του. Για το σκοπό αυτόν και σύμφωνα με την υποχρέωση που βαρύνει τα Συμβαλλόμενα Κράτη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 9, τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα που έχουν το παιδί και οι γονείς του να εγκαταλείψουν οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της χώρας αυτού του ίδιου του Συμβαλλόμενου Κράτους και να επιστρέψουν στη δική τους χώρα. Το δικαίωμα εγκατάλειψης οποιασδήποτε χώρας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι για την προστασία της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημοσίων ηθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων, και είναι συμβατοί με τα υπόλοιπα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 11.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν μέτρα εναντίον των αθέμιτων μετακινήσεων παιδιών στο εξωτερικό και εναντίον της μη επανάδου τους.

2. Για τον σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν τη σύναψη διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή την προσχώρηση στις ήδη υπάρχουσες συμφωνίες.

Άρθρο 12.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη εγγυώνται στο παιδί που έχει ικανότητα διάκρισης το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα που το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με το βαθμό της ωριμότητάς του.

2. Για το σκοπό αυτόν θα πρέπει ιδίως να δίνεται στο παιδί η δυνατότητα να ακούγεται σε οποιαδήποτε διοικητική ή δικαστική διαδικασία που το αφορά, είτε άμεσα είτε μέσω ενός εκπροσώπου ή ενός αρμοδίου οργανισμού, κατά τρόπο συμβατό με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας.

Άρθρο 13.- 1. Το παιδί έχει το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει την ελευθερία αναζήτησης, λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών οποιουδήποτε είδους, ανεξαρτήτως συνόρων, υπό μορφή προφορική, γραπτή ή τυπωμένη, ή καλλιτεχνική ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο της επιλογής του.

2. Η άσκηση του δικαιώματος αυτού μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο μόνο των περιορισμών που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι :

α. για το σεβασμό των δικαιωμάτων και της υπόληψης των άλλων, ή

β. για τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημοσίων ηθών.

Άρθρο 14.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων ή, κατά περίπτωση, των νόμιμων εκπροσώπων του παιδιού, να το καθοδηγούν στην άσκηση του παραπάνω δικαιώματος κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στην ανάπτυξη των ικανοτήτων του.

3. Η ελευθερία της δήλωσης της θρησκείας του ή των πεποιθήσεών του μπορεί να υπόκειται μόνο στους περιορισμούς που ορίζονται από το νόμο και που είναι αναγκαίοι για τη διαφύλαξη της δημόσιας ασφάλειας, της δημόσιας τάξης, της δημόσιας υγείας και των δημοσίων ηθών, ή των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των άλλων.

Άρθρο 15.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα του παιδιού στην ελευθερία του να συνεταιρίζεται και του να συνέρχεται ειρηνικά.

2. Δεν τίθενται περιορισμοί για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, εκτός από αυτούς που ορίζει ο νόμος και που είναι αναγκαίοι σε μια δημοκρατική κοινωνία, προς το συμφέρον της εθνικής ασφάλειας, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή για την προστασία της δημόσιας υγείας ή των δημόσιων θθών, ή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των άλλων.

Άρθρο 16.- 1. Κανένα παιδί δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αυθαίρετης ή παράνομης επέμβασης στην ιδιωτική του ζωή, στην οικογένειά του, στην κατοικία του, ή στην αλληλογραφία του, ούτε παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του.

2. Το παιδί δικαιούται να προστατεύεται από το νόμο έναντι τέτοιων επεμβάσεων ή προσβολών.

Άρθρο 17.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία του έργου που επιτελούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και φροντίζουν ώστε το παιδί να έχει πρόσβαση σε ενημέρωση και σε υλικό, που προέρχονται από διάφορες εθνικές και διεθνείς πηγές, ιδίως σ' αυτά που αποσκοπούν στην προαγωγή της κοινωνικής, πνευματικής και ηθικής ευημερίας του, καθώς και της σωματικής και πνευματικής υγείας του. Για το σκοπό αυτόν, τα Συμβαλλόμενα Κράτη :

α. ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη διάδοση πληροφοριών και υλικού που παρουσιάζουν κοινωνική και πολιτιστική χρησιμότητα για το παιδί και που είναι σύμφωνα με το πνεύμα του άρθρου 29,

β. ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία για την παραγωγή, ανταλλαγή και διάδοση πληροφοριών και υλικού αυτού του τύπου, που προέρχονται από διάφορες πολιτιστικές εθνικές και διεθνείς πηγές,

γ. ενθαρρύνουν την παραγωγή και τη διάδοση παιδικών βιβλίων,

δ. ενθαρρύνουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη τους τις γλωσσολογικές ανάγκες των αυτοχθόνων παιδιών ή των παιδιών που ανήκουν σε μια μειονότητα,

ε. ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντηρίων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 13 και 18.

Άρθρο 18.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εξασφάλιση της αναγνώρισης της αρχής, σύμφωνα με την οποία και οι δύο γονείς είναι από κοινού υπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του. Η ευθύνη για την ανατροφή του παιδιού και την ανάπτυξή του ανήκει κατά κύριο λόγο στους γονείς ή, κατά περίπτωση στους νόμιμους εκπροσώπους του. Το συμφέρον του παιδιού πρέπει να αποτελεί τη βασική τους μέριμνα.

2. Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού, και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμένων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των οποίων οι γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφελούνται από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους.

Άρθρο 19.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, κατά το χρόνο που βρίσκεται υπό την επιμέλεια των γονέων του ή του ενός από τους δύο, του ή των νόμιμων εκπροσώπων του ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου στο οποίο το έχουν εμπιστευθεί.

2. Αυτά τα προστατευτικά μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν, όπου χρειάζεται, αποτελεσματικές διαδικασίες για την εκπόνηση κοινωνικών προγραμμάτων, που θα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης υποστήριξης στο παιδί και σε αυτούς οι οποίοι έχουν την επιμέλειά του, καθώς και για άλλες μορφές πρόνοιας και για το χαρακτηρισμό, την αναφορά, την παραπομπή, την ανάκριση, την περίθαλψη και την παρακολούθηση της εξέλιξής τους στις περιπτώσεις κακής μεταχείρισης του παιδιού που περιγράφονται πιο πάνω, και, όπου χρειάζεται, για διαδικασίες δικαστικής παρέμβασης.

Άρθρο 20.- 1. Κάθε παιδί που στερείται προσωρινά ή οριστικά το οικογενειακό του περιβάλλον ή το οποίο για το δικό του συμφέρον δεν είναι δυνατόν να παραμείνει στο περιβάλλον αυτό δικαιούται ειδική προστασία και βοήθεια εκ μέρους του Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προβλέπουν γι' αυτό το παιδί μια εναλλακτική επιμέλεια, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

3. Αυτή η επιμέλεια μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, τη μορφή της τοποθέτησης σε μία οικογένεια, της ΚΑΦΑΛΗ του ισλαμικού δικαίου, της υιοθεσίας ή, σε περίπτωση ανάγκης της τοποθέτησης σε ένα κατάλληλο για την περίπτωση ίδρυμα για παιδιά. Κατά την επιλογή ανάμεσα σ' αυτές τις λύσεις, λαμβάνεται δεόντως υπόψη η ανάγκη μιας συνέχειας στην εκπαίδευση του παιδιού, καθώς και η εθνική, θρησκευτική, πολιτιστική και γλωσσολογική καταγωγή του.

Άρθρο 21.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που αναγνωρίζουν και/ή επιτρέπουν την υιοθεσία διασφαλίζουν ότι εκείνο που πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη στην προκειμένη περίπτωση είναι το συμφέρον του παιδιού και :

α. μεριμνούν ώστε η υιοθεσία ενός παιδιού να μην επιτρέπεται παρά μόνο από τις αρμόδιες αρχές, οι οποίες αποφαινόμενες, σύμφωνα με το νόμο και με τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και επί τη βάση όλων των αξιόπιστων σχετικών πληροφοριών, εάν η υιοθεσία είναι δυνατή εν όψει της κατάστασης του παιδιού σε σχέση με τον πατέρα και τη μητέρα του, τους συγγενείς του και τους νόμιμους εκπροσώπους του και εάν, εφόσον αυτό απαιτείται, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα έδωσαν τη συναίνεσή τους για την υιοθεσία, έχοντας γνώση των πραγμάτων και μετά από την αναγκαία παροχή συμβουλών,

β. αναγνωρίζουν ότι η υιοθεσία στο εξωτερικό μπορεί να αντιμετωπισθεί ως ένα άλλο μέσο εξασφάλισης στο παιδί της αναγκαίας φροντίδας, εάν αυτό δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε μία ανάδοχη ή σε μια υιοθετούσα οικογένεια ή να ανατραφεί σωστά στη χώρα της καταγωγής του,

γ. μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση υιοθεσίας στο εξωτερικό, το παιδί απολαμβάνει των ίδιων προστατευτικών μέτρων και προδιαγραφών με εκείνα που υπάρχουν στην περίπτωση εθνικής υιοθεσίας,

δ. παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι, σε περίπτωση διακρατικής υιοθεσίας, η τοποθέτηση του παιδιού δεν απολήγει σε ανάρμοστο υλικό όφελος για τα πρόσωπα που είναι αναμειγμένα σ' αυτή,

ε. προωθούν τους αντικειμενικούς σκοπούς του παρόντος άρθρου με τη σύναψη διμερών ή πολυμερών διακανονισμών ή συμφωνιών, ανάλογα με την περίπτωση, και προσπαθούν, μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, να επιτύχουν οι τοποθετήσεις των παιδιών στο εξωτερικό να πραγματοποιούνται από αρμόδιες αρχές ή αρμόδια όργανα.

Άρθρο 22.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου ένα παιδί, το οποίο επιζητεί να αποκτήσει το νομικό καθεστώς του πρόσφυγα ή που θεωρείται πρόσφυγας δυνάμει των κανόνων και των διαδικασιών του ισχύοντος διεθνούς ή εθνικού δικαίου, είτε αυτό είναι μόνο είτε συνοδεύεται από τους γονείς του ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, να χαίρει της κατάλληλης προστασίας και ανθρωπιστικής βοήθειας, που θα του επιτρέψουν να απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζουν η παρούσα Σύμβαση και τα άλλα διεθνή όργανα τα σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα, στα οποία μετέχουν τα εν λόγω Κράτη.

2. Για το σκοπό αυτό τα Συμβαλλόμενα Κράτη συνεργάζονται, όπως αυτά το κρίνουν αναγκαίο, σε όλες τις προσπάθειες που γίνονται από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών και τους άλλους αρμόδιους διακυβερνητικούς ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς που συνεργάζονται με τον Οργανισμό των Ηνωμένων

Εθνών, προκειμένου να προστατεύσουν και να βοηθήσουν τα παιδιά που βρίσκονται σε παρόμοια κατάσταση, και προκειμένου να αναζητήσουν τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας κάθε παιδιού πρόσφυγα και για να συλλέξουν πληροφορίες αναγκαίες για την επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του. Σε περίπτωση που ούτε ο πατέρας ούτε η μητέρα ούτε κανένα άλλο μέλος της οικογένειας είναι δυνατόν να ανευρεθεί, το παιδί έχει δικαίωμα να τύχει της ίδιας προστασίας που παρέχεται σε οποιοδήποτε άλλο παιδί στερημένο οριστικά ή προσωρινά του οικογενειακού του περιβάλλοντος για οποιοδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 23.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί.

3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης.

4. Μέσα σε πνεύμα διεθνούς συνεργασίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προωθούν την ανταλλαγή κατάλληλων πληροφοριών στον τομέα της προληπτικής περίθαλψης και της ιατρικής, ψυχολογικής και λειτουργικής θεραπείας των ανάπηρων παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης και της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν τις μεθόδους αποκατάστασης αναπήρων και τις υπηρεσίες επαγγελματικής κατάρτισης, με σκοπό να επιτραπεί στα Συμβαλλόμενα Κράτη να βελτιώσουν τις δυνατότητες και τις αρμοδιότητές τους και να διευρύνουν την πείρα τους σε αυτούς τους τομείς. Σ' αυτό το πεδίο λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 24.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατόν επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας και αποκατάστασης αναπήρων. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να διασφαλίσουν το ότι κανένα παιδί δεν θα στερείται το δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες αυτές.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επιδιώκουν να εξασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή του παραπάνω δικαιώματος και ιδιαίτερα παίρνουν τα κατάλληλα μέτρα για :

α. να μειώσουν τη βρεφική και παιδική θνησιμότητα,

β. να εξασφαλίσουν σε κάθε παιδί την απαραίτητη ιατρική αντίληψη και περίθαλψη δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη της στοιχειώδους περίθαλψης,

γ. να αγωνιστούν κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής και μέσα στα πλαίσια της στοιχειώδους περίθαλψης, με την εφαρμογή - ανάμεσα στα άλλα - της ήδη διαθέσιμης τεχνολογίας και με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού πόσιμου νερού, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους της μόλυνσης του φυσικού περιβάλλοντος,

δ. να εξασφαλίσουν στις μητέρες κατάλληλη περίθαλψη πριν και μετά τον τοκετό,

ε. να μπορούν όλες οι ομάδες της κοινωνίας, ιδιαίτερα οι γονείς και τα παιδιά, να ενημερώνονται για τα θέματα της υγείας και της διατροφής του παιδιού, για τα πλειονεκτήματα του φυσικού θηλασμού, την υγιεινή και την καθαριότητα του περιβάλλοντος και την πρόληψη των ατυχημάτων και να βρίσκουν υποστήριξη στη χρήση των παραπάνω βασικών γνώσεων,

στ. Να αναπτύξουν την προληπτική ιατρική φροντίδα, την καθοδήγηση των γονέων και την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες του οικογενειακού προγραμματισμού.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να καταργηθούν οι παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προωθήσουν και να ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία, ώστε να επιτύχουν σταδιακά την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος που αναγνωρίζεται στο παρόν άρθρο. Εν όψει αυτού, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 25.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το παιδί, που τοποθετήθηκε από τις αρμόδιες αρχές σε μία οικογένεια, με σκοπό την παροχή φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή πνευματικής του υγείας, το δικαίωμα σε περιοδική αναθεώρηση της παραπάνω θεραπείας και κάθε άλλης περίπτωσης σχετικής με την τοποθέτησή του.

Άρθρο 26.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί το δικαίωμα να επωφελείται από την κοινωνική πρόνοια, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ασφαλίσεων, και παίρνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν την πλήρη πραγματοποίηση του δικαιώματος αυτού, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους.

2. Τα ωφελήματα, όπου είναι αναγκαία, πρέπει να δίνονται, αφού ληφθούν υπόψη οι πόροι και η κατάσταση του παιδιού και των προσώπων που έχουν αναλάβει την ευθύνη της συντήρησής του, καθώς και κάθε άλλη εκτίμηση σχετιζόμενη με την αίτηση παροχής ωφελημάτων που γίνεται από το παιδί ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 27.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε παιδιού για ένα κατάλληλο επίπεδο ζωής που να επιτρέπει τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Στους γονείς ή στα άλλα πρόσωπα που έχουν αναλάβει το παιδί ανήκει κατά κύριο λόγο η ευθύνη της εξασφάλισης, μέσα στα όρια των δυνατοτήτων τους και των οικονομικών μέσων τους, των απαραίτητων για την ανάπτυξη του παιδιού συνθηκών ζωής.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη υιοθετούν τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με τις εθνικές τους συνθήκες και στο μέτρο των δυνατοτήτων τους, για να βοηθήσουν τους γονείς και τα άλλα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για το παιδί, να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και προσφέρουν, σε περίπτωση ανάγκης, υλική βοήθεια και προγράμματα υποστήριξης, κυρίως σε σχέση με τη διατροφή, το ρουχισμό και την κατοικία.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την είσπραξη της διατροφής του παιδιού από τους γονείς του ή από άλλα πρόσωπα που έχουν την οικονομική ευθύνη γι' αυτό, είτε εντός της επικράτειας είτε στο εξωτερικό. Ειδικά, στην περίπτωση που το πρόσωπο το οποίο έχει την οικονομική ευθύνη για το παιδί ζει σε ένα Κράτος διαφορετικό από εκείνο του παιδιού, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ευνοούν την προσχώρηση σε διεθνείς συμφωνίες ή τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών, καθώς και την υιοθέτηση κάθε άλλης κατάλληλης ρύθμισης.

Άρθρο 28.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και, ιδιαίτερα, για να επιτευχθεί η άσκηση του δικαιώματος αυτού προοδευτικά και στη βάση της ισότητας των ευκαιριών :

α. καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους,

β. ενθαρρύνουν την ανάπτυξη διαφόρων μορφών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, τόσο γενικής όσο και επαγγελματικής, τις καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί, και παίρνουν κατάλληλα μέτρα, όπως η θέσπιση της δωρεάν εκπαίδευσης και της προσφοράς χρηματικής βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης,

γ. εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στη ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός,

δ. καθιστούν ανοιχτές και προσιτές σε κάθε παιδί τη σχολική και την επαγγελματική ενημέρωση και τον προσανατολισμό,

ε. παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φοίτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολικών σπουδών.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της σχολικής πειθαρχίας με τρόπο που να ταιριάζει στην αξιοπρέπεια του παιδιού ως ανθρώπινου όντος, και σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προάγουν και ενθαρρύνουν τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της παιδείας, με σκοπό να συμβάλλουν κυρίως στην εξάλειψη της άγνοιας και του αναλφαριθμητισμού στον κόσμο και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις και στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους. Για το σκοπό αυτόν, λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη οι ανάγκες των υπό ανάπτυξη χωρών.

Άρθρο 29.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνούν ότι η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να αποσκοπεί :

α. στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού και στην πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη των χαρακτηρισμάτων του και σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων του,

β. στην ανάπτυξη του σεβασμού για τα δικαιώματα του ανθρώπου και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και για τις αρχές που καθιερώνονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

γ. στην ανάπτυξη του σεβασμού για τους γονείς του παιδιού, την ταυτότητά του, τη γλώσσα του και τις πολιτιστικές του αξίες, καθώς και του σεβασμού του για τις εθνικές αξίες της χώρας στην οποία ζει, της χώρας από την οποία μπορεί να κατάγεται και για τους πολιτισμούς που διαφέρουν από το δικό του,

δ. στην προετοιμασία του παιδιού για μια υπεύθυνη ζωή σε μία ελεύθερη κοινωνία μέσα σε πνεύμα κατανόησης, ειρήνης, ανοχής, ισότητας των φύλων και φιλίας ανάμεσα σε όλους τους λαούς και τις εθνικιστικές, εθνικές και θρησκευτικές ομάδες και στα πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής,

ε. στην ανάπτυξη του σεβασμού για το φυσικό περιβάλλον.

2. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου ή του άρθρου 28 δεν μπορεί να ερμηνευτεί με τρόπο που να θίγει την ελευθερία των φυσικών ή νομικών προσώπων για τη δημιουργία και τη διεύθυνση εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, υπό τον όρο ότι θα τηρούνται οι εκφρασμένες στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αρχές και ότι η παρεχόμενη στα ιδρύματα αυτά εκπαίδευση θα είναι σύμφωνη με τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα έχει ορίσει το Κράτος.

Άρθρο 30.- Στα Κράτη όπου υπάρχουν εθνικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές μειονότητες ή πρόσωπα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί αυτόχθονας ή που ανήκει σε μία από αυτές τις μειονότητες δεν μπορεί να στερηθεί το δικαίωμα να έχει τη δική του πολιτιστική ζωή, να πρεσβεύει και να ασκεί τη δική του θρησκεία ή να χρησιμοποιεί τη δική του γλώσσα από κοινού με τα άλλα μέλη της ομάδας του.

Άρθρο 31.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Άρθρο 32.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας που ενέχει κινδύνους ή που μπορεί να εκθέσει σε κίνδυνο την εκπαίδευση του ή να βλάψει την υγεία του ή τη σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά και εκπαιδευτικά μέτρα για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των άλλων διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη ειδικότερα:

- α. ορίζουν ένα κατώτατο όριο ή κατώτατα όρια ηλικίας για την είσοδο στην επαγγελματική απασχόληση,
- β. προβλέπουν μία κατάλληλη ρύθμιση των ωραρίων και των συνθηκών εργασίας,
- γ. προβλέπουν κατάλληλες ποινές και άλλες κυρώσεις, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 33.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών, διοικητικών, κοινωνικών και εκπαιδευτικών μέτρων, για να προστατεύσουν τα παιδιά από την παράνομη χρήση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών, όπως αυτές προσδιορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις, και για να εμποδίσουν τη χρησιμοποίηση των παιδιών στην παραγωγή και την παράνομη διακίνηση αυτών των ουσιών.

Άρθρο 34.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύσουν το παιδί από κάθε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης και σεξουαλικής βίας. Για το σκοπό αυτόν, τα Κράτη, ειδικότερα, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν:

- α. την παρακίνηση ή τον εξαναγκασμό των παιδιών σε παράνομη σεξουαλική δραστηριότητα,
- β. την εκμετάλλευση των παιδιών για πορνεία ή για άλλες παράνομες σεξουαλικές δραστηριότητες,
- γ. την εκμετάλλευση των παιδιών για την παραγωγή θεαμάτων ή υλικού πορνογραφικού χαρακτήρα.

Άρθρο 35.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό, διμερές και πολυμερές επίπεδο για να εμποδίσουν την απαγωγή, την πώληση ή το δουλεμπόριο παιδιών για οποιονδήποτε σκοπό και με οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο 36.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του.

Άρθρο 37.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ώστε :

α. κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση. Θανατική ποινή ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα απελευθέρωσης δεν πρέπει να απαγγέλλονται για παραβάσεις, τις οποίες έχουν διαπράξει πρόσωπα κάτω των δεκαοκτώ ετών,

β. κανένα παιδί να μην στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο. Η σύλληψη, κράτηση ή φυλάκιση ενός παιδιού πρέπει να είναι σύμφωνη με το νόμο, να μην αποτελεί παρά ένα έσχατο μέτρο και να είναι της μικρότερης δυνατής χρονικής διάρκειας,

γ. κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία να αντιμετωπίζεται με ανθρωπισμό και με τον οφειλόμενο στην αξιοπρέπεια του ανθρώπου σεβασμό, και κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ηλικίας του. Ειδικότερα, κάθε παιδί που στερείται την ελευθερία θα χωρίζεται από τους ενήλικες, εκτός εάν θεωρηθεί ότι είναι προτιμότερο να μη γίνει αυτό για το συμφέρον του παιδιού, και έχει το δικαίωμα να διατηρήσει την επαφή με την οικογένειά του δι' αλληλογραφίας και με επισκέψεις, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων,

δ. τα παιδιά που στερούνται την ελευθερία τους να έχουν το δικαίωμα για ταχεία πρόσβαση σε νομική ή σε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση, καθώς και το δικαίωμα να αμφισβητούν τη νομιμότητα της στέρησης της ελευθερίας τους ενώπιον ενός δικαστηρίου ή μιας άλλης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής, και για τη λήψη μιας ταχείας απόφασης πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Άρθρο 38.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται και να διασφαλίζουν το σεβασμό στους κανόνες του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που εφαρμόζονται σε αυτά σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, και των οποίων η προστασία επεκτείνεται στα παιδιά.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα κάτω των δεκαπέντε ετών δεν θα συμμετέχουν άμεσα στις εχθροπραξίες.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απέχουν από την επιστράτευση στις ένοπλες δυνάμεις τους κάθε πρόσωπου κάτω των δεκαπέντε ετών. Κατά την επιστράτευση ανάμεσα σε πρόσωπα άνω των δεκαπέντε ετών αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών, τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να δίνουν προτεραιότητα στα πρόσωπα μεγαλύτερης ηλικίας.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, σύμφωνα με την υποχρέωση που έχουν, δυνάμει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, να προστατεύουν τον άμαχο πληθυσμό σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης, παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα για την προστασία και τη φροντίδα των παιδιών, που θίγονται από την ένοπλη σύρραξη.

Άρθρο 39.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση και την κοινωνική επανένταξη κάθε παιδιού θύματος : οποιασδήποτε μορφής παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανισμού ή κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή ένοπλης σύρραξης. Η ανάρρωση αυτή και η επανένταξη γίνονται μέσα σε περιβάλλον, που ευνοεί την υγεία, τον αυτοσεβασμό και την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Άρθρο 40.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν σε κάθε παιδί, κατηγορούμενο ή καταδικασμένο για παράβαση του ποινικού νόμου το δικαίωμα σε μεταχείριση που να συνάδει με το αίσθημα της αξιοπρέπειάς του και της προσωπικής αξίας, που να ενισχύει το σεβασμό του για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες των άλλων και που να λαμβάνει υπόψη την ηλικία του, καθώς και την ανάγκη για επανένταξη στην κοινωνία και την ανάληψη από το παιδί ενός εποικοδομητικού ρόλου στην κοινωνία.

2. Για το σκοπό αυτόν, και λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις των διεθνών οργάνων, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επαγρυπνούν ιδιαίτερα ώστε :

α. κανένα παιδί να μην καθίσταται ύποπτο, να μην κατηγορείται και να μην καταδικάζεται για παράβαση του ποινικού νόμου λόγω πράξεων ή παραλείψεων, που δεν απαγορεύονται από το εθνικό ή διεθνές δίκαιο κατά το χρόνο που διαπράχθηκαν,

β. κάθε παιδί ύποπτο ή κατηγορούμενο για παράβαση του ποινικού νόμου να έχει τουλάχιστον το δικαίωμα στις ακόλουθες εγγυήσεις:

ι. να θεωρείται αθώο μέχρι να αποδειχθεί νόμιμα η ενοχή του,

ιι. να ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση και απευθείας για τις εναντίον του κατηγορίες ή, κατά περίπτωση, μέσω των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του και να έχει νομική ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη συμπαράσταση για την προετοιμασία και την παρουσίαση της υπεράσπισής του,

ιιι. να κρίνεται η υπόθεσή του χωρίς καθυστέρηση από μια αρμόδια, ανεξάρτητη και αμερόληπτη αρχή ή δικαστικό σώμα, σύμφωνα με μία δίκαιη κατά το νόμο διαδικασία, με την παρουσία ενός νομικού ή άλλου συμβούλου και την παρουσία των γονέων του ή των νόμιμων εκπροσώπων του, εκτός αν αυτό θεωρηθεί αντίθετο προς το συμφέρον του παιδιού, λόγω κυρίως της ηλικίας ή της κατάστασής του,

ιiv. να μην υποχρεώνεται να καταθέσει ως μάρτυρας ή να ομολογήσει την ενοχή του, να υποβάλλει ερωτήσεις το ίδιο ή μέσω άλλου στους μάρτυρες κατηγορίας και να επιτυγχάνει την παράσταση και την εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης κάτω από συνθήκες ισότητας,

v. εάν κριθεί ότι παρέβη τον ποινικό νόμο, να μπορεί να προσφύγει κατ' αυτής της απόφασης και κατά οποιουδήποτε μέτρου που λήφθηκε ως συνέπεια αυτής ενώπιον μιας ανώτερης αρμόδιας, ανεξάρτητης και αμερόληπτης αρχής ή δικαστικού σώματος, σύμφωνα με το νόμο,

vi. να έχει τη δωρεάν βοήθεια ενός διερμηνέα, σε περίπτωση που δεν καταλαβαίνει ή δεν μιλάει την γλώσσα που χρησιμοποιείται,

vii. να αντιμετωπίζεται η ιδιωτική του ζωή με απόλυτο σεβασμό σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη προσπαθούν να προαγάγουν τη θέσπιση νόμων, διαδικασιών, αρχών και θεσμών εφαρμοζομένων ειδικώς στα παιδιά που είναι ύποπτα, κατηγορούμενα ή καταδικασμένα για παράβαση του ποινικού νόμου και ιδιαίτερα :

α. τη θέσπιση ενός ελάχιστου ορίου ηλικίας κάτω απ' το οποίο τα παιδιά θα θεωρούνται ότι δεν έχουν την ικανότητα παράβασης του ποινικού νόμου,

β. την εισαγωγή μέτρων, εφόσον αυτό είναι δυνατόν και ευκαίιο, για την αντιμετώπιση τέτοιων παιδιών, χωρίς ανάγκη προσφυγής στη δικαιοσύνη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι τηρείται ο απόλυτος σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα και στις νόμιμες εγγυήσεις.

4. Μια σειρά διατάξεων σχετικών κυρίως με την επιμέλεια, την καθοδήγηση και την επιτήρηση, τους συμβούλους, τη δοκιμασία, την τοποθέτηση σε οικογένεια, τα προγράμματα γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και τις άλλες εναλλακτικές δυνατότητες πλήν της επιμέλειας, θα εξασφαλίζει στα παιδιά μια μεταχείριση που να εγγυάται την ευημερία τους και που να είναι ανάλογη και με την κατάστασή τους και με την παράβαση.

Άρθρο 41.- Καμιά από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει διατάξεις ευνοϊκότερες για την πραγματοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού και οι οποίες είναι δυνατόν να περιέχονται :

α. στη νομοθεσία ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, ή,

β. στο ισχύον για το Κράτος αυτό διεθνές δίκαιο.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 42.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν να κάνουν ευρέως γνωστές τόσο στους ενήλικες όσο και στα παιδιά, τις αρχές και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με δραστήρια και κατάλληλα μέτρα.

Άρθρο 43.- 1. Με σκοπό την έρευνα της προόδου που έχει συντελεστεί από τα Συμβαλλόμενα Κράτη σε σχέση με την τήρηση των υποχρεώσεων, οι οποίες συμφωνήθηκαν δυνάμει της παρούσας Σύμβασης, συγκροτείται Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία επιτελεί τα καθήκοντα που ορίζονται παρακάτω.

2. Η Επιτροπή αποτελείται από δέκα εμπειρογνώμονες υψηλού ήθους και αναγνωρισμένης ικανότητας στον τομέα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα μέλη της εκλέγονται από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ανάμεσα στους υπηκόους τους και συμμετέχουν υπό την ατομική τους ιδιότητα, αφού ληφθούν υπόψη η ανάγκη εξασφάλισης δίκαιης γεωγραφικής κατανομής και τα κύρια νομικά συστήματα.

3. Η εκλογή των μελών της Επιτροπής γίνεται με μυστική ψηφοφορία από έναν κατάλογο προσώπων που υποβάλλουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος έχει τη δυνατότητα να υποδεικνύει έναν υποψήφιο από τους υπηκόους του.

4. Η διεξαγωγή των πρώτων εκλογών θα γίνει το αργότερο έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Σύμβασης. Στη συνέχεια οι εκλογές θα γίνονται κάθε δύο χρόνια. Τέσσερις τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών καλεί γραπτώς τα Συμβαλλόμενα Κράτη να προτείνουν τους υποψηφίους τους εντός δύο μηνών. Στη συνέχεια, ο Γενικός Γραμματέας ετοιμάζει έναν κατάλογο με τα ονόματα όλων των υποψηφίων σε αλφαβητική σειρά, αναφέροντας τα Συμβαλλόμενα Κράτη που έχουν υποδείξει αυτούς και τον υποβάλλει στα Συμβαλλόμενα στην παρούσα Σύμβαση Κράτη.

5. Οι εκλογές γίνονται κατά τις συνόδους των Συμβαλλόμενων Κρατών, οι οποίες συγκαλούνται από το Γενικό Γραμματέα στην έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Στις συνόδους αυτές, κατά τις οποίες η απαρτία σχηματίζεται από τα δύο τρίτα των Συμβαλλόμενων Κρατών, εκλέγονται μέλη της Επιτροπής εκείνοι που έλαβαν το μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία από τους παρόντες και ψηφίσαντες εκπροσώπους των Συμβαλλόμενων Κρατών.

6. Τα μέλη της Επιτροπής εκλέγονται για χρονική περίοδο τεσσάρων ετών. Είναι επανεκλέξιμα εάν προταθεί εκ νέου η υποψηφιότητά τους. Η θητεία πέντε μελών από τα εκλεγμένα κατά την πρώτη εκλογή

λήγει μετά τη συμπλήρωση δύο ετών. Τα ονόματα των πέντε αυτών μελών επιλέγονται με κλήρο από τον πρόεδρο της Συνόδου, αμέσως μετά την πρώτη εκλογή.

7. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ενός μέλους της Επιτροπής, ή εάν, για έναν οποιονδήποτε άλλο λόγο, ένα μέλος δηλώσει ότι δεν μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του στα πλαίσια της Επιτροπής, το Συμβαλλόμενο Κράτος, που είχε υποδείξει αυτό το μέλος, διορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα από τους υπηκόους του, για να υπηρετήσει για το υπόλοιπο της θητείας, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής.

8. Η Επιτροπή θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της.

9. Η Επιτροπή εκλέγει τους αξιωματούχους της για μία περίοδο δύο ετών.

10. Οι Σύνοδοι της Επιτροπής συγκαλούνται κανονικά στην έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ή σε οποιονδήποτε άλλο κατάλληλο τόπο, που καθορίζεται από την Επιτροπή.

Η Επιτροπή συνέρχεται κανονικά κάθε χρόνο.

Η διάρκεια των συνόδων της καθορίζεται και τροποποιείται, εάν είναι αναγκαίο, από μία συνέλευση των Κρατών μελών στην παρούσα Σύμβαση, με την επιφύλαξη της έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση.

11. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θέτει στη διάθεση της Επιτροπής το απαραίτητο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί, δυνάμει της παρούσας Σύμβασης.

12. Τα μέλη της Επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει της παρούσας Σύμβασης εισπράττουν, με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, απολαβές από τους πόρους του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τους όρους και με τις προϋποθέσεις που ορίζει η Γενική Συνέλευση.

Άρθρο 44.- 1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή, μέσω του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που έχουν υιοθετήσει για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στην παρούσα Σύμβαση, καθώς και σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε ως προς την απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων :

α. εντός των δύο πρώτων ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας Σύμβασης για κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος,

β. κατόπιν, κάθε πέντε χρόνια.

2. Οι εκθέσεις που συντάσσονται σε εφαρμογή του παρόντος άρθρου, πρέπει να επισημαίνουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες, εάν υπάρχουν, που εμποδίζουν τα Συμβαλλόμενα Κράτη να τηρήσουν πλήρως τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα Σύμβαση. Πρέπει επίσης να περιέχουν επαρκείς πληροφορίες, για να δώσουν στην Επιτροπή μια ακριβή εικόνα της εφαρμογής της Σύμβασης στην εν λόγω χώρα.

3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη τα οποία έχουν υποβάλει στην Επιτροπή μια αρχική πλήρη έκθεση, δεν χρειάζεται να επαναλάβουν στις επόμενες εκθέσεις που υποβάλλουν, σύμφωνα με το εδάφιο β! της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τις βασικές πληροφορίες που έχουν ήδη κοινοποιήσει.

4. Η Επιτροπή μπορεί να ζητά από τα Συμβαλλόμενα Κράτη συμπληρωματικές πληροφορίες, σχετικές με την εφαρμογή της Σύμβασης.

5. Η Επιτροπή υποβάλλει κάθε δύο χρόνια στη Γενική Συνέλευση, μέσω του Κοινωνικού και Οικονομικού Συμβουλίου, εκθέσεις για τις δραστηριότητές της.

6. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη καθιστούν ευρέως προσιτές τις εκθέσεις τους στο κοινό της χώρας τους.

Άρθρο 45.- Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Σύμβασης και για την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στο πεδίο το οποίο καλύπτει η Σύμβαση :

α) Οι ειδικοί οργανισμοί, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την Παιδική Ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας Σύμβασης, οι οποίες εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους. Η Επιτροπή μπορεί να καλέσει τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την Παιδική Ηλικία και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, τους οποίους κρίνει κατάλληλους, να παράσχουν ειδικευμένες γνώμες για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Μπορεί να καλεί

τις ειδικευμένες οργανώσεις, το Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την Παιδική Ηλικία και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να της υποβάλλουν εκθέσεις για την εφαρμογή της Σύμβασης στους τομείς που ανήκουν στο πεδίο δραστηριότητάς τους.

β) Η Επιτροπή διαβιβάζει, εάν το κρίνει αναγκαίο, στις ειδικευμένες οργανώσεις, στο Ταμείο των Ηνωμένων Εθνών για την Παιδική Ηλικία και στους άλλους αρμόδιους οργανισμούς κάθε έκθεση των Συμβαλλόμενων Κρατών που περιέχει ένα αίτημα ή υποδεικνύει μια ανάγκη για τεχνική συμβουλή ή βοήθεια μαζί με τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις της Επιτροπής, εάν υπάρχουν, σχετικά με το παραπάνω αίτημα ή υπόδειξη.

γ) Η Επιτροπή μπορεί να συστήσει στη Γενική Συνέλευση να ζητήσει από το Γενικό Γραμματέα να αναλάβει για λογαριασμό της μελέτες πάνω σε ειδικά θέματα, σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού.

δ) Η Επιτροπή μπορεί να κάνει υποδείξεις και συστάσεις γενικής φύσεως βασισμένες στις πληροφορίες που έχει δεχτεί κατ' εφαρμογήν των άρθρων 44 και 45 της παρούσας Σύμβασης. Οι υποδείξεις αυτές και οι συστάσεις γενικής φύσεως διαβιβάζονται σε κάθε ενδιαφερόμενο Συμβαλλόμενο Κράτος και αναφέρονται στη Γενική Συνέλευση, μαζί με τις παρατηρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών μερών, όπου υπάρχουν.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 46.- Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για υπογραφή σε όλα τα Κράτη.

Άρθρο 47.- Η παρούσα Σύμβαση υποβάλλεται σε επικύρωση. Τα έγγραφα της επικύρωσης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 48.- Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοιχτή για προσχώρηση οποιουδήποτε Κράτους. Τα έγγραφα της προσχώρησης θα κατατεθούν στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 49.- 1. Η παρούσα Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που επικυρώνει την παρούσα ή προσχωρεί σε αυτήν μετά την κατάθεση του εικοστού εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης, η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την τριακοστή ημέρα μετά από την ημερομηνία κατάθεσης από το Κράτος αυτό του δικού του εγγράφου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 50.- 1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να προτείνει μια τροπολογία και να καταθέσει το κείμενό της στο γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Εν συνεχεία ο Γενικός Γραμματέας διαβιβάζει όλα τα σχέδια τροπολογιών στα Συμβαλλόμενα Κράτη ζητώντας τους να του γνωρίζουν εάν επιθυμούν να συγκληθεί διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Κρατών, με σκοπό να εξετάσουν και να τεθούν σε ψηφοφορία αυτά τα σχέδια. Εάν, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της διαβίβασης αυτής, το ένα τρίτο τουλάχιστον των Συμβαλλόμενων Κρατών κηρυχτεί υπέρ της σύγκλησης μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροπολογία, που υιοθετείται από την πλειοψηφία των παρόντων και ψηφισάντων στη διάσκεψη Συμβαλλόμενων Κρατών, υποβάλλεται για έγκριση στη Γενική Συνέλευση.

2. Κάθε τροπολογία, που υιοθετήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, αρχίζει να ισχύει όταν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και γίνει δεκτή με πλειοψηφία των δύο τρίτων των Συμβαλλόμενων Κρατών.

3. Όταν μια τροπολογία αρχίζει να ισχύει έχει αναγκαστική ισχύ για τα Συμβαλλόμενα Κράτη που την αποδέχτηκαν, ενώ τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη παραμένουν δεσμευμένα από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και από όλες τις προηγούμενες τροπολογίες που έχουν αποδεχτεί.

Άρθρο 51.- 1. Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών θα δεχτεί και θα διαβιβάσει σε όλα τα Κράτη το κείμενο των επιφυλάξεων που έκαναν τα Κράτη κατά το χρόνο της επικύρωσης ή της προσχώρησης.

2. Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη, που είναι ασυμβίβαστη με το αντικείμενο και το σκοπό της παρούσας Σύμβασης.

Οι επιφυλάξεις μπορούν να αποσυρθούν ανά πάσα στιγμή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ενημερώνει γι' αυτό όλα τα Συμβαλλόμενα στη Σύμβαση Κράτη. Η γνωστοποίηση παράγει τα αποτελέσματά της από την ημερομηνία κατά την οποία παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 52.- Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία παράγει τα αποτελέσματά της ένα χρόνο μετά από την ημερομηνία κατά την οποία η γνωστοποίηση παρελήφθη από το Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 53.- Ο Γενικός Γραμματέας του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 54.- Το πρωτότυπο της παρούσας Σύμβασης, της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, κινεζική, ισπανική, γαλλική και ρωσική γλώσσα έχουν την ίδια ισχύ, θα κατατεθεί στο Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ τα παραπάνω οι υπογράφωντες, ειδικά εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο δεύτερο: Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της δε κυρουμένης Σύμβασης από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο 49 αυτής.

Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμιξη των παιδιών σε ένοπλη σύρραξη

Υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ
και άνοιξε για υπογραφή, κύρωση και προσχώρηση με την απόφαση 54/263 της 25.5.2000
Έναρξη ισχύος: 12 Φεβρουαρίου 2002 σύμφωνα με το άρθρο 10 (1) ¹
Κείμενο: UN Document A/RES/54/263

[όπως κυρώθηκε με το **N. 3080/2002: Κύρωση του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη** (ΦΕΚ 312, τ. Α')].

Άρθρο πρώτο.- Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη, που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στις 25 Μαΐου 2000 και υπογράφηκε από την Ελλάδα στις 7 Σεπτεμβρίου 2000, το κείμενο του οποίου σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Προαιρετικό Πρωτόκολλο της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε σχέση με την ανάμιξη των παιδιών σε ένοπλη σύρραξη

Υιοθετήθηκε και άνοιξε προς υπογραφή, επικύρωση και προσχώρηση με το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης NRES/54/263 της 25ης Μαΐου 2000.

Τα Κράτη Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου,

ΕΝΘΑΡΡΥΜΕΝΑ από τη συντριπτική υποστήριξη προς τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που αποδεικνύει την υπάρχουσα εκτεταμένη δέσμευση να αναληφθεί αγώνας για την προώθηση και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού,

ΕΠΑΝΑΔΙΑΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι τα δικαιώματα των παιδιών απαιτούν ειδική προστασία και ζητώντας τη συνεχή βελτίωση της κατάστασης των παιδιών χωρίς διάκριση, όπως και την ανάπτυξη και εκπαίδευσή τους σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας,

ΕΝΟΧΛΗΜΕΝΑ από τον επιβλαβή και εκτεταμένο αντίκτυπο της ένοπλης σύρραξης στα παιδιά και τις μακρόχρονες επιπτώσεις της για διαρκή ειρήνη, ασφάλεια και ανάπτυξη,

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΟΝΤΑΣ το να γίνονται τα παιδιά στόχος σε καταστάσεις ένοπλης σύρραξης και τις άμεσες επιθέσεις σε αντικείμενα που προστατεύονται από το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων τόπων που γενικώς έχουν σημαντική παρουσία παιδιών, όπως είναι τα σχολεία και τα νοσοκομεία,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ την υιοθέτηση του Οργανισμού της Ρώμης από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο και συγκεκριμένα το ότι σε αυτόν περιλαμβάνεται ως έγκλημα πολέμου η στρατολόγηση ή επιστράτευση παιδιών κάτω της ηλικίας των 15 ετών ή η χρήση τους στην ενεργό συμμετοχή σε εχθροπραξίες σε διεθνείς και μη διεθνείς ένοπλες συρράξεις,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ, συνεπώς, ότι για την περαιτέρω ενίσχυση της εφαρμογής των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού υπάρχει ανάγκη να αυξηθεί η προστασία των παιδιών από την ανάμιξη σε ένοπλη σύρραξη,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι το άρθρο 1 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού προσδιορίζει ότι, για τους σκοπούς αυτής της Σύμβασης, παιδί σημαίνει κάθε ανθρώπινο ον κάτω της ηλικίας των 18 ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση λαμβάνει χώρα νωρίτερα σύμφωνα με το νόμο που ισχύει για το παιδί,

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΑ ότι ένα προαιρετικό πρωτόκολλο της Σύμβασης που αυξάνει την ηλικία της πιθανής επιστράτευσης προσώπων στις ένοπλες δυνάμεις και τη συμμετοχή τους σε εχθροπραξίες θα συνεισφέρει

¹ Σημείωση της επιμελήτριας: Στην Ελλάδα τέθηκε σε ισχύ στις 22.11.2003. (Ανακοίνωση ΥΠΕΞ Φ.0546/6/ΑΣ 707/Μ. 5387/18.12.2003, ΦΕΚ 292, τ. Α')

αποτελεσματικά στην εφαρμογή της αρχής ότι τα συμφέροντα του παιδιού θα πρέπει να λαμβάνονται κατά προτεραιότητα υπόψη σε όλες τις ενέργειες που αφορούν τα παιδιά,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι η εικοστή έκτη Διεθνής Διάσκεψη του Ερυθρού Σταυρού και της Ερυθράς Ημισελήνου το Δεκέμβριο του 1995 συνέστησε, μεταξύ άλλων, τα Μέρη των συρράξεων να προβαίνουν σε κάθε εφικτή ενέργεια ώστε να εξασφαλίζουν ότι δεν λαμβάνουν μέρος στις εχθροπραξίες παιδιά κάτω της ηλικίας των 18 ετών,

ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΟΝΤΑΣ την ομόφωνη έγκριση, τον Ιούνιο του 1999, της Σύμβασης υπ' αριθμόν 182 του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας για την Απαγόρευση και Άμεση Δράση για την Εξάλειψη των Χειρότερων Μορφών Παιδικής Εργασίας, που απαγορεύει, μεταξύ άλλων, την αναγκαστική ή υποχρεωτική στρατολόγηση παιδιών για χρήση σε ένοπλη σύρραξη,

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΟΝΤΑΣ με τη σοβαρότερη ανησυχία τη στρατολόγηση, εκπαίδευση και χρήση παιδιών εντός των εθνικών συνόρων, όπως και διασυνοριακά σε εχθροπραξίες από ένοπλες ομάδες που διαφέρουν από τις ένοπλες δυνάμεις ενός Κράτους, και αναγνωρίζοντας την ευθύνη εκείνων που στρατολογούν, εκπαιδεύουν και χρησιμοποιούν παιδιά για το σκοπό αυτόν,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ την υποχρέωση κάθε Μέρους σε μία ένοπλη σύρραξη να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου,

ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι το παρόν Πρωτόκολλο δεν θίγει τους σκοπούς και τις αρχές που περιλαμβάνονται στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 51, και των συναφών κανονισμών του ανθρωπιστικού δικαίου,

ΕΝΘΥΜΟΥΜΕΝΑ ότι οι συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας που βασίζονται στον πλήρη σεβασμό των σκοπών και των αρχών που περιλαμβάνονται στο Χάρτη και η τήρηση των ισχυόντων εγγράφων περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι απαραίτητα στοιχεία για την πλήρη προστασία των παιδιών, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια ενόπλων συρράξεων και ξένης κατοχής,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις ειδικές ανάγκες εκείνων των παιδιών που είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στη στρατολόγηση ή χρήση σε εχθροπραξίες σε παραβίαση του παρόντος Πρωτοκόλλου, εξαιτίας της οικονομικής ή κοινωνικής τους κατάστασης ή του φύλου τους,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ την ανάγκη να εξετάζονται οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές αιτίες που βρίσκονται στη ρίζα της ανάμιξης των παιδιών σε ένοπλες συρράξεις,

ΠΕΠΕΙΣΜΕΝΑ ότι υπάρχει ανάγκη να ενισχυθεί η διεθνής συνεργασία για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, όπως και για τη σωματική και ψυχο-κοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη των παιδιών που είναι θύματα ένοπλης σύρραξης,

ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΣ τη συμμετοχή της κοινότητας και, ιδιαίτερα, των παιδιών και των παιδιών θυμάτων στην διάδοση πληροφοριών και σε εκπαιδευτικά προγράμματα για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ στα ακόλουθα:

Άρθρο 1.- Τα Κράτη Μέρη θα λαμβάνουν κάθε εφικτό μέτρο για να εξασφαλίζουν ότι τα μέλη των ενόπλων δυνάμεων τους που δεν έχουν κλείσει ακόμη τα 18 δεν θα λαμβάνουν άμεσα μέρος σε εχθροπραξίες.

Άρθρο 2. - Τα Κράτη Μέρη θα εξασφαλίζουν ότι πρόσωπα που δεν έχουν κλείσει ακόμη τα 18 δεν θα επιστρατεύονται υποχρεωτικά στις ένοπλες δυνάμεις τους.

Άρθρο 3.- 1. Τα Κράτη Μέρη θα αυξήσουν την ελάχιστη ηλικία για την εθελοντική κατάταξη προσώπων στις εθνικές τους ένοπλες δυνάμεις από εκείνη που ορίζεται στο άρθρο 38 παράγραφος 3 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που περιλαμβάνονται σε αυτό το άρθρο και αναγνωρίζοντας ότι σύμφωνα με τη Σύμβαση πρόσωπα κάτω της ηλικίας των 18 ετών δικαιούνται ειδικής προστασίας.

2. Κάθε Κράτος Μέρος θα καταθέσει μία δεσμευτική διακήρυξη με την κύρωση ή προσχώρηση του στο παρόν Πρωτόκολλο, όπου θα ορίζεται η ελάχιστη επιτρεπόμενη ηλικία για την εθελοντική κατάταξη στις εθνικές του ένοπλες δυνάμεις και θα περιγράφονται οι εγγυήσεις που έχει αναλάβει για την εξασφάλιση ότι αυτή η κατάταξη δεν θα είναι καταναγκαστική ή υποχρεωτική.

3. Τα Κράτη Μέρη που επιτρέπουν την εθελοντική κατάταξη στις εθνικές τους ένοπλες δυνάμεις σε πρόσωπα κάτω της ηλικίας των 18 ετών θα διατηρούν σε ισχύ εγγυήσεις που θα εξασφαλίζουν, τουλάχιστον, ότι:

(α) αυτή η κατάταξη είναι γνήσια εθελοντική,

(β) αυτή η κατάταξη πραγματοποιείται με την εν γνώσει συγκατάθεση των γονέων ή νόμιμων κηδεμόνων του προσώπου,

(γ) αυτά τα πρόσωπα έχουν πληροφορηθεί πλήρως τα καθήκοντα που περιλαμβάνονται σε μία τέτοια στρατιωτική θητεία,

(δ) αυτά τα πρόσωπα παρέχουν αξιόπιστη απόδειξη της ηλικίας τους πριν γίνουν δεκτά στις εθνικές ένοπλες δυνάμεις.

4. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να ενισχύσει τη διακήρυξη του οποτεδήποτε με σχετική γνωστοποίηση απευθυνόμενη στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος θα ενημερώσει όλα τα Κράτη Μέρη. Αυτή η γνωστοποίηση θα ισχύει από την ημερομηνία της λήψης της από τον Γενικό Γραμματέα.

5. Η απαίτηση της αύξησης της ηλικίας της πρώτης παραγράφου του παρόντος άρθρου δεν ισχύει για σχολεία που βρίσκονται υπό τον έλεγχο ή διευθύνονται από τις ένοπλες δυνάμεις των Κρατών Μερών, σύμφωνα με τα άρθρα 28 κα 29 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Άρθρο 4.- 1. Ένοπλες ομάδες, που διαφέρουν από τις ένοπλες δυνάμεις ενός Κράτους, δεν θα πρέπει υπό καμία συνθήκη να στρατολογούν ή να χρησιμοποιούν σε εχθροπραξίες πρόσωπα κάτω της ηλικίας των 18 ετών.

2. Τα Κράτη Μέρη θα λαμβάνουν κάθε εφικτό μέτρο για να εμποδίζουν αυτή τη στρατολόγηση και χρήση, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης νομικών μέτρων, όπως απαιτούνται για την απαγόρευση και τη δημιουργία του αξιόποινου χαρακτήρα αυτών των πρακτικών.

3. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου δεν θα επηρεάσει τη νομική κατάσταση οποιουδήποτε μέρους ένοπλης σύρραξης.

Άρθρο 5.- Τίποτα στο παρόν Πρωτόκολλο δεν θα ερμηνευθεί ότι αποκλείει τις διατάξεις του δικαίου ενός Κράτους Μέρους ή των διεθνών εγγράφων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που συντελούν περισσότερο στην υλοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Άρθρο 6.- 1. Κάθε Κράτος Μέρος θα λάβει όλα τα απαραίτητα νομικά, διοικητικά και άλλα μέτρα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής και επιβολής των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου εντός της δικαιοδοσίας του.

2. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν να κάνουν τις αρχές και τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου ευρέως γνωστές και να τις προωθήσουν με τα κατάλληλα μέτρα σε ενήλικες και παιδιά εξίσου.

3. Τα Κράτη Μέρη θα λάβουν όλα τα εφικτά μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι πρόσωπα εντός της δικαιοδοσίας τους που επιστρατεύονται ή χρησιμοποιούνται σε εχθροπραξίες σε παραβίαση του παρόντος Πρωτοκόλλου θα αποστρατεύονται ή με άλλον τρόπο θα εξέρχονται της υπηρεσίας. Τα Κράτη Μέρη, όταν είναι απαραίτητο, θα παρέχουν σε αυτά τα πρόσωπα κάθε κατάλληλη συνδρομή για τη σωματική και ψυχολογική τους ανάκαμψη και την κοινωνική τους επανένταξη.

Άρθρο 7.- 1. Τα Κράτη Μέρη θα συνεργάζονται για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης οποιασδήποτε δραστηριότητας αντίθετης με το παρόν και της αποκατάστασης και επανένταξης προσώπων που είναι θύματα πράξεων που αντιβαίνουν το παρόν, και η συνεργασία τους θα περιλαμβάνει την τεχνική συνεργασία και την οικονομική συνδρομή. Η συνδρομή και η συ-

νεργασία αυτή θα αναλαμβάνονται σε συνεννόηση με τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη και τους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

2. Τα Κράτη Μέρη που είναι σε θέση να το πράττουν, θα παρέχουν αυτή τη συνδρομή μέσω των ισχυόντων πολυμερών, διμερών ή άλλων προγραμμάτων ή, μεταξύ άλλων, μέσω ενός εθελοντικού ταμείου που θα δημιουργηθεί σύμφωνα με τους κανονισμούς της Γενικής Συνέλευσης.

Άρθρο 8.- 1. Κάθε Κράτος Μέρος, εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου γι' αυτό το Κράτος Μέρος, θα υποβάλει μία αναφορά στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, όπου θα παρέχει εκτενείς πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει για την εφαρμογή των διατάξεων του Πρωτοκόλλου, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που έχουν ληφθεί για την εφαρμογή των διατάξεων περί συμμετοχής και στρατολόγησης.

2. Ακολούθως της υποβολής της εκτενούς αναφοράς, κάθε Κράτος Μέρος θα περιλαμβάνει στις αναφορές που θα υποβάλει στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σύμφωνα με το άρθρο 44 της Σύμβασης, κάθε περαιτέρω πληροφορία σχετικά με την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου. Άλλα Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου θα υποβάλλουν αναφορά κάθε πέντε χρόνια.

3. Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού μπορεί να ζητά από τα Κράτη Μέρη περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 9.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοιχτό προς υπογραφή από οποιοδήποτε Κράτος είναι Μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε κύρωση και είναι ανοιχτό στην προσχώρηση οποιουδήποτε Κράτους. Τα έγγραφα κύρωσης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

3. Ο Γενικός Γραμματέας, υπό την ιδιότητα του ως θεματοφύλακας της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου, θα ενημερώνει όλα τα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση σχετικά με κάθε έγγραφο δήλωσης κατ' εφαρμογή του άρθρου 3.

Άρθρο 10.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει τρεις μήνες μετά την κατάθεση του δέκατου εγγράφου κύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε Κράτος που κυρώνει το παρόν Πρωτόκολλο ή που προσχωρεί σε αυτό μετά την έναρξη ισχύος του, το Πρωτόκολλο θα αρχίζει να ισχύει ένα μήνα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του δικού του εγγράφου κύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 11.- 1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο οποτεδήποτε με έγγραφη γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος θα ενημερώσει κατόπιν τα άλλα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Η καταγγελία θα ισχύσει ένα έτος μετά την ημερομηνία λήψης της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα. Εάν, όμως, με την εκπνοή αυτού του έτους το καταγγέλον Κράτος Μέρος είναι αναμεμιγμένο σε ένοπλη σύρραξη, η καταγγελία δεν θα ισχύσει πριν το τέλος της ένοπλης σύρραξης.

2. Αυτή η καταγγελία δεν θα έχει το αποτέλεσμα της αποδέσμευσης ενός Κράτους Μέρους από τις υποχρεώσεις του που προβλέπονται στο παρόν Πρωτόκολλο σε σχέση με οποιαδήποτε πράξη που θα λάβει χώρα πριν από την ημερομηνία κατά την οποία θα ισχύσει η καταγγελία. Ούτε αυτή η καταγγελία θα θίξει με οποιονδήποτε τρόπο τη συνεχιζόμενη εξέταση οποιουδήποτε θέματος που ήδη θα εξετάζεται από την Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της καταγγελίας.

Άρθρο 12.- 1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να προτείνει μία τροποποίηση και να την καταθέσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας θα γνωστοποιήσει κατόπιν την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη Μέρη με αίτηση να δηλώσουν εάν είναι υπέρ μιας διάσκεψης των Κρατών Μερών για το σκοπό της εξέτασης και ψήφησης των προτάσεων. Σε περίπτωση που, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία αυτής της γνωστοποίησης, τουλάχιστον ένα τρίτο των Κρατών Μερών

δηλώσουν υπέρ μιας τέτοιας διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας θα συγκαλέσει τη διάσκεψη υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Τυχόν τροποποιήσεις που θα υιοθετηθούν από την πλειοψηφία των Κρατών Μερών που παρίστανται και έχουν δικαίωμα ψήφου στη διάσκεψη θα υποβληθούν στην έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών.

2. Τροποποίηση που θα υιοθετηθεί σύμφωνα με την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου θα τεθεί σε ισχύ μετά την έγκριση της από τη Γενική Συνέλευση και την αποδοχή της από μία πλειοψηφία δύο τρίτων των Κρατών Μερών.

3. Από τη στιγμή που θα ισχύσει μία τροποποίηση θα είναι δεσμευτική για εκείνα τα Κράτη Μέρη που την έχουν αποδεχθεί, ενώ τα άλλα Κράτη Μέρη θα εξακολουθήσουν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και τυχόν προηγούμενες τροποποιήσεις που έχουν αποδεχθεί.

Άρθρο 13. - 1. Το παρόν Πρωτόκολλο, του οποίου τα κείμενα στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στα αρχεία των Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα μεταβιβάσει επικυρωμένα αντίγραφα του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλα τα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και σε όλα τα Κράτη που έχουν υπογράψει, τη Σύμβαση.

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 10 παράγραφος 2 αυτού.

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παι- διών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία

Υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ
και άνοιξε για υπογραφή, κύρωση και προσχώρηση με την απόφαση 54/263 της 25.5.2000
Έναρξη ισχύος: 18 Ιανουαρίου 2002 σύμφωνα με το άρθρο 14
Κείμενο: UN Document A/RES/54/263

[όπως κυρώθηκε με το Ν. 3625/2007: « Κύρωση, εφαρμογή του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παι-
δική πορνογραφία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 290, τ. Α')].

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο.- Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (κυρωτικός νόμος 2101/1992, ΦΕΚ 192, τ. Α') σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, που υιοθετήθηκε με το ψήφισμα 54/263 (25 Μαΐου 2000) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνω-
μένων Εθνών, το κείμενο του οποίου στο πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνι-
κή έχει ως εξής:

Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παι- διών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία

Τα Κράτη Μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου,

Θεωρώντας ότι, για να επιτευχθούν περαιτέρω οι σκοποί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παι-
διού και η υλοποίηση των διατάξεων της, ιδίως των άρθρων 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 και 36, πρέπει να επε-
κταθούν τα μέτρα που απαιτείται να λάβουν τα Κράτη Μέρη προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία
του παιδιού έναντι της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνογραφίας,

Θεωρώντας επίσης ότι η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού αναγνωρίζει το δικαίωμα του παι-
διού να προστατεύεται από την οικονομική εκμετάλλευση και από την εκτέλεση εργασίας που είναι πιθα-
νό να είναι επικίνδυνη ή να δυσχεραίνει την εκπαίδευση του παιδιού ή να είναι επιβλαβής για την υγεία
του παιδιού ή για τη σωματική, ψυχική, πνευματική, ηθική ή κοινωνική ανάπτυξη του,

Ανησυχώντας σοβαρά για τη σημαντική και αυξανόμενη διεθνή διακίνηση παιδιών με σκοπό την
εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία,

Ανησυχώντας ιδιαίτερα για την ευρέως διαδεδομένη και συνεχιζόμενη πρακτική του σεξουαλικού
τουρισμού, στην οποία τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευπαθή, καθώς προάγει άμεσα την εμπορία παιδιών, την
παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία,

Αναγνωρίζοντας ότι ορισμένες ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των κοριτσιών,
κινδυνεύουν περισσότερο από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και ότι τα κορίτσια εκπροσωπούνται δυσα-
νάλογα στα σεξουαλικά εκμεταλλευόμενα άτομα,

Ανησυχώντας για την αυξανόμενη διαθεσιμότητα παιδικής πορνογραφίας στο διαδίκτυο και σε άλ-
λες αναπτυσσόμενες τεχνολογίες, και υπενθυμίζοντας τη Διεθνή Διάσκεψη για την Καταπολέμηση της Παι-
δικής Πορνογραφίας στο Διαδίκτυο που έλαβε χώρα στη Βιέννη το 1999, και ιδίως το συμπέρασμα της που
καλεί για την ποινικοποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο της παραγωγής, διάθεσης, εξαγωγής, μετάδοσης, ει-
σαγωγής, σκόπιμης κατοχής και διαφήμισης της παιδικής πορνογραφίας, και τονίζοντας τη σημασία της
στενότερης συνεργασίας μεταξύ των Κυβερνήσεων και της βιομηχανίας του Διαδικτύου,

Πιστεύοντας ότι η εξάλειψη της εμπορίας παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνο-
γραφίας θα διευκολυνθεί με την υιοθέτηση ολιστικής προσέγγισης που να αντιμετωπίζει τους παράγοντες

που ευνοούν τις ανωτέρω καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της υπανάπτυξης, της φτώχειας, των οικονομικών ανομοιοτήτων, της άδικης κοινωνικο-οικονομικής διάρθρωσης, των δυσλειτουργικών οικογενειών, της έλλειψης εκπαίδευσης, της αστικής-αγροτικής αποδημίας, της διάκρισης μεταξύ των φύλων, της ανεύθυνης σεξουαλικής συμπεριφοράς των ενηλίκων, των επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών, των ένοπλων συγκρούσεων και της διακίνησης παιδιών,

Πιστεύοντας επίσης ότι απαιτούνται προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κοινού για τη μείωση της καταναλωτικής ζήτησης για την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, και πιστεύοντας ακόμη στη σημασία της ενίσχυσης της παγκόσμιας συνεργασίας μεταξύ όλων των φορέων και της βελτίωσης της επιβολής του νόμου σε εθνικό επίπεδο,

Σημειώνοντας τις διατάξεις διεθνών νομικών κειμένων που αφορούν στην προστασία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Χάγης για την Προστασία των Παιδιών και τη Συνεργασία για Διακρατικές Υιοθεσίες, της Σύμβασης της Χάγης για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών, της Σύμβασης της Χάγης σχετικά με τη Δικαιοδοσία, το Εφαρμοστέο Δίκαιο, την Αναγνώριση, την Εκτέλεση και τη Συνεργασία σε Θέματα Γονικής Ευθύνης και Μέτρων Προστασίας των Παιδιών, και της Σύμβασης 182 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με την Απαγόρευση και την Άμεση Δράση για την Εξάλειψη των Χειρότερων Μορφών Παιδικής Εργασίας,

Ενθαρρυσμένα από τη μεγάλη στήριξη για τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που καταδεικνύει την ευρεία δέσμευση που υφίσταται για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της εφαρμογής των διατάξεων του Προγράμματος Δράσης για την Πρόληψη της Εμπορίας Παιδιών, της Παιδικής Πορνείας και της Παιδικής Πορνογραφίας και τη Δήλωση και την Ημερήσια Διάταξη για Δράση που υιοθετήθηκαν στο Παγκόσμιο Συνέδριο για τη Σεξουαλική Εκμετάλλευση των Παιδιών για Εμπορικούς Σκοπούς, που έλαβε χώρα στη Στοκχόλμη από τις 27 έως τις 31 Αυγούστου 1996, και των λοιπών σχετικών διατάξεων και εισηγήσεων των αρμόδιων διεθνών φορέων,

Λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπ' όψιν τη σημασία των παραδόσεων και των πολιτιστικών αξιών κάθε λαού για την προστασία και την αρμονική ανάπτυξη του παιδιού,

Συμφώνησαν ως εξής:

Άρθρο 1.- Τα Κράτη Μέρη θα απαγορεύσουν την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 2.- Για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου:

(α) Εμπορία παιδιών σημαίνει κάθε πράξη ή συναλλαγή με την οποία ένα παιδί μεταβιβάζεται από οποιοδήποτε πρόσωπο ή ομάδα προσώπων σε άλλο πρόσωπο έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος.

(β) Παιδική πορνεία σημαίνει χρησιμοποίηση ενός παιδιού σε γενετήσιες δραστηριότητες έναντι αμοιβής ή άλλου τιμήματος.

(γ) Παιδική πορνογραφία σημαίνει κάθε αναπαράσταση, με οποιοδήποτε μέσο, ενός παιδιού που εμπλέκεται σε πραγματικές ή προσομοιωμένες γενετήσιες δραστηριότητες, ή οποιαδήποτε αναπαράσταση των γεννητικών οργάνων ενός παιδιού πρωταρχικά για γενετήσιους σκοπούς.

Άρθρο 3.- 1. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να εξασφαλίσει ότι, τουλάχιστον, οι ακόλουθες πράξεις και δραστηριότητες καλύπτονται πλήρως στο ποινικό του δίκαιο, ανεξάρτητα από το αν τα εν λόγω εγκλήματα τελούνται στο εσωτερικό ή διεθνώς ή σε μεμονωμένη ή οργανωμένη βάση:

(α) Όσον αφορά στην εμπορία παιδιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 2:

(i) προσφορά, παράδοση ή αποδοχή, με οποιοδήποτε μέσο, παιδιού με σκοπό:

α. τη γενετήσια εκμετάλλευση του παιδιού,

β. τη μεταφορά οργάνων του παιδιού έναντι κέρδους,

γ. τη συμμετοχή του παιδιού σε καταναγκαστική εργασία

(ii) ανάρμοστη πρόκληση συγκατάθεσης, από μεσολαβητή, για την υιοθεσία του παιδιού κατά παράβαση των ισχυόντων διεθνών κειμένων περί υιοθεσίας.

(β) Προσφορά, λήψη, προμήθεια ή παροχή παιδιού για παιδική πορνεία, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

(γ) Παραγωγή, διάθεση, διάδοση, εισαγωγή, εξαγωγή, προσφορά, πώληση ή κατοχή για τους ανωτέρω σκοπούς παιδικής πορνογραφίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου ενός Κράτους Μέρους, το ίδιο θα ισχύει για την απόπειρα τέλεσης και για τη συνενοχή ή συμμετοχή σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω πράξεις.

3. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να καταστήσει κολάσιμα τα εν λόγω εγκλήματα με κατάλληλες κυρώσεις που λαμβάνουν υπ' όψιν τη σοβαρή φύση τους.

4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου του, κάθε Κράτος Μέρος θα λάβει μέτρα, όπου αρμόζει, για να θεσπίσει την ευθύνη νομικών προσώπων για τα εγκλήματα που ορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Με την επιφύλαξη των νομικών αρχών του Κράτους Μέρους, η εν λόγω ευθύνη των νομικών προσώπων μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.

5. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα αρμόζοντα νομικά και διοικητικά μέτρα, για να εξασφαλίσουν ότι όλα τα άτομα που εμπλέκονται στην υιοθεσία ενός παιδιού ενεργούν σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή νομικά κείμενα.

Άρθρο 4.- 1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, όταν τα εγκλήματα τελούνται στην επικράτεια του ή σε πλοίο ή αεροσκάφος που είναι νηολογημένο στο εν λόγω κράτος.

2. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να λάβει μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

(α) Όταν ο φερόμενος ως δράστης είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους ή άτομο με συνήθη διαμονή στην επικράτεια του.

(β) Όταν το θύμα είναι υπήκοος του εν λόγω κράτους.

3. Κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να λάβει επίσης τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιερώσει τη δικαιοδοσία του επί των ανωτέρω εγκλημάτων σε περίπτωση που ο φερόμενος ως δράστης ευρίσκεται στην επικράτεια του και δεν τον εκδίδει σε άλλο Κράτος Μέρος λόγω του ότι το αδίκημα τελέσθηκε από έναν υπήκοο του.

4. Το παρόν Πρωτόκολλο δεν εμποδίζει την άσκηση ποινικής δίωξης σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.

Άρθρο 5.- 1. Τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 θεωρείται ότι περιλαμβάνονται στα εγκλήματα για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση σε κάθε συνθήκη έκδοσης που υφίσταται μεταξύ Κρατών Μερών και θα περιλαμβάνονται ως εκδόσιμα εγκλήματα σε κάθε συνθήκη έκδοσης που θα συναφθεί μεταγενέστερα μεταξύ τους, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις εν λόγω συνθήκες.

2. Αν ένα Κράτος Μέρος που ορίζει ότι η έκδοση εξαρτάται από την ύπαρξη συνθήκης λάβει αίτηση έκδοσης από άλλο Κράτος Μέρος με το οποίο δεν έχει συνάψει συνθήκη έκδοσης, μπορεί να θεωρήσει το παρόν Πρωτόκολλο ως νομική βάση για την έκδοση όσον αφορά στα εν λόγω εγκλήματα. Η έκδοση θα υπόκειται στις προϋποθέσεις που προβλέπει η νομοθεσία του αιτουμένου κράτους.

3. Τα Κράτη Μέρη που δεν ορίζουν ότι η έκδοση εξαρτάται από την ύπαρξη συνθήκης θα αναγνωρίζουν ότι μεταξύ τους για τα εν λόγω εγκλήματα επιτρέπεται η έκδοση με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που προβλέπει η νομοθεσία του αιτουμένου κράτους.

4. Τα εν λόγω εγκλήματα πρέπει να θεωρούνται, για τον σκοπό της έκδοσης μεταξύ Κρατών Μερών, ως τελεσθέντα όχι μόνο στον τόπο που έλαβαν χώρα αλλά και στις επικράτειες των κρατών που πρέπει να καθιερώσουν τη δικαιοδοσία τους σύμφωνα με το άρθρο 4.

5. Αν υποβληθεί αίτηση έκδοσης για έγκλημα που περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, και το αιτούμενο Κράτος Μέρος δεν εκδώσει ή δεν προτίθεται να εκδώσει βάσει της εθνικότητας του δράστη, το εν λόγω κράτος θα λάβει τα κατάλληλα μέτρα για να υποβάλει την υπόθεση στις αρμόδιες αρχές του με σκοπό τη δίωξη.

Άρθρο 6.- 1. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να παρέχουν μεταξύ τους τον μεγαλύτερο βαθμό συνδρομής σε σχέση με έρευνες ή ποινικές διαδικασίες ή διαδικασίες έκδοσης που αφορούν στα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένης της συνδρομής για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεση τους και είναι απαραίτητα για τη διαδικασία.

2. Τα Κράτη Μέρη οφείλουν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, βάσει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις συνθήκες ή άλλες ρυθμίσεις περί αμοιβαίας νομικής συνδρομής που υφίστανται μεταξύ τους. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες συνθήκες ή ρυθμίσεις, τα Κράτη Μέρη οφείλουν να παρέχουν μεταξύ τους συνδρομή σύμφωνα με το εγχώριο δίκαιο τους.

Άρθρο 7.- Τα Κράτη Μέρη οφείλουν με την επιφύλαξη των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας τους, (α) λαμβάνουν μέτρα που προβλέπουν την κατάσχεση και δήμευση, ως αρμόζει:

(i) αγαθών, όπως υλικών, περιουσιακών στοιχείων και άλλων ειδών που χρησιμοποιούνται για την τέλεση ή διευκόλυνση των εγκλημάτων βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(ii) εσόδων που αποκομίζονται από τα εν λόγω εγκλήματα

(β) εκτελούν τις αιτήσεις άλλου Κράτους Μέρους για τη δήμευση ή κατάσχεση των αγαθών ή εσόδων που αναφέρονται στην υποπαράγραφο (α) (i).

(γ) λαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στο κλείσιμο, σε προσωρινή ή μόνιμη βάση, των χώρων που χρησιμοποιούνται για την τέλεση των εν λόγω εγκλημάτων.

Άρθρο 8.- 1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών-θύματων πρακτικών που απαγορεύονται από το παρόν Πρωτόκολλο σε όλα τα στάδια της διαδικασίας της ποινικής δικαιοσύνης, ιδίως:

(α) αναγνωρίζοντας την ευπάθεια των παιδιών-θύματων και προσαρμόζοντας τις διαδικασίες για την αναγνώριση των ιδιαίτερων αναγκών τους, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι ιδιαίτερες ανάγκες τους ως μαρτύρων

(β) ενημερώνοντας τα παιδιά-θύματα για τα δικαιώματά τους, τον ρόλο τους και το πλαίσιο, τον χρόνο και την πρόοδο της διαδικασίας και την έκβαση των υποθέσεων τους

(γ) επιτρέποντας την παρουσίαση και εξέταση των απόψεων, των αναγκών και των ανησυχιών των παιδιών-θύματων στη διαδικασία, όταν επηρεάζονται τα προσωπικά τους συμφέροντα, με τρόπο που συνάδει με τους διαδικαστικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας

(δ) παρέχοντας κατάλληλες υπηρεσίες στήριξης στα παιδιά-θύματα, σε όλη τη διάρκεια της νομικής διαδικασίας

(ε) προστατεύοντας, ως αρμόζει, την ιδιωτική ζωή και την ταυτότητα των παιδιών-θύματων και λαμβάνοντας μέτρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, για την αποφυγή της ανάρμοστης γνωστοποίησης πληροφοριών που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποκάλυψη της ταυτότητας των παιδιών-θύματων

(στ) μεριμνώντας, σε κατάλληλες περιπτώσεις, για την ασφάλεια των παιδιών-θύματων, καθώς και για την ασφάλεια των οικογενειών τους και των μαρτύρων τους, από εκφοβισμό και αντίποινα

(ζ) αποφεύγοντας την άσκοπη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των υποθέσεων και την εκτέλεση των διατάξεων ή αποφάσεων που παρέχουν αποζημίωση σε παιδιά-θύματα.

2. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι η αβεβαιότητα σχετικά με την πραγματική ηλικία του θύματος δεν θα εμποδίζει την έγερση ποινικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των ερευνών που αποσκοπούν στον προσδιορισμό της ηλικίας του θύματος.

3. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι, κατά την αντιμετώπιση από το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης των παιδιών που είναι θύματα των εγκλημάτων που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο, θα λαμβάνεται πρωτίστως υπ' όψιν το συμφέρον του παιδιού.

4. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν την κατάλληλη εκπαίδευση, ιδίως τη νομική και ψυχολογική εκπαίδευση, των προσώπων η εργασία των οποίων απευθύνεται στα θύματα των εγκλημάτων που προβλέπονται από το παρόν Πρωτόκολλο.

5. Τα Κράτη Μέρη, όταν συντρέχει περίπτωση, υιοθετούν μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και ακεραιότητας προσώπων ή οργανισμών που εμπλέκονται στην πρόληψη, στην προστασία ή στην αποκατάσταση των θυμάτων των εν λόγω εγκλημάτων.

6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να θίγει ή να είναι ασυμβίβαστη με τα δικαιώματα του κατηγορουμένου για δίκαιη και αμερόληπτη δίκη.

Άρθρο 9.- 1. Τα Κράτη Μέρη υιοθετούν ή ενισχύουν, εφαρμόζουν και διαδίδουν νόμους, διοικητικά μέτρα, κοινωνικές πολιτικές και προγράμματα για την πρόληψη των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προστασία των παιδιών που είναι ιδιαίτερα ευπαθή στις πρακτικές αυτές.

2. Τα Κράτη Μέρη προαγάγουν την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, μέσω ενημέρωσης με όλα τα κατάλληλα μέσα, την εκπαίδευση και την κατάρτιση σχετικά με τα προληπτικά μέτρα και τις επιβλαβείς επιπτώσεις των εγκλημάτων που αναφέρονται στο παρόν Πρωτόκολλο. Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους βάσει του παρόντος άρθρου, τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνουν τη συμμετοχή της κοινότητας και, ιδίως, των παιδιών και των παιδιών-θυμάτων στα εν λόγω προγράμματα ενημέρωσης, εκπαίδευσης και κατάρτισης, και σε διεθνές επίπεδο.

3. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα εφικτά μέτρα με σκοπό να εξασφαλίσουν κάθε κατάλληλη αρωγή προς τα θύματα των εν λόγω εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους κοινωνικής επανένταξης τους και της πλήρους σωματικής και ψυχολογικής ανάρρωσής τους.

4. Τα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν ότι όλα τα παιδιά-θύματα των εγκλημάτων που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο θα έχουν πρόσβαση σε αποτελεσματικές διαδικασίες για την αναζήτηση, άνευ διακρίσεων, αποζημίωσης από τους νομικά υπευθύνους.

5. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτελεσματική απαγόρευση της παραγωγής και διάδοσης υλικού που διαφημίζει τα εγκλήματα που περιγράφονται στο παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 10.- 1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να ενισχύσουν τη διεθνή συνεργασία με πολυμερείς, περιφερειακές και διμερείς ρυθμίσεις για την πρόληψη, ανακάλυψη, διερεύνηση, δίωξη και τιμωρία αυτών που ευθύνονται για πράξεις που αφορούν στην εμπορία παιδιών, στην παιδική πορνεία, στην παιδική πορνογραφία και στον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό. Τα Κράτη Μέρη προάγουν επίσης τη διεθνή συνεργασία και συντονισμό μεταξύ των αρχών τους, των εθνικών και διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων και των διεθνών οργανισμών.

2. Τα Κράτη Μέρη προάγουν τη διεθνή συνεργασία για να βοηθήσουν τα παιδιά-θύματα στη σωματική και ψυχολογική ανάρρωση, στην κοινωνική επανένταξη και στον επαναπατρισμό τους.

3. Τα Κράτη Μέρη προάγουν την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας για να αντιμετωπισθούν τα αίτια που βρίσκονται στη ρίζα του προβλήματος, όπως η φτώχεια και η υπανάπτυξη, που συμβάλλουν στο ευάλωτο των παιδιών ως προς την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία, την παιδική πορνογραφία και τον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό.

4. Τα Κράτη Μέρη που έχουν τη δυνατότητα παρέχουν οικονομική, τεχνική ή άλλη συνδρομή μέσω υφισταμένων πολυμερών, περιφερειακών, διμερών ή άλλων προγραμμάτων.

Άρθρο 11.- Καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν επηρεάζει διατάξεις που συμβάλλουν περισσότερο στην υλοποίηση των δικαιωμάτων του παιδιού, οι οποίες μπορεί να περιέχονται:

(α) στη νομοθεσία ενός Κράτους Μέρους,

(β) στο διεθνές δίκαιο που ισχύει για το εν λόγω κράτος.

Άρθρο 12.- 1. Κάθε Κράτος Μέρος, εντός δύο ετών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου για το εν λόγω Κράτος Μέρος, θα υποβάλει έκθεση στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία θα παρέχει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Μετά την υποβολή της πλήρους έκθεσης, κάθε Κράτος Μέρος οφείλει να συμπεριλαμβάνει στις εκθέσεις που υποβάλλει στην Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, σύμφωνα με το άρθρο 44 της Σύμβασης, οποιεσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες που αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τα λοιπά Κράτη Μέρη του Πρωτοκόλλου υποβάλλουν έκθεση κάθε πέντε χρόνια.

3. Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού μπορεί να ζητεί από τα Κράτη Μέρη περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 13.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από οποιοδήποτε κράτος που είναι μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο υπόκειται σε επικύρωση και είναι ανοικτό για προσχώρηση από οποιοδήποτε κράτος που είναι μέρος της Σύμβασης ή την έχει υπογράψει. Τα κείμενα επικύρωσης ή προσχώρησης θα κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 14.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ τρεις μήνες μετά την κατάθεση του δέκατου κειμένου επικύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε κράτος που επικυρώνει το παρόν Πρωτόκολλο ή προσχωρεί σε αυτό μετά τη θέση του σε ισχύ, το Πρωτόκολλο θα τίθεται σε ισχύ έναν μήνα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του δικού του κειμένου επικύρωσης ή προσχώρησης.

Άρθρο 15.- 1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο ανά πάσα στιγμή με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος θα ενημερώσει στη συνέχεια τα άλλα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και όλα τα κράτη που υπέγραψαν τη Σύμβαση. Η καταγγελία θα ισχύσει ένα έτος μετά την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

2. Η εν λόγω καταγγελία δεν απαλλάσσει το Κράτος Μέρος από τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου σε σχέση με έγκλημα που έλαβε χώρα πριν από την ημερομηνία κατά την οποία θα τεθεί σε ισχύ η καταγγελία. Η εν λόγω καταγγελία δεν θίγει επίσης με κανέναν τρόπο τη συνέχιση της εξέτασης οποιουδήποτε ζητήματος που βρίσκεται ήδη υπό εξέταση από την Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού πριν από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας.

Άρθρο 16.- 1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να την καταθέσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο Γενικός Γραμματέας θα γνωστοποιήσει στη συνέχεια την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη Μέρη, ζητώντας τους να δηλώσουν αν είναι υπέρ της σύγκλησης διάσκεψης των Κρατών Μερών, για να εξετασθούν και να ψηφισθούν οι προτάσεις. Σε περίπτωση που, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της εν λόγω γνωστοποίησης, τουλάχιστον το ένα τρίτο των Κρατών Μερών είναι υπέρ της εν λόγω διάσκεψης, ο Γενικός Γραμματέας θα συγκαλέσει τη διάσκεψη υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που υιοθετείται από την πλειοψηφία των Κρατών Μερών που είναι παρόντα και ψηφίζουν στη διάσκεψη, θα υποβάλλεται στην Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για έγκριση.

2. Η τροποποίηση που υιοθετήθηκε σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου θα τίθεται σε ισχύ όταν εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση και γίνει αποδεκτή από πλειοψηφία δύο τρίτων των Κρατών Μερών.

3. Όταν μια τροποποίηση τεθεί σε ισχύ, θα είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που την αποδέχθηκαν, και τα λοιπά Κράτη Μέρη θα εξακολουθήσουν να δεσμεύονται από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και τις οποιεσδήποτε προηγούμενες τροποποιήσεις που έχουν αποδεχθεί.

Άρθρο 17.- 1. Το παρόν Πρωτόκολλο, τα κείμενα του οποίου στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά, θα κατατεθεί στα αρχεία των Ηνωμένων Εθνών.

2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα αποστέλλει επικυρωμένα αντίγραφα του παρόντος Πρωτοκόλλου σε όλα τα Κράτη Μέρη της Σύμβασης και σε όλα τα κράτη που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση.

.....

Άρθρο ένατο.- Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 14 αυτού.

Διεθνής Σύμβαση για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών

Υιοθετήθηκε από την Διάσκεψη της Χάγης κατά την 14η Σύνοδο στις 25 Οκτωβρίου 1980

Έναρξη ισχύος : σύμφωνα με το άρθρο 43

Κείμενο : Συλλογή Συμβάσεων των Διασκέψεων του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου (1951-1988), σελ. 265

[όπως κυρώθηκε με τον **N. 2102 της 2/2 Δεκεμβρίου 1992 : Κύρωση Διεθνούς Σύμβασης για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών (ΦΕΚ Α' 193)]**.

Άρθρο πρώτο.- Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών, που υπογράφηκε στην Χάγη στις 25 Οκτωβρίου 1980 με τις εξής δηλώσεις :

1. Σύμφωνα με το άρθρο 42 της Σύμβασης η Ελλάδα δηλώνει ότι δεν δεσμεύεται για την πληρωμή των εξόδων, που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 26 και συνδέονται με σύμπραξη δικηγόρου ή νομικού συμβούλου ή για τα δικαστικά έξοδα παρά μόνο κατά το μέτρο που αυτά τα έξοδα αφορούν περιπτώσεις δωρεάν δικαστικής ή νομικής συνδρομής.

2. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της Σύμβασης σύμφωνα με τα άρθρα 6 επ. ως Κεντρική Αρχή ορίζεται το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

3. Η αρμοδιότητα για τη διενέργεια των δικαστικών πράξεων και τη διεξαγωγή των δικών επ' ονόματι ή για λογαριασμό της Κεντρικής Αρχής και των προσώπων ή υπηρεσιών που δικαιούνται κατά τους όρους της Σύμβασης να ζητήσουν την επιστροφή του παιδιού ή κρίνονται απαραίτητες για την επίτευξη του σκοπού της Σύμβασης ανατίθεται στα κατά τόπους αρμόδια γραφεία νομικού συμβούλου ή δικαστικά γραφεία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Οπου δεν λειτουργούν τέτοια γραφεία η αρμοδιότητα αυτή ανατίθεται σε δικηγόρο του Δημοσίου με εντολή του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

4. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναλαμβάνουν μέσω των ιδρυμάτων τους και ύστερα από σχετική παραγγελία του κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών την προσωρινή φύλαξη του εντοπιζομένου και θεωρούμενου του παρανόμως μετακινούμενου ή κατακρατούμενου κατά τους όρους της Σύμβασης παιδιού μέχρι την επιστροφή του στον αναγνωριζόμενο δικαιούχο.

Το κείμενο της Σύμβασης στο πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής :

Σύμβαση για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών

Τα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση,

Πιστεύοντας βαθειά ότι το συμφέρον του παιδιού είναι πρωταρχικής σημασίας για κάθε ζήτημα με την επιμέλειά του,

Επιθυμώντας να προστατεύσουν διεθνώς το παιδί κατά των επιβλαβών συνεπειών της παράνομης μετακίνησης ή κατακράτησής του και να δημιουργήσουν διαδικασίες που αποβλέπουν στο να διασφαλίσουν την άμεση επιστροφή του παιδιού στο Κράτος της συνήθους διαμονής του, καθώς και την προστασία του δικαιώματος επικοινωνίας,

Αποφάσισαν την σύναψη Σύμβασης γι' αυτόν τον σκοπό και συμφώνησαν στις παρακάτω διατάξεις :

Κεφάλαιο Ι: Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης

Άρθρο 1.- Η παρούσα Σύμβαση έχει ως σκοπό :

α) να διασφαλίσει την άμεση επιστροφή των παιδιών που μετακινήθηκαν ή κατακρατήθηκαν παράνομα σε ένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη,

β) να διασφαλίσει ότι τα δικαιώματα επιμέλειας και επικοινωνίας που υφίστανται κατά το δίκαιο ενός από τα Συμβαλλόμενα Κράτη θα είναι σεβαστά και στα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη.

Άρθρο 2.- Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα για να διασφαλίσουν, εντός των εδαφικών τους ορίων, την πραγματοποίηση των σκοπών της Σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν θα χρησιμοποιούν τις διαδικασίες επείγοντος χαρακτήρος που διαθέτουν.

Άρθρο 3.- Η μετακίνηση ή η κατακράτηση παιδιού θεωρούνται παράνομες :

α. εφόσον έγιναν κατά παραβίαση δικαιώματος επιμέλειας, αναγνωρισμένου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οργάνωση, είτε αποκλειστικά είτε από κοινού με άλλους, από το δίκαιο του Κράτους στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από την μετακίνηση ή την κατακράτησή του, και,

β. το δικαίωμα αυτό ησκείτο πραγματικά, αποκλειστικά ή από κοινού με άλλους, κατά το χρόνο της μετακίνησης ή της κατακράτησης, ή θα είχε ασκηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο εάν δεν είχαν επισυμβεί τα γεγονότα αυτά. Το δικαίωμα επιμέλειας που αναφέρεται στην περίπτωση α) μπορεί να απορρέει ιδίως είτε απευθείας από το νόμο, είτε από δικαστική ή διοικητική απόφαση, είτε από συμφωνία που ισχύει σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του Κράτους.

Άρθρο 4.- Η Σύμβαση εφαρμόζεται για κάθε παιδί το οποίο είχε τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος αμέσως πριν από την προσβολή των δικαιωμάτων επιμέλειας ή επικοινωνίας. Η εφαρμογή της Σύμβασης παύει όταν το παιδί αποκτήσει την ηλικία των 16 ετών.

Άρθρο 5.- Κατά την έννοια της παρούσας Σύμβασης :

α. το "δικαίωμα επιμέλειας" περιλαμβάνει το δικαίωμα που αφορά στη μέριμνα για το πρόσωπο του παιδιού και ιδίως το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής του,

β. το "δικαίωμα επικοινωνίας" περιλαμβάνει το δικαίωμα να μεταφέρει κάποιος το παιδί για ορισμένο χρονικό διάστημα σε τόπο άλλο από τον τόπο της συνήθους διαμονής του.

Κεφάλαιο II : Κεντρικές Αρχές

Άρθρο 6.- Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος υποδεικνύει μία Κεντρική Αρχή επιφορτισμένη να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τη Σύμβαση. Ομοσπονδιακά Κράτη, Κράτη στα οποία ισχύουν περισσότερα νομικά συστήματα, ή Κράτη τα οποία έχουν αυτόνομες εδαφικές ενότητες, είναι ελεύθερα να υποδείξουν περισσότερες από μία Κεντρική Αρχή και να προσδιορίσουν την εδαφική έκταση και τις εξουσίες καθεμιάς από τις Αρχές αυτές. Το Κράτος που κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας υποδεικνύει την Κεντρική Αρχή προς την οποία απευθύνονται οι αιτήσεις προς το σκοπό της διαβίβασής τους στην αρμόδια Κεντρική Αρχή εντός αυτού του Κράτους.

Άρθρο 7.- Οι Κεντρικές Αρχές οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να προωθούν τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών στα αντίστοιχα Κράτη για την εξασφάλιση της άμεσης επιστροφής των παιδιών και την πραγματοποίηση των άλλων σκοπών της παρούσας Σύμβασης.

Ειδικότερα, είτε απευθείας είτε με τη συνδρομή κάθε ενδιαμέσου οργάνου, οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα :

α. για να εντοπίζουν ένα παιδί που μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα,

β. για να προλαμβάνουν νέους κινδύνους για το παιδί ή βλάβες στους ενδιαφερομένους, λαμβάνοντας ή προκαλώντας τη λήψη προσωρινών μέτρων,

γ. για να εξασφαλίζουν την εκούσια απόδοση του παιδιού ή να διευκολύνουν μια συμβιβαστική λύση,

δ. για να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικές με την κοινωνική κατάσταση του παιδιού, εφόσον αυτό είναι χρήσιμο,

ε. για να παρέχουν γενικές πληροφορίες που αφορούν το εθνικό τους δίκαιο σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης,

στ. για να αρχίζουν ή να διευκολύνουν την έναρξη δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας με σκοπό να επιτύχουν την επιστροφή του παιδιού και, αν υπάρχει ανάγκη, να καταστήσουν δυνατή την οργάνωση ή την ουσιαστική άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας,

ζ. για να παρέχουν ή, κατά τις περιστάσεις, να διευκολύνουν την παροχή νομικής και δικαστικής αρωγής, συμπεριλαμβανομένης και της χρησιμοποίησης δικηγόρου ή νομικού συμβούλου,

η. για να εξασφαλίζουν σε διοικητικό επίπεδο, εάν είναι αναγκαίο και σκόπιμο, την ακίνδυνη επιστροφή του παιδιού,

θ. για να τηρούνται αμοιβαίως ενήμερες για τη λειτουργία της Σύμβασης και, στο μέτρο του δυνατού, αίρουν τα εμπόδια που ενδεχομένως συναντώνται κατά την εφαρμογή της.

Κεφάλαιο III: Επιστροφή του παιδιού

Άρθρο 8.- Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η οργάνωση, που ισχυρίζονται ότι ένα παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε κατά παραβίαση δικαιώματος επιμέλειας, μπορούν να απευθυνθούν είτε στην Κεντρική Αρχή του τόπου της συνήθους διαμονής του παιδιού, είτε σ' αυτήν οποιουδήποτε άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, για να τους παράσχουν τη συνδρομή τους με σκοπό να εξασφαλιστεί η επιστροφή του παιδιού.

Η αίτηση πρέπει να περιέχει :

α. πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα του αιτούντος, του παιδιού και του προσώπου για το οποίο προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι μετέφερε ή κατακράτησε το παιδί,

β. τη χρονολογία γέννησης του παιδιού, εφόσον είναι δυνατό να παρασχεθεί,

γ. τους λόγους επί των οποίων στηρίζεται ο αιτών για να ζητήσει την επιστροφή του παιδιού,

δ. κάθε διαθέσιμη πληροφορία που αφορά τον εντοπισμό του παιδιού και την ταυτότητα του προσώπου με το οποίο τεκμαίρεται ότι αυτό ευρίσκεται.

Η αίτηση μπορεί να συνοδεύεται ή να συμπληρώνεται από :

ε. επικυρωμένο αντίγραφο κάθε χρήσιμης απόφασης ή συμφωνίας,

στ. πιστοποιητικό ή βεβαίωση προερχόμενη από την Κεντρική Αρχή ή κάθε άλλη αρμόδια Αρχή του Κράτους της συνήθους διαμονής ή από κάποιο αρμόδιο πρόσωπο, σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους,

ζ. κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο.

Άρθρο 9.- Εφόσον η Κεντρική Αρχή που λαμβάνει την αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 8, έχει λόγους να πιστεύει ότι το παιδί βρίσκεται σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, διαβιβάζει την αίτηση απευθείας και χωρίς καθυστέρηση στην Κεντρική Αρχή του Συμβαλλόμενου αυτού Κράτους και πληροφορεί σχετικά την Κεντρική Αρχή από την οποία προέρχεται η αίτηση ή, ενδεχομένως, τον αιτούντα.

Άρθρο 10.- Η Κεντρική Αρχή του Κράτους όπου βρίσκεται το παιδί λαμβάνει η προκαλεί τη λήψη κάθε μέτρου ικανού να εξασφαλίσει την εκούσια απόδοσή του.

Άρθρο 11.- Οι δικαστικές ή διοικητικές Αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών οφείλουν να εφαρμόζουν τις διαδικασίες επείγοντος χαρακτήρα για την επιστροφή του παιδιού.

Αν η δικαστική ή διοικητική Αρχή που έχει επιληφθεί δεν έχει αποφασίσει εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων από την έναρξη της διαδικασίας, ο αιτών ή η Κεντρική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορούν, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αιτήματος της Κεντρικής Αρχής του Κράτους από το οποίο προέρχεται η αίτηση, να ζητήσουν επίσημη έκθεση για τους λόγους αυτής της καθυστέρησης. Την απάντηση που θα λάβει η Κεντρική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση οφείλει να τη διαβιβάσει στην Κεντρική Αρχή του Κράτους από το οποίο προέρχεται η αίτηση ή, ενδεχομένως, στον αιτούντα.

Άρθρο 12.- Εφόσον ένα παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα κατά την έννοια του άρθρου 3 και από τη μετακίνηση ή κατακράτησή του μέχρι το χρόνο κατάθεσης της αίτησης ενώπιον της δικαστικής ή διοικητικής Αρχής του Συμβαλλόμενου Κράτους, όπου βρίσκεται το παιδί, διέρρευσε χρονικό διάστημα μικρότερο του ενός έτους, η επιληφθείσα Αρχή διατάσσει την άμεση επιστροφή του.

Ακόμη κι αν η δικαστική ή διοικητική Αρχή επιλήφθηκε μετά την πάροδο του χρονικού διαστήματος ενός έτους, που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, οφείλει ομοίως να διατάξει την επιστροφή του παιδιού, εκτός αν αποδειχθεί ότι το παιδί έχει ήδη προσαρμοσθεί στο νέο του περιβάλλον.

Εφόσον η δικαστική ή διοικητική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση έχει λόγους να πιστεύει ότι το παιδί έχει μεταφερθεί σε άλλο Κράτος, μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία ή να απορρίψει την αίτηση επιστροφής του παιδιού.

Άρθρο 13.- Παρά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, η δικαστική ή διοικητική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν δεσμεύεται να διατάξει την επιστροφή του παιδιού, εφόσον το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η οργάνωση που αντιτίθεται στην επιστροφή του αποδεικνύει :

α. ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η οργάνωση που είχε τη μέριμνα του προσώπου του παιδιού δεν ασκούσε ουσιαστικά το δικαίωμα επιμέλειας κατά το χρόνο της μετακίνησης ή κατακράτησης ή είχε συναινέσει στη μετακίνηση ή κατακράτηση αυτήν ή την είχε εγκρίνει εκ των υστέρων, ή,

β. ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η επιστροφή του παιδιού να το εκθέσει σε φυσική ή ψυχική δοκιμασία ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο να το περιαγάγει σε μια αφόρητη κατάσταση. Η δικαστική ή διοικητική Αρχή μπορεί επίσης να αρνηθεί να διατάξει την επιστροφή του παιδιού, εάν διαπιστώσει ότι το παιδί αντιτίθεται στην επιστροφή του και έχει ήδη την ηλικία και την ωριμότητα που υπαγορεύουν να ληφθεί υπόψη η γνώμη του. Κατά την εκτίμηση των περιστάσεων που αναφέρονται στο άρθρο αυτό, οι δικαστικές ή διοικητικές Αρχές οφείλουν να λάβουν υπόψη τις πληροφορίες για την κοινωνική κατάσταση του παιδιού που παρέχονται από την Κεντρική Αρχή ή άλλη αρμόδια υπηρεσία του Κράτους της συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 14.- Για να διαπιστώσει την ύπαρξη μιας παράνομης μετακίνησης ή κατακράτησης κατά την έννοια του άρθρου 3, η δικαστική ή διοικητική Αρχή του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση μπορούν να λαμβάνουν υπόψη απευθείας το δίκαιο και τις δικαστικές ή διοικητικές αποφάσεις που αναγνωρίζονται επίσημα ή όχι στο Κράτος της συνήθους διαμονής του παιδιού, χωρίς να γίνεται προσφυγή στις ειδικές διαδικασίες, οι οποίες ακολουθούνται αλλιώς για την απόδειξη αυτού του δικαιού ή για την αναγνώριση των αλλοδαπών αποφάσεων.

Άρθρο 15.- Οι δικαστικές ή διοικητικές Αρχές ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, πριν διατάξουν την επιστροφή του παιδιού, μπορούν να ζητήσουν από τον αιτούντα να προσκομίσει μια απόφαση ή ένα πιστοποιητικό των Αρχών των Κρατών της συνήθους διαμονής του παιδιού, με το οποίο διαπιστώνεται ότι η μετακίνηση ή η κατακράτηση ήταν παράνομες κατά την έννοια του άρθρου 3 της Σύμβασης, εφόσον αυτή η απόφαση ή αυτό το πιστοποιητικό μπορούν να αποκτηθούν στο Κράτος αυτό. Οι Κεντρικές Αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών παρέχουν, στο μέτρο του δυνατού, συνδρομή στον αιτούντα για να αποκτήσει την απόφαση ή το πιστοποιητικό αυτό.

Άρθρο 16.- Αφότου τους γνωστοποιηθεί η παράνομη μετακίνηση ενός παιδιού ή η κατακράτησή του κατά το άρθρο 3, οι δικαστικές ή οι διοικητικές Αρχές του Συμβαλλόμενου Κράτους, όπου το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε, δεν μπορούν να κρίνουν επί του κυρίου θέματος του δικαιώματος της επιμέλειας, μέχρι να διαπιστωθεί ότι δεν συντρέχει περίπτωση επιστροφής του παιδιού κατά την παρούσα Σύμβαση ή μέχρι να διαρρεύσει εύλογο χρονικό διάστημα χωρίς να υπάρξει αίτηση εφαρμογής της Σύμβασης.

Άρθρο 17.- Μόνο το γεγονός ότι μια απόφαση σχετική με την επιμέλεια εκδόθηκε ή μπορεί να αναγνωρισθεί το Κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν μπορεί να δικαιολογήσει την άρνηση να

επιστραφεί το παιδί στα πλαίσια της Σύμβασης αυτής, αλλά οι δικαστικές ή διοικητικές Αρχές του Κράτους, προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, μπορούν να λάβουν υπόψη το αιτιολογικό αυτής της απόφασης κατά την εφαρμογή της Σύμβασης.

Άρθρο 18.- Οι διατάξεις αυτού του κεφαλαίου δεν περιορίζουν την εξουσία της δικαστικής ή διοικητικής Αρχής να διατάξει την επιστροφή του παιδιού σε οποιονδήποτε χρόνο.

Άρθρο 19.- Απόφαση για την επιστροφή του παιδιού, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης, δεν θίγει το κύριο θέμα του δικαιώματος επιμέλειας.

Άρθρο 20.- Η επιστροφή του παιδιού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12, μπορεί να απορριφθεί, εφόσον αυτή δεν επιτρέπεται από τις θεμελιώδεις Αρχές του Κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, οι οποίες αναφέρονται στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

Κεφάλαιο IV: Δικαίωμα επικοινωνίας

Άρθρο 21.- Αίτηση που αποσκοπεί στην οργάνωση ή την προστασία της ουσιαστικής άσκησης ενός δικαιώματος επικοινωνίας μπορεί να απευθύνεται προς την Κεντρική Αρχή Συμβαλλόμενου Κράτους με τον ίδιο τρόπο όπως η αίτηση επιστροφής του παιδιού.

Οι Κεντρικές Αρχές δεσμεύονται από τις υποχρεώσεις συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 7 για να εξασφαλίσουν την αδιάταρακτη άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας και την πραγματοποίηση κάθε όρου που απαιτείται για την άσκηση του δικαιώματος αυτού και για να άρουν στο μέτρο του δυνατού κάθε εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Οι Κεντρικές Αρχές μπορούν, είτε απευθείας είτε μέσω ενδιάμεσων οργάνων, να κινούν ή προωθούν νόμιμες διαδικασίες για να οργανώσουν ή να προστατεύσουν το δικαίωμα επικοινωνίας και τους όρους στους οποίους υπόκειται η άσκηση του δικαιώματος αυτού.

Κεφάλαιο V : Γενικές διατάξεις

Άρθρο 22.- Καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση, με οποιαδήποτε ονομασία, δεν μπορεί να επιβληθεί για να διασφαλίσει την πληρωμή των εξόδων και δαπανών στο πλαίσιο των δικαστικών και διοικητικών διαδικασιών που προβλέπονται από τη Σύμβαση.

Άρθρο 23.- Καμία επικύρωση ή παρόμοια διατύπωση δεν απαιτείται στο πλαίσιο αυτής της Σύμβασης.

Άρθρο 24.- Κάθε αίτηση, κοινοποίηση ή άλλο έγγραφο διαβιβάζονται στην Κεντρική Αρχή του Κράτους, προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, στη γλώσσα του πρωτοτύπου και συνοδεύονται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες αυτού του Κράτους ή, εφόσον η μετάφραση αυτή είναι δύσκολο να γίνει, από μετάφραση στην γαλλική ή αγγλική.

Πάντως ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, κάνοντας χρήση της επιφύλαξης που προβλέπεται στο άρθρο 42, μπορεί να εναντιωθεί στη χρήση της γαλλικής ή της αγγλικής γλώσσας σε κάθε αίτηση, κοινοποίηση ή άλλο έγγραφο που απευθύνεται στην Κεντρική του Αρχή.

Άρθρο 25.- Οι υπήκοοι ενός Συμβαλλόμενου Κράτους και τα πρόσωπα που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σ' αυτό το Κράτος, έχουν, για ό,τι αφορά την εφαρμογή της Σύμβασης, δικαίωμα νομικής και δικαστικής αρωγής σε κάθε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος υπό τις ίδιες προϋποθέσεις σαν να ήταν οι ίδιοι υπήκοοι αυτού του Κράτους ή είχαν εκεί τη συνήθη διαμονή τους.

Άρθρο 26.- Κάθε Κεντρική Αρχή αναλαμβάνει τα έξοδά της, που αφορούν την εφαρμογή της Σύμβασης.

Η Κεντρική Αρχή και οι άλλες δημόσιες υπηρεσίες των Συμβαλλόμενων Κρατών δεν καταλογίζουν κανένα έξοδο σε σχέση με τις αιτήσεις που υποβάλλονται κατ' εφαρμογή της Σύμβασης. Ιδίως δεν μπορούν να απαιτήσουν από τον αιτούντα την πληρωμή των εξόδων που προκύπτουν από τη σύμπραξη δικηγόρου. Εν τούτοις μπορούν να ζητήσουν την πληρωμή των δαπανών που προκλήθηκαν ή που θα μπορούσαν να προκληθούν από τις ενέργειες που συνδέονται με την επιστροφή του παιδιού.

Εν τούτοις ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, κάνοντας χρήση της επιφύλαξης που προβλέπεται στο άρθρο 42 να δηλώσει ότι δεν δεσμεύεται για την πληρωμή των εξόδων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο και συνδέονται με τη σύμπραξη δικηγόρου ή νομικού συμβούλου ή για τα δικαστικά έξοδα, παρά μόνο κατά το μέτρο που αυτά τα έξοδα μπορούν να καλυφθούν από το σύστημά του που αφορά τη δωρεάν δικαστική και νομική συνδρομή.

Διατάσσοντας την επιστροφή του παιδιού ή αποφασίζοντας επί του δικαιώματος επικοινωνίας στο πλαίσιο της Σύμβασης, η δικαστική ή διοικητική Αρχή μπορεί ενδεχομένως να καταλογίσει σε βάρος του προσώπου που μετακίνησε ή κατακράτησε το παιδί ή παρεμπόδισε την άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας, την πληρωμή όλων των αναγκαίων εξόδων που καταβλήθηκαν, από τον αιτούντα ή στο όνομά του, ιδίως τα έξοδα ταξιδιού, τα έξοδα δικαστικής πληρεξουσιότητας και εκπροσώπησης του αιτούντος, τα έξοδα επιστροφής του παιδιού, καθώς και όλα τα έξοδα και δαπάνες που έγιναν για να εντοπισθεί το παιδί.

Άρθρο 27.- Εφόσον είναι προφανές ότι δεν συντρέχουν οι απαιτούμενες από τη Σύμβαση προϋποθέσεις, ότι η αίτηση είναι αβάσιμη, μια Κεντρική Αρχή δεν δεσμεύεται να κάνει δεκτή μια τέτοια αίτηση. Στην περίπτωση αυτή η Κεντρική Αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει αμέσως τους λόγους της στον αιτούντα ή, ενδεχομένως, στην Κεντρική Αρχή που διαβίβασε την αίτηση.

Άρθρο 28.- Μια Κεντρική Αρχή μπορεί να απαιτήσει η αίτηση να συνοδεύεται από γραπτή εξουσιοδότηση με την οποία της παρέχεται η εξουσία να ενεργεί για λογαριασμό του αιτούντος ή να ορίζει πληρεξούσιο που να ενεργεί στο όνομά του.

Άρθρο 29.- Η Σύμβαση δεν αποκλείει τη δυνατότητα για το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή την οργάνωση, που ισχυρίζονται ότι υπήρξε παραβίαση του δικαιώματος επιμέλειας ή επικοινωνίας κατά την έννοια των άρθρων 3 και 21, να απευθυνθούν απευθείας στις δικαστικές ή διοικητικές Αρχές των Συμβαλλόμενων Κρατών κατ' εφαρμογή ή όχι των διατάξεων της Σύμβασης.

Άρθρο 30.- Κάθε αίτηση, που υποβάλλεται στην Κεντρική Αρχή ή απευθείας στις δικαστικές ή διοικητικές Αρχές ενός Συμβαλλόμενου Κράτους κατ' εφαρμογή της Σύμβασης, καθώς και κάθε έγγραφο ή άλλη κοινοποίηση, που επισυνάπτονται στην αίτηση ή διαβιβάζονται από μια Κεντρική Αρχή, γίνονται δεκτά ενώπιον των δικαστηρίων ή των διοικητικών Αρχών των Συμβαλλόμενων Κρατών.

Άρθρο 31.- Όταν πρόκειται για ένα Κράτος που έχει για το θέμα της επιμέλειας των παιδιών δύο ή περισσότερα νομικά συστήματα που εφαρμόζονται σε διάφορες εδαφικές ενότητες :

α. κάθε αναφορά στη συνήθη διαμονή στο Κράτος αυτό αφορά τη συνήθη διαμονή σε μια εδαφική ενότητα αυτού του Κράτους,

β. κάθε αναφορά στο δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής αφορά το δίκαιο της εδαφικής ενότητας, εντός της οποίας έχει το παιδί τη συνήθη διαμονή του.

Άρθρο 32.- Όταν πρόκειται για ένα Κράτος που έχει για το θέμα της επιμέλειας των παιδιών δύο ή περισσότερα νομικά συστήματα που εφαρμόζονται σε διάφορες κατηγορίες προσώπων, κάθε αναφορά στο δίκαιο του Κράτους αυτού αφορά το νομικό σύστημα που ορίζεται από το δίκαιο αυτού του Κράτους.

Άρθρο 33.- Ένα Κράτος, εντός του οποίου οι διάφορες ενότητες έχουν τους δικούς τους νομικούς κανόνες σχετικά με την επιμέλεια των παιδιών, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει τη Σύμβαση στην περίπτωση που ένα Κράτος με ενιαίο νομικό σύστημα δεν θα ήταν υποχρεωμένο να την εφαρμόσει.

Άρθρο 34.- Η Σύμβαση αυτή υπερισχύει, στα θέματα επί των οποίων εφαρμόζεται, της Σύμβασης της 5ης Οκτωβρίου 1961 που αφορά τη Διεθνή Δικαιοδοσία των Οργάνων και το Εφαρμοστέο Δίκαιο σε Θέματα Προστασίας Ανηλίκων, ως προς τις σχέσεις μεταξύ των Κρατών μελών και στις δύο Συμβάσεις.

Εξάλλου η παρούσα Σύμβαση δεν εμποδίζει την επίκληση ενός άλλου διεθνούς κειμένου που δεσμεύει το Κράτος προέλευσης και το Κράτος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση ή την επίκληση του μη συμβατικού δικαίου του τελευταίου αυτού Κράτους για να επιτευχθεί η επιστροφή του παιδιού που μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα ή για να οργανωθεί το δικαίωμα επικοινωνίας.

Άρθρο 35.- Η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται μεταξύ των Συμβαλλόμενων Κρατών παρά μόνο στις παράνομες απαγωγές και κατακρατήσεις, που έγιναν μετά τη θέση σε ισχύ στα Κράτη αυτά.

Εάν έχει γίνει μια δήλωση σύμφωνα με τα άρθρα 39 ή 40, η αναφορά σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος που γίνεται στην προηγούμενη παράγραφο λαμβάνεται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα ή στις εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

Άρθρο 36.- Η Σύμβαση αυτή δεν εμποδίζει δύο ή περισσότερα Συμβαλλόμενα Κράτη να συμφωνήσουν μεταξύ τους, προς το σκοπό να μειώσουν τους περιορισμούς στους οποίους μπορεί να υπόκειται η επιστροφή του παιδιού, την εξαίρεση εκείνων των διατάξεων της Σύμβασης που μπορούν να προκαλέσουν τέτοιους περιορισμούς.

Κεφάλαιο VI : Τελικές διατάξεις

Άρθρο 37.- Η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη που ήταν μέλη της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά την δεκάτη τετάρτη σύνοδό της.

Θα επικυρωθεί, θα γίνει αποδεκτή ή θα εγκριθεί και τα έγγραφα της επικύρωσης, της αποδοχής ή της έγκρισης θα κατατεθούν στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Άρθρο 38.- Κάθε Κράτος μπορεί να προσχωρήσει στη Σύμβαση.

Το έγγραφο της προσχώρησης θα κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ στο Κράτος που προσχωρεί την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση του εγγράφου προσχώρησης.

Η προσχώρηση δεν έχει αποτελέσματα παρά μόνο στις σχέσεις μεταξύ του προσχωρούντος Κράτους και των Συμβαλλόμενων Κρατών που δηλώνουν ότι αποδέχονται αυτήν την προσχώρηση. Μια τέτοια δήλωση πρέπει επίσης να γίνει από κάθε Κράτος που επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει τη Σύμβαση μετά την προσχώρηση. Η δήλωση αυτή θα κατατεθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών. Το Υπουργείο αυτό θα αποστείλει δια της διπλωματικής οδού επικυρωμένο αντίγραφο σε καθένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη.

Η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ, μεταξύ του προσχωρούντος Κράτους και του Κράτους που δήλωσε ότι αποδέχεται την προσχώρηση, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση της δήλωσης αποδοχής.

Άρθρο 39.- Κάθε Κράτος, κατά το χρόνο της υπογραφής, της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, μπορεί να δηλώσει ότι η Σύμβαση εκτείνεται στο σύνολο των εδαφών που εκπροσωπεί επί διεθνούς πεδίου ή σε ένα ή περισσότερα από τα εδάφη αυτά. Η δήλωση αυτή επιφέρει αποτελέσματα από το χρονικό σημείο όπου η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ γι' αυτό το Κράτος.

Η δήλωση αυτή, καθώς και κάθε μεταγενέστερη επέκταση γνωστοποιούνται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Άρθρο 40.- Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος, που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες εντός των οποίων εφαρμόζονται διάφορα νομικά συστήματα για τα θέματα που ρυθμίζονται από τη Σύμβαση αυτήν, μπορεί, κατά το χρόνο της υπογραφής, της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, να δηλώσει ότι η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές ενότητές του ή μόνο σε μία ή περισσότερες από αυτές και μπορεί κατά πάντα χρόνο να μεταβάλει αυτήν τη δήλωση, κάνοντας μια νέα δήλωση.

Οι δηλώσεις αυτές γνωστοποιούνται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και αναφέρουν ρητώς τις εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

Άρθρο 41.- Όταν ένα Συμβαλλόμενο Κράτος έχει σύστημα διακυβέρνησης κατά το οποίο η εκτελεστική, η δικαστική και η νομοθετική εξουσία κατανέμονται μεταξύ μιας Κεντρικής Αρχής και άλλων Αρχών αυτού του Κράτους, η υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή και έγκριση της Σύμβασης ή η προσχώρηση στη Σύμβαση ή μια δήλωση που γίνεται κατά το άρθρο 40 δεν επιφέρουν κανένα αποτέλεσμα ως προς την εσωτερική κατανομή των εξουσιών εντός του Κράτους αυτού.

Άρθρο 42.- Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, το αργότερο κατά το χρόνο της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, ή κατά το χρόνο της δήλωσης που γίνεται κατά τα άρθρα 39 ή 40, να κάνει χρήση είτε της μιας είτε και των δύο επιφυλάξεων που προβλέπονται στα άρθρα 24 και 26 παρ. 3. Καμία άλλη επιφύλαξη δεν γίνεται δεκτή.

Κάθε Κράτος μέλος μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλέσει μια επιφύλαξη που είχε κάνει. Η ανάκληση αυτή γνωστοποιείται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών. Τα αποτελέσματα της επιφύλαξης παύουν μετά την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά τη γνωστοποίηση που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 43.- Η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση του τρίτου εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης που προβλέπονται από τα άρθρα 37 και 38.

Στη συνέχεια η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ :

1. για κάθε Κράτος που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί μεταγενεστέρως, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησής του,
2. για τα εδάφη ή τις εδαφικές ενότητες, όπου η Σύμβαση εκτείνει την εφαρμογή της συμφώνως προς τα άρθρα 39 ή 40, την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα μετά τη γνωστοποίηση που προβλέπεται στα άρθρα αυτά.

Άρθρο 44.- Η Σύμβαση έχει διάρκεια πέντε ετών από την ημερομηνία που τέθηκε σε ισχύ συμφώνως προς το άρθρο 43 παρ. 1, ακόμη και για τα Κράτη τα οποία θα την επικυρώσουν, αποδεχθούν, εγκρίνουν ή θα προσχωρήσουν σ' αυτή μεταγενεστέρως.

Η Σύμβαση ανανεώνεται σιωπηρώς ανά πενταετία, εκτός αν υπάρξει καταγγελία.

Η καταγγελία γνωστοποιείται τουλάχιστον έξι μήνες πριν την πάροδο της προθεσμίας των πέντε ετών στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών.

Η καταγγελία μπορεί να περιορίζεται σε ορισμένα εδάφη ή εδαφικές ενότητες επί των οποίων εφαρμόζεται η Σύμβαση. Η καταγγελία δεν επιφέρει αποτελέσματα παρά μόνο απέναντι στο Κράτος που τη γνωστοποίησε. Η Σύμβαση παραμένει σε ισχύ για τα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη.

Άρθρο 45.- Το Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών γνωστοποιεί στα Κράτη μέλη της Συνδιάσκεψης, καθώς και στα Κράτη που προσχώρησαν στη Σύμβαση συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 38 :

1. τις υπογραφές, επικυρώσεις, αποδοχές και εγκρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 37,
2. τις προσχωρήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 38,
3. τη χρονολογία, κατά την οποία η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 43,
4. τις επεκτάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39,
5. τις δηλώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 38 και 40,
6. τις επιφυλάξεις που προβλέπονται στα άρθρα 24 και 26 παρ. 3 και την ανάκληση των επιφυλάξεων που προβλέπονται στο άρθρο 42,
7. τις καταγγελίες που προβλέπονται στο άρθρο 44.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ τα παραπάνω οι υπογράφωντες δεόντως εξουσιοδοτημένοι υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΗΚΕ στη Χάγη στις 25 Οκτωβρίου 1980, σε δύο κείμενα στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, που είναι ισοδύναμα, σε ένα πρωτότυπο, που κατατέθηκε στα αρχεία της Κυβέρνησης του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, επικυρωμένο αντίγραφο του οποίου θα επιδοθεί δια της διπλωματικής οδού σε κάθε Κράτος που ήταν μέλος της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη δεκάτη τετάρτη σύνοδό της.

Άρθρο δεύτερο.- Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της δε κυρουμένης Σύμβασης από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο 43 αυτής.

Σύμβαση για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία

Υπογράφηκε στη Χάγη στις 29.5.1993

Έναρξη ισχύος: 1.5.1995, σύμφωνα με το άρθρο 46

Κείμενο: Hague Conference on Private International Law Collection of Conventions (1951-2003)

[όπως κυρώθηκε με τον **N. 3765/2009 : Κύρωση της Σύμβασης για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία (ΦΕΚ 101, τ. Α΄)]**

Άρθρο πρώτο: Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία που υπογράφηκε στη Χάγη στις 29.5.1993, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Σύμβαση για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία

Τα κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση,

Αναγνωρίζοντας ότι το παιδί, για την πλήρη και αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, πρέπει να μεγαλώνει μέσα σε οικογενειακό περιβάλλον, σε ατμόσφαιρα ευτυχίας, αγάπης και κατανόησης,

Υπενθυμίζοντας ότι κάθε κράτος θα πρέπει κατά προτεραιότητα να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε να παραμένει το παιδί στη φροντίδα της οικογένειας από την οποία προέρχεται,

Αναγνωρίζοντας ότι η διακρατική υιοθεσία μπορεί να προσφέρει το πλεονέκτημα μιας μόνιμης οικογένειας σε ένα παιδί για το οποίο δεν μπορεί να βρεθεί κατάλληλη οικογένεια στο κράτος προέλευσής του,

Πιστεύοντας ότι είναι αναγκαίο να ληφθούν μέτρα που να εξασφαλίζουν ότι οι διακρατικές υιοθεσίες γίνονται προς το συμφέρον του παιδιού και με σεβασμό προς τα θεμελιώδη δικαιώματά του, καθώς και στο να παρεμποδισθεί η αρπαγή, η πώληση ή η παράνομη διακίνηση παιδιών,

Επιθυμώντας να θεσπίσουν κοινές διατάξεις γι' αυτό το σκοπό, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές που αναφέρονται σε διεθνή κείμενα, ειδικότερα στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της 20ης Νοεμβρίου 1989, και στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τις κοινωνικές και νομικές αρχές σχετικά με την προστασία και την ευημερία των παιδιών, και ειδικότερα στις πρακτικές που ακολουθούνται στο θέμα της υιοθεσίας και της ανάδοχης οικογένειας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (Απόφαση Γενικής Συνέλευσης 41/85, της 3ης Δεκεμβρίου 1986),

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Κεφάλαιο Ι: Πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης

Άρθρο 1.- Η παρούσα Σύμβαση έχει ως αντικείμενο:

α) Να καθιερώσει εγγυήσεις για να εξασφαλίσει ότι οι διακρατικές υιοθεσίες γίνονται για το συμφέρον του παιδιού και με σεβασμό προς τα θεμελιώδη δικαιώματά του, όπως αυτά αναγνωρίζονται στο διεθνές δίκαιο.

β) Να καθιερώσει ένα σύστημα συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών που να εξασφαλίζει ότι αυτές οι εγγυήσεις γίνονται σεβαστές και κατατείνουν στην παρεμπόδιση της αρπαγής, της πώλησης ή της παράνομης διακίνησης παιδιών.

γ) Να εξασφαλίσει την αναγνώριση στα συμβαλλόμενα κράτη υιοθεσιών που έγιναν σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Άρθρο 2. - 1) Η Σύμβαση εφαρμόζεται, όταν ένα παιδί το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του στο συμβαλλόμενο κράτος («το κράτος προέλευσης») μετακινήθηκε, μετακινείται ή πρόκειται να μετακινηθεί

σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος («το κράτος υποδοχής») είτε μετά από την υιοθεσία του στο κράτος προέλευσης από συζύγους ή από ένα πρόσωπο που έχει τη συνήθη διαμονή του στο κράτος υποδοχής, είτε για το σκοπό επίτευξης μιας τέτοιας υιοθεσίας στο κράτος υποδοχής ή στο κράτος προέλευσης.

2) Η Σύμβαση καλύπτει μόνο υιοθεσίες οι οποίες δημιουργούν μια διαρκή σχέση γονέα-παιδιού.

Άρθρο 3.- Η Σύμβαση παύει να εφαρμόζεται εάν οι συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 17, υποπαράγραφο γ, δεν έχουν συναφθεί πριν γίνει το παιδί δεκαοκτώ ετών.

Κεφάλαιο II: Προϋποθέσεις για σύναψη διακρατικών υιοθεσιών

Άρθρο 4.- Οι υιοθεσίες που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση λαμβάνουν χώρα μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές του κράτους προέλευσης:

α) έχουν αποφανθεί ότι το παιδί μπορεί να υιοθετηθεί.

β) έχουν διαπιστώσει, αφού εξέτασαν δεόντως τις δυνατότητες τοποθέτησης του παιδιού μέσα στο κράτος προέλευσής του, ότι μια διακρατική υιοθεσία είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

γ) έχουν εξασφαλίσει:

1) ότι τα πρόσωπα, τα ιδρύματα και οι αρχές των οποίων η συναίνεση είναι αναγκαία για την υιοθεσία, έχουν ερωτηθεί και ενημερωθεί δεόντως σχετικά με τις συνέπειες της συναίνεσής τους, ειδικότερα στο εάν μια υιοθεσία έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή ή όχι του νομικού δεσμού μεταξύ του παιδιού και της οικογένειάς προέλευσής του.

2) ότι τα πρόσωπα αυτά, τα ιδρύματα και οι αρχές έχουν δώσει τη συναίνεσή τους ελεύθερα, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο τύπο, και ότι η συναίνεση αυτή διατυπώθηκε εγγράφως,

3) ότι οι συναίνεσεις δεν αποτελούν προϊόν πληρωμής ή αποζημίωσης οποιουδήποτε είδους και ότι αυτές δεν έχουν ανακληθεί, και

4) ότι η συναίνεση της μητέρας, όπου απαιτείται, δόθηκε μόνο μετά τη γέννησή του παιδιού, και

δ) έχουν εξασφαλίσει, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία και την ωριμότητα του παιδιού:

1) ότι έχει ζητηθεί η γνώμη του και έχει ενημερωθεί δεόντως για τις συνέπειες της υιοθεσίας και της συναίνεσής του στην υιοθεσία, όπου μια τέτοια συναίνεση απαιτείται,

2) ότι δόθηκε προσοχή στις επιθυμίες και τη γνώμη του παιδιού,

3) ότι η συναίνεση του παιδιού στην υιοθεσία, όπου μια τέτοια συναίνεση απαιτείται δόθηκε ελεύθερα, σύμφωνα με τον προβλεπόμενο νομικό τύπο και διατυπώθηκε εγγράφως, και

4) ότι αυτή η συναίνεση δεν αποτελεί προϊόν πληρωμής ή αποζημίωσης οποιουδήποτε είδους.

Άρθρο 5.- Οι υιοθεσίες που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση λαμβάνουν χώρα μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές του κράτους υποδοχής:

α) έχουν διαπιστώσει ότι οι μελλοντικοί θετοί γονείς είναι κατάλληλοι και ικανοί να υιοθετήσουν,

β) έχουν εξασφαλίσει ότι οι μελλοντικοί θετοί γονείς έχουν τύχει των κατάλληλων συμβουλών, και

γ) έχουν διαπιστώσει ότι στο παιδί δόθηκε η θα δοθεί άδεια να εισέλθει και να διαμείνει μόνιμα στο κράτος αυτό.

Κεφάλαιο III: Κεντρικές αρχές και διαπιστευμένοι οργανισμοί

Άρθρο 6.- 1) Κάθε συμβαλλόμενο κράτος ορίζει μια κεντρική αρχή υπεύθυνη να εκτελεί τις υποχρεώσεις που θα της επιβάλλονται από τη Σύμβαση.

2) Ομοσπονδιακά κράτη, κράτη με πλειονότητα νομικών συστημάτων ή κράτη που έχουν αυτόνομες εδαφικές περιοχές έχουν την ευχέρεια να ορίσουν περισσότερες από μία κεντρικές αρχές προσδιορίζοντας την εδαφική ή προσωπική έκταση των λειτουργιών τους. Το κράτος που κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας ορίζει την κεντρική αρχή στην οποία θα απευθύνεται κάθε επικοινωνία προκειμένου να τη διαβιβάζει στη συνέχεια στην αρμόδια κεντρική αρχή εντός αυτού του κράτους.

Άρθρο 7.- 1) Οι κεντρικές αρχές οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων υπηρεσιών των κρατών τους προκειμένου να διασφαλίζουν την προστασία των παιδιών και να επιτυγχάνουν τους υπόλοιπους στόχους της Σύμβασης.

2) Οφείλουν να λαμβάνουν απευθείας όλα τα κατάλληλα μέτρα:

α) για να παρέχουν πληροφορίες που αφορούν την εσωτερική νομοθεσία των κρατών τους σε σχέση με την υιοθεσία και να δίνουν άλλες γενικές πληροφορίες, όπως στατιστικές και τυποποιημένα έντυπα,

β) για να ενημερώνονται μεταξύ τους σχετικά με τη λειτουργία της Σύμβασης και, στο μέτρο του δυνατού, να αίρουν τα εμπόδια που ενδεχομένως συναντώνται κατά την εφαρμογή της.

Άρθρο 8.- Οι κεντρικές αρχές λαμβάνουν, απευθείας ή με τη συνδρομή δημοσίων υπηρεσιών, όλα τα κατάλληλα μέτρα για να παρεμποδίσουν τον πορισμό αθέμιτου οικονομικού ή άλλου κέρδους σε σχέση με μια υιοθεσία και να αποτρέψουν κάθε πρακτική που είναι αντίθετη με τους σκοπούς της Σύμβασης.

Άρθρο 9.- Οι κεντρικές αρχές λαμβάνουν απευθείας ή με τη συνδρομή δημοσίων υπηρεσιών ή άλλων οργανισμών δεόντως διαπιστευμένων στα κράτη τους, όλα τα κατάλληλα μέτρα, ειδικότερα για:

α) να συλλέγουν, να διατηρούν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του παιδιού και των μελλοντικών θετών γονέων, στο μέτρο που είναι αναγκαίο για την πραγματοποίηση της υιοθεσίας.

β) να διευκολύνουν, να ακολουθούν και να επισπεύδουν τη διαδικασία επίτευξης της υιοθεσίας.

γ) να προάγουν στα κράτη τους την ανάπτυξη ειδικών υπηρεσιών για την παροχή συμβουλών πριν και μετά την υιοθεσία.

δ) να ανταλλάσσουν μεταξύ τους γενικές εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με την εμπειρία τους στις διακρατικές υιοθεσίες.

ε) να απαντούν, στην έκταση που επιτρέπεται από το δίκαιο του κράτους τους, σε δικαιολογημένα αιτήματα άλλων κεντρικών αρχών ή δημοσίων υπηρεσιών για πληροφορίες σχετικά με μια ιδιάζουσα περίπτωση υιοθεσίας.

Άρθρο 10.- Διαπίστευση είναι δυνατόν να παρέχεται και να διατηρείται μόνον από εκείνους τους οργανισμούς οι οποίοι αποδεικνύουν την ικανότητά τους να εκτελούν σωστά τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί.

Άρθρο 11.- Ένας διαπιστευμένος οργανισμός οφείλει:

α) να επιδιώκει μόνο μη κερδοσκοπικούς σκοπούς σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τα όρια που τέθηκαν από τις αρμόδιες αρχές του κράτους διαπίστευσης,

β) να διευθύνεται και να στελεχώνεται από πρόσωπα τα οποία διακρίνονται για το ήθος και την εκπαίδευση ή εμπειρία τους στον τομέα της διακρατικής υιοθεσίας, και

γ) να υπόκειται στον έλεγχο των αρμοδίων αρχών του κράτους αυτού ως προς τη σύνθεσή του, τη λειτουργία και την οικονομική του κατάσταση.

Άρθρο 12.- Ένας οργανισμός διαπιστευμένος σε ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να ενεργεί σε ένα άλλο συμβαλλόμενο κράτος μόνο εάν οι αρμόδιες αρχές αμφότερων των κρατών του έχουν δώσει αυτήν την εξουσία.

Άρθρο 13.- Ο ορισμός των κεντρικών αρχών και, όπου επιβάλλεται, η έκταση των λειτουργιών τους, καθώς επίσης και τα ονόματα και οι διευθύνσεις των διαπιστευμένων οργανισμών, θα ανακοινώνονται από κάθε συμβαλλόμενο κράτος στο μόνιμο γραφείο της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.

Κεφάλαιο IV: Διαδικαστικές προϋποθέσεις της διακρατικής υιοθεσίας

Άρθρο 14.- Πρόσωπα που διαμένουν συνήθως σε συμβαλλόμενο κράτος, τα οποία επιθυμούν να υιοθετήσουν παιδί που η συνήθης διαμονή του βρίσκεται σε ένα άλλο συμβαλλόμενο κράτος, θα πρέπει να απευθύνονται στην κεντρική αρχή του κράτους της συνήθους διαμονής τους.

Άρθρο 15.- 1) Εάν η κεντρική αρχή του κράτους υποδοχής θεωρεί ότι οι αιτούντες είναι ικανοί και κατάλληλοι να υιοθετήσουν, τότε συντάσσει έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα, την ικανότητα και την καταλληλότητα τους να υιοθετήσουν, την προσωπική τους κατάσταση, το οικογενειακό και το ιατρικό τους ιστορικό, το κοινωνικό τους περιβάλλον, τους λόγους που τους ώθησαν να υιοθετήσουν, την ικανότητά τους να αναλάβουν μια διακρατική υιοθεσία, καθώς επίσης και τα σχετικά με τα παιδιά για τα οποία αυτοί κρίνονται ικανοί να φροντίζουν.

2) Διαβιβάζει την έκθεση στην κεντρική αρχή του κράτους προέλευσης.

Άρθρο 16.- 1) Εάν η κεντρική αρχή του κράτους προέλευσης πεισθεί ότι το παιδί μπορεί να υιοθετηθεί:

α) συντάσσει έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητά του, τη δυνατότητα υιοθεσίας του, το κοινωνικό του περιβάλλον, το οικογενειακό και προσωπικό του ιστορικό, το ιατρικό του ιστορικό, όπως και αυτό της οικογένειάς του, καθώς επίσης και κάθε πληροφορία για τις ειδικές ανάγκες του παιδιού,

β) δίνει τη δέουσα προσοχή στην ανατροφή του παιδιού και στο εθνικό, θρησκευτικό και πολιτιστικό του υπόβαθρο,

γ) εξασφαλίζει ότι έχουν δοθεί οι συναινέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4, και

δ) διαπιστώνει, στηριζόμενη κυρίως στις εκθέσεις που αφορούν το παιδί και τους μελλοντικούς θετούς γονείς, ότι η προβλεπόμενη τοποθέτηση είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

2) Διαβιβάζει στην κεντρική αρχή του κράτους υποδοχής την έκθεσή της για το παιδί, την απόδειξη ότι δόθηκαν οι αναγκαίες συναινέσεις και τους λόγους για την απόφασή της σχετικά με την τοποθέτηση, φροντίζοντας να μην αποκαλύψει την ταυτότητα της μητέρας και του πατέρα εά, στο κράτος προέλευσης δεν επιτρέπεται αυτές οι ταυτότητες να αποκαλυφθούν.

Άρθρο 17.- Οποιαδήποτε απόφαση στο κράτος προέλευσης ότι ένα παιδί μπορεί να ανατεθεί σε υποψήφιους θετούς γονείς μπορεί να ληφθεί μόνο:

α) εάν η κεντρική αρχή αυτού του κράτους έχει εξασφαλίσει ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς συμφωνούν,

β) εάν η κεντρική αρχή του κράτους υποδοχής έχει εγκρίνει αυτήν την απόφαση, όταν μια τέτοια έγκριση απαιτείται από τη νομοθεσία του κράτους αυτού ή από την κεντρική αρχή του κράτους προέλευσης,

γ) εάν οι κεντρικές αρχές αμφοτέρων των κρατών έχουν συμφωνήσει ότι η υιοθεσία μπορεί να προχωρήσει, και

δ) εάν έχει καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 5, ότι οι υποψήφιοι θετοί γονείς είναι κατάλληλοι και ικανοί να υιοθετήσουν και ότι στο παιδί έχει δοθεί ή θα δοθεί η άδεια να εισέλθει και να διαμείνει μόνιμα στο κράτος υποδοχής.

Άρθρο 18.- Οι κεντρικές αρχές αμφοτέρων των κρατών λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν να πάρει το παιδί άδεια εξόδου από το κράτος προέλευσης και άδεια εισόδου από το κράτος υποδοχής ώστε να κατοικήσει σε αυτό μόνιμα.

Άρθρο 19.- 1) Η μεταφορά του παιδιού στο κράτος υποδοχής μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εάν έχουν πληρωθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 17.

2) Οι κεντρικές αρχές αμφοτέρων των κρατών εξασφαλίζουν ώστε η μετακίνηση αυτή να πραγματοποιηθεί με κάθε ασφάλεια, με κατάλληλες συνθήκες και, εφόσον αυτό είναι δυνατόν, με τη συνοδεία των θετών ή υποψήφιων θετών γονέων.

3) Εάν η μετακίνηση του παιδιού δεν πραγματοποιηθεί, οι εκθέσεις που αναφέρονται στα άρθρα 15 και 16 πρέπει να επιστραφούν στις αρχές που τις απέστειλαν.

Άρθρο 20.- Οι κεντρικές αρχές ενημερώνουν η μια την άλλη σχετικά με την πρόοδο της υιοθεσίας και τα μέτρα που λαμβάνονται για την ολοκλήρωσή της, καθώς επίσης και σχετικά με την έκβαση της δοκιμαστικής περιόδου, εφόσον απαιτείται μια τέτοια.

Άρθρο 21.- 1) Όταν η υιοθεσία πρόκειται να πραγματοποιηθεί μετά τη μετακίνηση του παιδιού στο κράτος υποδοχής και η κεντρική αρχή αυτού του κράτους θεωρεί ότι η συνεχιζόμενη παραμονή του παιδιού στους υποψήφιους θετούς γονείς δεν είναι προς το συμφέρον του, τότε, η κεντρική αυτή αρχή παίρνει τα αναγκαία μέτρα για να προστατεύσει το παιδί. Ειδικότερα:

α) προκαλεί την απομάκρυνση του παιδιού από του υποψήφιους θετούς γονείς και ρυθμίζει την προσωρινή του επιμέλεια.

β) μετά από διαβούλευση με την κεντρική αρχή του κράτους προέλευσης, κανονίζει χωρίς καθυστέρηση μια νέα τοποθέτηση του παιδιού με προοπτική την υιοθεσία του ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, ρυθμίζει μια εναλλακτική μακροπρόθεσμη επιμέλεια. Νέα υιοθεσία δύναται να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον η κεντρική αρχή του κράτους προέλευσης έχει δεόντως ενημερωθεί σχετικά με τους νέους υποψήφιους θετούς γονείς.

γ) ως τελευταία λύση, ρυθμίζει την επιστροφή του παιδιού, εάν αυτό επιβάλλει το συμφέρον του.

2) Λαμβάνοντας υπ' όψη ειδικότερα την ηλικία και το βαθμό ωριμότητας του παιδιού, ζητείται η γνώμη του, και όπου μπορεί να εφαρμοστεί, επιτυγχάνεται η συναίνεση του σε σχέση με μέτρα που πρόκειται να ληφθούν σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 22.- 1) Οι λειτουργίες που ανατίθενται σε μια κεντρική αρχή σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο μπορεί να εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες ή από οργανισμούς διαπιστευμένους σύμφωνα με το κεφάλαιο III, στο μέτρο που επιτρέπεται αυτό από τη νομοθεσία του κράτους της ως άνω αρχής.

2) Συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να δηλώσει στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης ότι οι λειτουργίες που ανατέθηκαν στην κεντρική αρχή σύμφωνα με τα άρθρα 15 έως 21 είναι δυνατόν να εκτελούνται σε αυτό το κράτος, στο μέτρο που επιτρέπεται αυτό από τη νομοθεσία και υπό την επίβλεψη των αρμοδίων αρχών του κράτους αυτού, επίσης από νομικά ή φυσικά πρόσωπα τα οποία:

α) πληρούν τις προϋποθέσεις της ακεραιότητας, της επαγγελματικής ικανότητας, της πείρας και της υπευθυνότητας αυτού του κράτους,

β) έχουν τα προσόντα, με βάση το ήθος, την εκπαίδευση ή την πείρα τους, να εργάζονται στον τομέα της διακρατικής υιοθεσίας.

3) Το συμβαλλόμενο κράτος, το οποίο προβαίνει στη δήλωση που προβλέπεται στην παράγραφο 2, τηρεί ενήμερο το μόνιμο γραφείο της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, σχετικά με τα ονόματα και τις διευθύνσεις αυτών των οργανισμών και προσώπων.

4) Συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να δηλώσει στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης ότι υιοθεσίες παιδιών των οποίων η συνήθης διαμονή τους βρίσκεται στην επικράτειά του μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνο εάν οι λειτουργίες των κεντρικών αρχών εκτελούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

5) Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε δήλωση, που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2, οι εκθέσεις οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 15 και 16 συντάσσονται, σε κάθε περίπτωση, με την ευθύνη της κεντρικής αρχής ή άλλων αρχών ή οργανισμών σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Κεφάλαιο V: Αναγνώριση και αποτελέσματα της υιοθεσίας

Άρθρο 23.- 1) Υιοθεσία, για την οποία η αρμόδια αρχή συμβαλλόμενου κράτους παρέχει πιστοποίηση ότι έγινε σύμφωνα με τη Σύμβαση, αναγνωρίζεται ως νόμιμη στα άλλα συμβαλλόμενα κράτη. Η πιστοποίηση προσδιορίζει πότε και από ποιον δόθηκαν οι συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 17, υποπαράγραφο γ.

2) Κάθε συμβαλλόμενο κράτος, κατά το χρόνο της υπογραφής, της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης, γνωστοποιεί στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης την ταυτότητα και τις λειτουργίες της αρχής ή των αρχών οι οποίες, σε αυτό το κράτος, είναι αρμόδιες να προβούν στην πιστοποίηση. Επίσης γνωστοποιεί στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης οποιαδήποτε τροποποίηση στο διορισμό αυτών των αρχών.

Άρθρο 24.- Οι αρμόδιες αρχές ενός συμβαλλόμενου κράτους μπορούν να αρνηθούν την αναγνώριση μιας υιοθεσίας εφόσον αυτή είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη αυτού, λαμβανομένου υπ' όψη του συμφέροντος του παιδιού.

Άρθρο 25.- Κάθε συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να δηλώσει στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης ότι δεν θα δεσμεύεται από αυτήν για να αναγνωρίζει υιοθεσίες που έγιναν με βάση συμφωνία ή οποία κατάρτιστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 παράγραφος 2.

Άρθρο 26. - 1) Η αναγνώριση μιας υιοθεσίας περιλαμβάνει την αναγνώριση:

α) της νομικής σχέσης γονέα – παιδιού μεταξύ του παιδιού και των θετών του γονέων,
β) τη γονική μέριμνα των θετών γονέων για το παιδί
γ) την παύση του προϋπάρχοντος νομικού δεσμού του παιδιού και της μητέρας και του πατέρα του, εφόσον η υιοθεσία επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα στο συμβαλλόμενο κράτος όπου αυτή πραγματοποιήθηκε.

2) Στην περίπτωση που η υιοθεσία έχει ως αποτέλεσμα την παύση του προϋπάρχοντος νομικού δεσμού γονέα – παιδιού, το παιδί θα απολαμβάνει στο κράτος υποδοχής και σε οποιοδήποτε άλλο συμβαλλόμενο κράτος όπου αναγνωρίζεται η υιοθεσία, δικαιώματα ισοδύναμα με αυτά που προκύπτουν από υιοθεσίες που επιφέρουν αυτό το αποτέλεσμα σε καθένα από τα κράτη αυτά.

3) Οι προηγούμενες παράγραφοι δεν αποκλείουν την εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης που ισχύει στο συμβαλλόμενο κράτος που αναγνωρίζει την υιοθεσία και η οποία είναι περισσότερο ευνοϊκή για το παιδί.

Άρθρο 27. - 1) Όταν μια υιοθεσία που πραγματοποιήθηκε στο κράτος προέλευσης δεν έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή ενός προϋπάρχοντος νομικού δεσμού γονέα-παιδιού, μπορεί στο κράτος υποδοχής το οποίο αναγνωρίζει την υιοθεσία σύμφωνα με τη Σύμβαση να μετατραπεί σε υιοθεσία που επιφέρει αυτό το αποτέλεσμα:

α) εάν το δίκαιο του κράτους υποδοχής το επιτρέπει, και
β) εάν οι συναινέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4, υποπαράγραφοι γ και δ δόθηκαν ή δίνονται για να επιτευχθεί μια τέτοια υιοθεσία.

2) Το άρθρο 22 εφαρμόζεται στην περίπτωση μετατροπής της υιοθεσίας.

Κεφάλαιο VI: Γενικές διατάξεις

Άρθρο 28.- Η Σύμβαση δεν θίγει τους νόμους του κράτους προέλευσης οι οποίοι επιτάσσουν, να πραγματοποιείται στο εν λόγω κράτος υιοθεσία ενός παιδιού που έχει τη συνήθη διαμονή του εντός αυτού του κράτους, ή οι οποίοι απαγορεύουν την τοποθέτηση του παιδιού ή τη μεταφορά του στο κράτος υποδοχής πριν από την υιοθεσία.

Άρθρο 29.- Καμιά επαφή μεταξύ των υποψηφίων θετών γονέων και των γονέων του παιδιού ή οποιουδήποτε άλλου προσώπου που έχει τη φροντίδα του παιδιού δεν είναι δυνατόν να γίνει ενόσω οι διατάξεις του άρθρου 4, υποπαράγραφοι 1 μέχρι γ, και του άρθρου 5, παράγραφος 5, δεν γίνονται σεβαστοί, εκτός εάν η υιοθεσία πραγματοποιείται μεταξύ μελών μιας οικογένειας ή εκτός εάν οι όροι που τέθηκαν από την αρμόδια αρχή του κράτους προέλευσης έχουν πληρωθεί.

Άρθρο 30.- 1) Οι αρμόδιες αρχές ενός συμβαλλόμενου κράτους εξασφαλίζουν τη διαφύλαξη των πληροφοριών που κατέχουν αναφορικά με την καταγωγή του παιδιού, ειδικότερα πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα των γονέων του, καθώς επίσης και ιατρικό ιστορικό του ίδιου και της οικογένειάς του.

2) Διασφαλίζουν ότι το παιδί ή ο εκπρόσωπός του θα έχει πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες υπό την κατάλληλη καθοδήγηση, στο μέτρο που αυτό επιτρέπεται από τη νομοθεσία του κράτους.

Άρθρο 31.- Με την επιφύλαξη του άρθρου 30, προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται ή διαβιβάζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση και ειδικότερα δεδομένα που προβλέπονται στα άρθρα 15 και 16, χρησιμοποιούνται μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους συνελέγησαν ή διαβιβάστηκαν.

Άρθρο 32.- 1) Κανένας δεν μπορεί να αποκομίζει αθέμιτο οικονομικό ή άλλο κέρδος από μια δραστηριότητα που σχετίζεται με διακρατική υιοθεσία.

2) Μόνο έξοδα και δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων εύλογων επαγγελματικών αμοιβών προσώπων που αναμινγνύονται στην υιοθεσία, μπορεί να απαιτηθούν ή να καταβληθούν.

3) Οι διευθυντές, διοικητές και υπάλληλοι οργανισμών που εμπλέκονται σε μια υιοθεσία δεν μπορούν να εισπράττουν αποδοχές οι οποίες είναι αδικαιολόγητα υψηλές σε σχέση με τις παρασχεθείσες υπηρεσίες.

Άρθρο 33.- Κάθε αρμόδια αρχή η οποία θεωρεί ότι κάποια διάταξη της Σύμβασης δεν έχει γίνει σεβαστή ή ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος να μη γίνει σεβαστή, ενημερώνει αμέσως την κεντρική αρχή του κράτους της. Αυτή η κεντρική αρχή είναι υπεύθυνη να εξασφαλίζει τη λήψη των κατάλληλων μέτρων.

Άρθρο 34.- Εάν ζητείται από την αρμόδια αρχή του κράτους προορισμού κάποιο έγγραφο τότε αυτό χορηγείται σε μετάφραση στην οποία βεβαιώνεται ότι αυτή είναι σύμφωνη με το πρωτότυπο. Με την επιφύλαξη αντίθετης πρόβλεψης, τα έξοδα της μετάφρασης αυτής βαρύνουν τους υποψήφιους θετούς γονείς.

Άρθρο 35.- Οι αρμόδιες αρχές των συμβαλλόμενων κρατών ενεργούν με ταχύ ρυθμό στη διεκπεραίωση της υιοθεσίας.

Άρθρο 36.- Στην περίπτωση που ένα κράτος περιλαμβάνει δύο ή περισσότερα νομικά συστήματα ως προς την υιοθεσία, τα οποία εφαρμόζονται σε διαφορετικές εδαφικές ενότητες:

α) οποιαδήποτε αναφορά στη συνήθη διαμονή στο κράτος αυτό ερμηνεύεται ως αναφορά στη συνήθη διαμονή μιας εδαφικής ενότητας του εν λόγω κράτους,

β) οποιαδήποτε αναφορά στο δίκαιο αυτού του κράτους ερμηνεύεται ως αναφορά στο δίκαιο που ισχύει στη σχετική εδαφική οντότητα,

γ) οποιαδήποτε αναφορά στις αρμόδιες αρχές ή στις δημόσιες υπηρεσίες αυτού του κράτους ερμηνεύεται ως αναφορά σε αυτές που είναι εξουσιοδοτημένες να ενεργούν στη σχετική εδαφική ενότητα,

δ) οποιαδήποτε αναφορά στους διαπιστευμένους οργανισμούς αυτού του κράτους ερμηνεύεται ως αναφορά στους οργανισμούς τους διαπιστευμένους στη σχετική εδαφική ενότητα.

Άρθρο 37.- Στην περίπτωση που ένα κράτος περιλαμβάνει σχετικά με την υιοθεσία δύο ή περισσότερα νομικά συστήματα τα οποία εφαρμόζονται σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων, οποιαδήποτε

αναφορά στο δίκαιο αυτού του κράτους ερμηνεύεται ως αναφορά στο δίκαιο που υποδεικνύεται από το δίκαιο αυτού του κράτους.

Άρθρο 38. - Ένα κράτος εντός του οποίου διάφορες εδαφικές ενότητες έχουν τους δικούς τους νομικούς κανόνες σχετικά με την υιοθεσία δεν υποχρεούται να εφαρμόσει τη Σύμβαση στην περίπτωση που ένα κράτος με ενιαίο νομικό σύστημα δεν θα ήταν υποχρεωμένο να την εφαρμόσει.

Άρθρο 39.- 1) Η Σύμβαση δεν επηρεάζει την ισχύ κανενός διεθνούς κειμένου στο οποίο τα συμβαλλόμενα κράτη είναι μέλη και το οποίο περιέχει διατάξεις επί θεμάτων διεπομένων από τη Σύμβαση, εκτός εάν έχει διατυπωθεί αντίθετη δήλωση από τα κράτη μέλη σε ένα τέτοιο κείμενο.

2) Κάθε συμβαλλόμενο κράτος θα μπορεί να συνάπτει συμφωνίες με ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα κράτη, με την προοπτική βελτίωσης της εφαρμογής της Σύμβασης στις μεταξύ τους σχέσεις. Αυτές οι συμφωνίες δεν μπορεί να θίγουν παρά μόνο τις διατάξεις των άρθρων 14 μέχρι 16 και 18 μέχρι 21. Τα κράτη τα οποία θα καταρτίσουν μια τέτοια συμφωνία θα διαβιβάσουν ένα αντίγραφο στο Θεματοφύλακα της Σύμβασης.

Άρθρο 40.- Καμία επιφύλαξη στη Σύμβαση δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 41.- Η Σύμβαση εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση που μια αίτηση η οποία προβλέπεται στο άρθρο 14 έχει παραληφθεί μετά την έναρξη ισχύος της Σύμβασης στο κράτος της υποδοχής και στο κράτος της προέλευσης.

Άρθρο 42.- Ο Γενικός Γραμματέας της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου θα συγκαλεί σε τακτά χρονικά διαστήματα μια Ειδική Επιτροπή προκειμένου να εξετάζει την πρακτική λειτουργία της Σύμβασης.

Κεφάλαιο VII: Τελικές διατάξεις

Άρθρο 43.- 1) Η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή από τα κράτη μέλη της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη δέκατη έβδομη σύνοδό της και από τα άλλα κράτη που συμμετείχαν σε αυτήν τη σύνοδο.

2) Θα κυρωθεί, θα γίνει αποδεκτή ή θα εγκριθεί και τα έγγραφα της επικύρωσης, της αποδοχής ή της έγκρισης θα κατατεθούν στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, Θεματοφύλακα της Σύμβασης.

Άρθρο 44.- 1) Κάθε κράτος μπορεί να προσχωρήσει στη Σύμβαση μετά την έναρξη ισχύος της, σύμφωνα με το άρθρο 46, παράγραφος 1.

2) Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στο Θεματοφύλακα.

3) Η προσχώρηση έχει ισχύ μόνον όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ του προσχωρούντος κράτος και των συμβαλλομένων κρατών τα οποία δεν έχουν εγείρει καμιά αντίρρηση στην προσχώρηση αυτού μέσα στους έξη μήνες από τη στιγμή της λήψης της κοινοποίησης για την οποία γίνεται αναφορά στην υποπαράγραφο β' του άρθρου 48. Μια τέτοια αντίρρηση μπορεί να εγερθεί επίσης από κάθε κράτος κατά το χρόνο της επικύρωσης, της έγκρισης ή της αποδοχής της Σύμβασης μετά από την προσχώρηση. Τέτοιες αντιρρήσεις θα κοινοποιούνται στο Θεματοφύλακα.

Άρθρο 45.- 1) Εάν ένα κράτος περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες, στις οποίες διαφορετικά νομικά συστήματα εφαρμόζονται ως προς τα θέματα τα οποία διαπραγματεύονται στη Σύμβαση, μπορεί κατά το χρόνο της υπογραφής, της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης να δηλώσει ότι η παρούσα Σύμβαση θα εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές του ενότητες ή μόνο σε μία

ή περισσότερες από αυτές και θα μπορεί οποτεδήποτε να τροποποιήσει αυτή τη δήλωση, υποβάλλοντας νέα δήλωση.

2) Τέτοιες δηλώσεις θα γνωστοποιούνται στο Θεματοφύλακα και θα δηλώνονται ρητά οι εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

3) Εάν ένα κράτος δεν υποβάλει δήλωση σύμφωνα με το άρθρο αυτό, η Σύμβαση θα εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές ενότητες αυτού του κράτους.

Άρθρο 46.- 1) Η Σύμβαση θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα, που ακολουθεί μετά την πάροδο τριών μηνών από την κατάθεση του τρίτου εγγράφου της επικύρωσης, της αποδοχής ή της έγκρισης που προβλέπεται στο άρθρο 43.

2) Στη συνέχεια, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ:

α) για κάθε κράτος που επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει αυτήν μεταγενέστερα ή προσχωρεί σε αυτήν, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί μετά την πάροδο τριών μηνών από την κατάθεση του εγγράφου της επικύρωσης, της αποδοχής, της έγκρισης ή της προσχώρησης,

β) για τις εδαφικές περιοχές στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 45, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί μετά την πάροδο τριών μηνών από τη γνωστοποίηση που προβλέπεται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 47.- 1) Κάθε συμβαλλόμενο κράτος στη Σύμβαση μπορεί να την καταγγείλει απευθύνοντας γνωστοποίηση στο Θεματοφύλακα.

2) Η καταγγελία θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα, που ακολουθεί μετά την πάροδο δώδεκα μηνών από την ημερομηνία λήψης της γνωστοποίησης από το Θεματοφύλακα. Εάν στη γνωστοποίηση ορίζεται μεγαλύτερη περίοδος για την έναρξη ισχύος της καταγγελίας, η καταγγελία θα αρχίσει να ισχύει με την πάροδο της υπό κρίση περιόδου μετά από τη λήψη της γνωστοποίησης από το Θεματοφύλακα.

Άρθρο 48.- Ο Θεματοφύλακας γνωστοποιεί στα κράτη μέλη της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, στα υπόλοιπα κράτη που συμμετείχαν στη δέκατη έβδομη σύνοδο, καθώς και στα κράτη που προσχώρησαν στη Σύμβαση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44:

α) τις υπογραφές, επικυρώσεις, αποδοχές και εγκρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 43,

β) τις προσχωρήσεις και αντιρρήσεις που προβλήθηκαν στις προσχωρήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 44,

γ) τη χρονολογία κατά την οποία η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46,

δ) τις δηλώσεις και ορισμούς που προβλέπονται στα άρθρα 22, 23, 25 και 45,

ε) τις συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 39,

στ) τις καταγγελίες που προβλέπονται στο άρθρο 47.

Για να πιστοποιηθούν τα παραπάνω, οι υπογράφωντες, νόμιμα εξουσιοδοτημένοι για το σκοπό αυτόν, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στη Χάγη, στις 29.5.1993, σε δύο κείμενα, στην αγγλική και γαλλική γλώσσα, που είναι εξίσου αυθεντικά, σε ένα πρωτότυπο, που κατατέθηκε στα αρχεία της κυβέρνησης του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, ένα επικυρωμένο αντίγραφο του οποίου θα επιδοθεί δια της διπλωματικής οδού σε κάθε κράτος που ήταν μέλος της Συνδιάσκεψης της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη δέκατη έβδομη σύνοδό της και σε κάθε άλλο κράτος που συμμετείχε σε αυτήν τη σύνοδο.

Άρθρο δεύτερο.- 1. Ως Κεντρική Αρχή² για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από την κυρούμενη Σύμβαση, κατά το άρθρο 6 παρ. 1 αυτής, ορίζεται το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Η Ελλάδα δηλώνει ότι οι λειτουργίες της Κεντρικής Αρχής που προβλέπονται από τα άρθρα 15 έως 21 της Σύμβασης είναι δυνατόν να εκτελούνται από τις ακόλουθες αναγνωρισμένες ως ειδικευμένες Υπηρεσίες και Οργανώσεις που μνημονεύονται στη διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του Π.Δ. 226/1999 (ΦΕΚ 190 Α'), ήτοι τις:

(α) Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας των τεσσάρων τομέων της Νομαρχίας Αθηνών για το Νομό Αττικής, πλην της Νομαρχίας Πειραιά, καθώς και για τους Νομούς των περιφερειών Στερεάς Ελλάδος και Θεσσαλίας.

(β) Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Πειραιά για τη Νομαρχία του Πειραιά και για τους Νομούς των περιφερειών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου.

(γ) Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης για τους Νομούς των περιφερειών Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

(δ) Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Αχαΐας για τους Νομούς των περιφερειών Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Ιονίων νήσων.

(ε) Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Ηρακλείου για τους Νομούς της περιφέρειας Κρήτης.

(στ) Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχίας Ιωαννίνων για τους Νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου.

(ζ) Τον Ελληνικό Κλάδο της Διεθνούς Κοινωνικής Υπηρεσίας με έδρα την Αθήνα.

(η) Το Δημοτικό Βρεφοκομείο Θεσσαλονίκης "Άγιος Στυλιανός" και οι Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας που μετατράπηκαν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με το άρθρο 14 του Ν. 3329/2005 (ΦΕΚ 81 Α'), στις οποίες περιλαμβάνονται και οι Μονάδες "Αναρρωτήριο Πεντέλης", Κέντρο Βρεφών "Η ΜΗΤΕΡΑ" και Παιδόπολη "Άγιος Ανδρέας Καλαμακίου".

Στις περιπτώσεις που δεν υφίσταται στελεχωμένη κοινωνική υπηρεσία στις προαναφερόμενες Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας, η κοινωνική έρευνα διενεργείται υποχρεωτικά από τις αρμόδιες Κοινωνικές Υπηρεσίες των Διευθύνσεων ή Τμημάτων Πρόνοιας των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

3. Η Ελλάδα δηλώνει, κατά τη διάταξη του άρθρου 22 παράγραφος 4 της Σύμβασης, ότι οι υιοθεσίες παιδιών, των οποίων η συνήθης διαμονή βρίσκεται στην Ελλάδα, μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνο εάν οι λειτουργίες των Κεντρικών Αρχών εκτελούνται από δημόσιες υπηρεσίες ή διαπιστευμένους οργανισμούς, σύμφωνα με το Κεφάλαιο ΙΙΙ της Σύμβασης.

4. Η Ελλάδα δηλώνει, κατά τη διάταξη του άρθρου 23 παράγραφος 2 της Σύμβασης, ότι ως Αρμόδια Αρχή για την πιστοποίηση, ότι η υιοθεσία έγινε σύμφωνα με τη Σύμβαση, ορίζεται το αρμόδιο κάθε φορά Δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση της υιοθεσίας.

5. Η Ελλάδα δηλώνει, κατά τη διάταξη του άρθρου 25 της Σύμβασης, ότι δεν θα δεσμεύεται από τη Σύμβαση για να αναγνωρίζει υιοθεσίες που έγιναν με βάση συμφωνία, η οποία καταρτίστηκε κατ' εφαρμογή του άρθρου 39 παράγραφος 2 της Σύμβασης.

6. Η αναγνώριση από την Ελλάδα μιας υιοθεσίας που πραγματοποιήθηκε σε αλλοδαπό Συμβαλλόμενο Κράτος τελεί υπό τις προϋποθέσεις:

α) ότι έχει παρασχεθεί η πιστοποίηση από την Αρμόδια Αρχή του Συμβαλλόμενου Κράτους ότι η υιοθεσία έγινε σύμφωνα με τη Σύμβαση. και

β) ότι η υιοθεσία δεν είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη, λαμβανομένου υπόψη του συμφέροντος του παιδιού.

² Με τη διάταξη του άρθρου 30Γ του Ν. 4052/2012 (ΦΕΚ 41, τ. Α') ιδρύθηκε «Κεντρική Αρχή Διακρατικών Υιοθεσιών» υπαγόμενη στο Γενικό Γραμματέα Πρόνοιας με αποστολή την επίτευξη των στόχων της Σύμβασης για την προστασία των παιδιών και τη συνεργασία σχετικά με τη διακρατική υιοθεσία που υπογράφηκε στη Χάγη στις 29.5.1993 (και κυρώθηκε με το Ν. 3765/2009, ΦΕΚ 101, τ. Α').

Άρθρο τρίτο.- Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 46 παράγραφος 2 περίπτωση α` αυτής.

Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών

Υπογράφηκε στη Χάγη στις 19.10.1996

Έναρξη ισχύος : 1.1.2002, σύμφωνα με το άρθρο 46

Κείμενο: Hague Conference on Private International Law Collection of Conventions (1951-2003)

[όπως κυρώθηκε με τον Ν. 4020/2011 : Κύρωση της Σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών (ΦΕΚ 217, τ. Α΄)]

Άρθρο πρώτο.- Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών, που υπογράφηκε στη Χάγη στις 19 Οκτωβρίου 1996, το κείμενο της οποίας στην αγγλική, γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική γλώσσα έχει ως εξής:

Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία ως προς τη γονική ευθύνη και τα μέτρα προστασίας των παιδιών

Τα Κράτη που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση,
Λαμβάνοντας υπ' όψη την ανάγκη ενισχύσεως της προστασίας των παιδιών στις διεθνείς υποθέσεις,
Επιθυμώντας να αποφύγουν συγκρούσεις μεταξύ των νομικών τους συστημάτων σε ζητήματα σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων προστασίας των παιδιών,

Τονίζοντας τη σπουδαιότητα της διεθνούς συνεργασίας για την προστασία των παιδιών,
Επιβεβαιώνοντας ότι το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού πρέπει να είναι ζήτημα πρωταρχικής σημασίας,

Διαπιστώνοντας την αναγκαιότητα αναθεωρήσεως της Συμβάσεως της 5ης Οκτωβρίου 1961 για τη δικαιοδοσία των Αρχών και το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα προστασίας των ανηλίκων,

Επιθυμώντας να θεσπίσουν κοινές διατάξεις για το σκοπό αυτό, λαμβάνοντας υπ' όψη τη Σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της 20ης Νοεμβρίου 1989,
Συμφώνησαν επί των ακολούθων διατάξεων:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως

Άρθρο 1. - 1. Η παρούσα Σύμβαση έχει ως αντικείμενο:

α. να καθορίζει το Κράτος του οποίου οι Αρχές έχουν διεθνή δικαιοδοσία για τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού

β. να καθορίζει το εφαρμοστέο από τις Αρχές αυτές κατά την άσκηση της διεθνούς δικαιοδοσίας τους δίκαιο γ. να καθορίζει το εφαρμοστέο στη γονική ευθύνη δίκαιο

δ. να εξασφαλίζει την αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων προστασίας σε όλα τα Συμβαλλόμενα Κράτη ε. να εδραιώνει μεταξύ των Αρχών των Συμβαλλομένων Κρατών την απαραίτητη συνεργασία για την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσης Συμβάσεως.

2. Για τους σκοπούς της παρούσης Συμβάσεως, ο όρος "γονική ευθύνη" περιλαμβάνει τη γονική εξουσία ή κάθε άλλη ανάλογη σχέση εξουσίας που καθορίζει τα δικαιώματα, τις εξουσίες και τις υποχρεώσεις των γονέων, του επιτρόπου ή άλλων νομίμων αντιπροσώπων σε σχέση με το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού.

Άρθρο 2.- Η Σύμβαση εφαρμόζεται στα παιδιά από τη στιγμή της γεννήσεως τους έως ότου φθάσουν στην ηλικία των 18 ετών.

Άρθρο 3.- Τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 μέτρα δύνανται κυρίως να αφορούν:

- α. την ανάθεση, την άσκηση και τη μερική ή ολική αφαίρεση της γονικής ευθύνης, καθώς και την ανάθεση της σε τρίτον
- β. το δικαίωμα επιμελείας, που περιλαμβάνει δικαιώματα σχετιζόμενα με τη μέριμνα του προσώπου του παιδιού, και ιδιαιτέρως το δικαίωμα καθορισμού του τόπου διαμονής του καθώς και το δικαίωμα επισκέψεως, που περιλαμβάνει και το δικαίωμα μεταφοράς του παιδιού, για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, σε έναν άλλο τόπο από εκείνον της συνήθους διαμονής του
- γ. την επιτροπεία, την κηδεμονία και τους ανάλογους θεσμούς
- δ. το διορισμό και τα καθήκοντα κάθε προσώπου ή οργανισμού επιφορτισμένου με την επιμέλεια του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, με την εκπροσώπηση ή τη συμπαράσταση του προς αυτό
- ε. την τοποθέτηση του παιδιού σε μια ανάδοχη οικογένεια ή σε κάποιο ίδρυμα ή την ανάληψη της επιμελείας αυτού με *kafala* ή με ανάλογο θεσμό
- στ. την επιτήρηση, από δημόσια Αρχή, της μέριμνας του παιδιού από κάθε πρόσωπο που έχει αναλάβει τη φροντίδα του
- ζ. τη διοίκηση, τη διατήρηση ή τη διάθεση της περιουσίας του παιδιού.

Άρθρο 4.- Εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής της Συμβάσεως:

- α. η καθίδρυση και η αμφισβήτηση της σχέσεως γονέως και τέκνου
- β. η απόφαση για την υιοθεσία και τα προπαρασκευαστικά της υιοθεσίας μέτρα καθώς και η ακύρωση και η ανάκληση της υιοθεσίας
- γ. το επώνυμο και το όνομα του παιδιού
- δ. η χειραφεσία
- ε. οι υποχρεώσεις διατροφής
- στ. τα trusts και η κληρονομική διαδοχή
- ζ. η κοινωνική ασφάλιση
- η. τα δημόσια μέτρα γενικού χαρακτήρος σε ζητήματα εκπαίδευσης και υγείας
- θ. τα μέτρα που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα ποινικών αδικημάτων τελουμένων από παιδιά
- ι. οι αποφάσεις για το δικαίωμα ασύλου και για ζητήματα μεταναστεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Διεθνής δικαιοδοσία

Άρθρο 5.- 1. Τόσο οι δικαστικές όσο και οι διοικητικές Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, έχουν διεθνή δικαιοδοσία να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του προσώπου και της περιουσίας του.

2. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 7, σε περίπτωση μεταφοράς της συνήθους διαμονής του παιδιού σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, διεθνή δικαιοδοσία έχουν οι Αρχές του Κράτους της νέας συνήθους διαμονής.

Άρθρο 6.- 1. Για τα παιδιά-πρόσφυγες και τα παιδιά, τα οποία λόγω ταραχών που λαμβάνουν χώρα στην πατρίδα τους, έχουν μετακινηθεί σε άλλο Κράτος, οι Αρχές εκείνου του Συμβαλλομένου Κράτους, στο έδαφος του οποίου βρίσκονται αυτά τα παιδιά, ως αποτέλεσμα της μετακίνησής τους, ασκούν τη διεθνή δικαιοδοσία που προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 5.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για τα παιδιά εκείνα των οποίων η συνήθης διαμονή δεν μπορεί να προσδιορισθεί.

Άρθρο 7.- 1. Σε περίπτωση παρانونού μετακινήσεως ή κατακρατήσεως, οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από τη μετακίνηση ή την κατακράτηση του, διατηρούν τη διεθνή δικαιοδοσία τους, έως ότου το παιδί αποκτήσει συνήθη διαμονή σε άλλο Κράτος και:

α. κάθε πρόσωπο, ίδρυμα ή άλλος οργανισμός, που έχει την επιμέλεια, συναινέσει στη μετακίνηση ή κατακράτηση ή

β. το παιδί διέμεινε σε αυτό το άλλο Κράτος για χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους από τότε που το πρόσωπο, ίδρυμα ή άλλος οργανισμός, που έχει την επιμέλεια, έλαβε ή ώφειλε να έχει λάβει γνώση του τόπου στον οποίο βρισκόταν το παιδί, κανένα αίτημα για επιστροφή που τυχόν υποβλήθηκε κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν παραμένει ακόμη εκκρεμές και το παιδί έχει προσαρμοσθεί στο νέο του περιβάλλον.

2. Η μετακίνηση ή κατακράτηση του παιδιού θεωρείται παράνομη όταν:

α. έλαβε χώρα κατά παραβίαση του δικαιώματος επιμελείας που είχε ανατεθεί σε κάποιο πρόσωπο ή ίδρυμα ή κάθε άλλον οργανισμό από κοινού ή μονομερώς, σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους, στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από τη μετακίνηση ή την κατακράτηση του, και

β. κατά το χρόνο της μετακινήσεως ή της κατακρατήσεως το δικαίωμα αυτό ησκείτο αποτελεσματικά, είτε από κοινού είτε μονομερώς, ή θα ησκείτο έτσι αν δεν μεσολαβούσε η μετακίνηση ή η κατακράτηση. Το δικαίωμα επιμελείας που αναφέρεται ανωτέρω υπό το στοιχείο α, μπορεί κατά κύριο λόγο να απορρέει εκ του νόμου ή από δικαστική ή διοικητική απόφαση ή από συμφωνία που παράγει έννομα αποτελέσματα σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του Κράτους.

3. Όσο οι Αρχές που μνημονεύονται στην πρώτη παράγραφο διατηρούν τη δικαιοδοσία τους, οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατείται, μπορούν να λάβουν μόνον εκείνα τα επείγοντα μέτρα που είναι απαραίτητα για την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11.

Άρθρο 8.- 1. Κατ' εξαίρεση, η Αρχή του Συμβαλλομένου Κράτους, που έχει διεθνή δικαιοδοσία κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 ή 6, εφ' όσον κρίνει ότι η Αρχή ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους θα μπορούσε στην προκειμένη περίπτωση να εκτιμήσει καλύτερα το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, δύναται:

- είτε να ζητήσει από αυτή την άλλη Αρχή, απ' ευθείας με τη συνδρομή της Κεντρικής Αρχής αυτού του Κράτους, να αποδεχθεί τη δικαιοδοσία για να λάβει εκείνα τα μέτρα προστασίας που θα κρίνει αναγκαία,

- είτε να αναβάλει την κρίση της υποθέσεως και να καλέσει τα μέρη να υποβάλουν ένα τέτοιο αίτημα ενώπιον της Αρχής αυτού του άλλου Κράτους.

2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη, Αρχές των οποίων μπορεί να επιληφθούν ή στις οποίες μπορεί να υποβληθεί αίτημα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, είναι:

α. το Κράτος, την ιθαγένεια του οποίου έχει το παιδί,

β. το Κράτος, στο οποίο βρίσκονται περιουσιακά στοιχεία του παιδιού, γ. το Κράτος, του οποίου Αρχή έχει επιληφθεί αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού των γονέων του παιδιού ή ακυρώσεως του γάμου τους, δ. το Κράτος με το οποίο το παιδί έχει στενό δεσμό.

3. Οι ενδιαφερόμενες Αρχές μπορούν να προχωρούν σε ανταλλαγή απόψεων.

4. Η Αρχή, που επελήφθη ή στην οποία υποβλήθηκε αίτημα σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο, μπορεί να αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία αντί της Αρχής που έχει δικαιοδοσία κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 ή 6, αν θεωρεί ότι αυτό ανταποκρίνεται στο υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

Άρθρο 9.- 1. Αν οι μνημονευόμενες στο άρθρο 8 παράγραφος 2 Αρχές των Συμβαλλομένων Κρατών, κρίνουν ότι σε μια συγκεκριμένη περίπτωση είναι σε θέση αυτές να εκτιμήσουν καλύτερα το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού, μπορούν:

- είτε να ζητήσουν από την αρμόδια Αρχή του Συμβαλλομένου Κράτους, της συνήθους διαμονής του παιδιού, απ' ευθείας ή με τη συνδρομή της Κεντρικής Αρχής του Κράτους αυτού, να τους επιτρέψει να

ασκήσουν τη διεθνή δικαιοδοσία προκειμένου να λάβουν τα προστατευτικά μέτρα που αυτές κρίνουν απαραίτητα,

- είτε να καλέσουν τα μέρη να υποβάλουν ένα τέτοιο αίτημα ενώπιον των Αρχών του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού.

2. Οι ενδιαφερόμενες Αρχές μπορούν να προχωρούν σε ανταλλαγή απόψεων.

3. Η Αρχή από την οποία προέρχεται το αίτημα δεν δύναται να ασκήσει διεθνή δικαιοδοσία αντί της Αρχής του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, παρά μόνον αν η τελευταία αυτή Αρχή δεχθεί το αίτημα.

Άρθρο 10.- 1. Με την επιφύλαξη των άρθρων 5 έως 9, οι Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους, κατά την άσκηση της διεθνούς δικαιοδοσίας τους επί αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού των γονέων παιδιού που διαμένει συνήθως σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, ή ακυρώσεως του γάμου τους, δύναται, εφόσον το επιτρέπει το δίκαιο του Κράτους τους, να λάβουν μέτρα για την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού αυτού:

α. αν κατά την έναρξη της διαδικασίας, ένας εκ των γονέων διαμένει συνήθως στο Κράτος αυτό και ένας εκ των δύο έχει τη γονική ευθύνη του παιδιού και

β. αν η διεθνής δικαιοδοσία αυτών των Αρχών για λήψη τέτοιων μέτρων έχει γίνει αποδεκτή από τους γονείς, όπως και από κάθε άλλο πρόσωπο που έχει τη γονική ευθύνη του παιδιού και αν η δικαιοδοσία αυτή συνάδει προς το υπέρτερο συμφέρον του παιδιού.

2. Η προβλεπόμενη στην πρώτη παράγραφο διεθνής δικαιοδοσία για τη λήψη μέτρων προστασίας του παιδιού παύει από τη στιγμή που η απόφαση, η οποία δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακυρώσεως του γάμου, γίνει οριστική ή η διαδικασία τερματισθεί από άλλη αιτία.

Άρθρο 11.- 1. Σε κάθε επείγουσα περίπτωση, οι Αρχές κάθε Συμβαλλομένου Κράτους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το παιδί ή περιουσιακά του στοιχεία, έχουν διεθνή δικαιοδοσία να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας.

2. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν από τη στιγμή που οι αρμόδιες σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 Αρχές έλαβαν τα απαιτούμενα από την περίπτωση μέτρα.

3. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της πρώτης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε μη Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν σε κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος από τη στιγμή που τα απαιτούμενα από την περίπτωση και ληφθέντα από τις Αρχές ενός άλλου Κράτους μέτρα, αναγνωρισθούν στο εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος.

Άρθρο 12.- 1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 7, οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το παιδί ή περιουσιακά του στοιχεία, έχουν διεθνή δικαιοδοσία να λάβουν μέτρα προστασίας του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, προσωρινού χαρακτήρος και περιορισμένης εδαφικής ισχύος στο Κράτος αυτό, στο βαθμό που τέτοια μέτρα δεν αντίκεινται στα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί από τις αρμόδιες, κατά τα άρθρα 5 έως 10, Αρχές.

2. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν από τη στιγμή που οι αρμόδιες κατά τα άρθρα 5 έως 10 Αρχές αποφάνθηκαν για τα μέτρα προστασίας που θα ήταν δυνατό να απαιτεί η περίπτωση.

3. Τα ληφθέντα κατ' εφαρμογή της πρώτης παραγράφου μέτρα σχετικά με ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε μη Συμβαλλόμενο Κράτος, παύουν να ισχύουν στο Συμβαλλόμενο Κράτος στο οποίο ελήφθησαν, από τη στιγμή που θα αναγνωρισθούν σ' αυτό τα μέτρα, που απαιτήθηκαν από την περίπτωση και ελήφθησαν από τις Αρχές άλλου Κράτους.

Άρθρο 13.- 1. Οι Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους, οι οποίες έχουν διεθνή δικαιοδοσία, σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10, να λάβουν μέτρα σχετικά με την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του

παιδιού, οφείλουν να απόσχουν από την άσκηση της δικαιοδοσίας αυτής, εάν κατά την έναρξη της διαδικασίας αντίστοιχα μέτρα έχουν ζητηθεί από τις Αρχές άλλου Συμβαλλομένου Κράτους που κατά το χρόνο υποβολής της αιτήσεως είχαν διεθνή δικαιοδοσία, κατά τα άρθρα 5 έως 10, και τα οποία βρίσκονται ακόμα υπό εξέταση.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται, αν οι Αρχές ενώπιον των οποίων είχε αρχικά υποβληθεί το αίτημα λήψεως των μέτρων είχαν αποποιηθεί τη δικαιοδοσία τους.

Άρθρο 14.- Τα μέτρα που ελήφθησαν κατ' εφαρμογή των άρθρων 5 έως 10, παραμένουν σε ισχύ, σύμφωνα με τους όρους τους, ακόμα και αν μια μεταβολή των συνθηκών εξαλείψει τη βάση πάνω στην οποία είχε θεμελιωθεί η διεθνής δικαιοδοσία, όσο οι αρμόδιες δυνάμει της Συμβάσεως Αρχές δεν τροποποιούν, δεν αντικαθιστούν ή δεν αίρουν τα μέτρα αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 15.- 1. Κατά την άσκηση της διεθνούς δικαιοδοσίας τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου II, οι Αρχές των Συμβαλλομένων Κρατών εφαρμόζουν το δικό τους δίκαιο.

2. Εντούτοις, στο μέτρο που η προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού το απαιτεί, δύνανται κατ' εξαίρεση να εφαρμόσουν ή να λάβουν υπ' όψη τους το δίκαιο ενός άλλου Κράτους, με το οποίο η υπόθεση έχει στενό σύνδεσμο.

3. Σε περίπτωση μεταφοράς της συνήθους διαμονής του παιδιού σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, το δίκαιο αυτού του άλλου Κράτους διέπει, από τη στιγμή της μεταφοράς, τους όρους εφαρμογής των μέτρων που είχαν ληφθεί στο Κράτος της προηγούμενης συνήθους διαμονής.

Άρθρο 16.- 1. Η εκ του νόμου απονομή ή παύση της γονικής ευθύνης, χωρίς παρέμβαση δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού.

2. Η απονομή ή παύση της γονικής ευθύνης με σύμβαση ή με μονομερή δικαιοπραξία, χωρίς παρέμβαση δικαστικής ή διοικητικής Αρχής, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού κατά το χρόνο που η σύμβαση ή η μονομερής δικαιοπραξία αρχίζουν να ισχύουν.

3. Η γονική ευθύνη που υπάρχει σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, διατηρείται και μετά τη μεταφορά αυτής της συνήθους διαμονής σε άλλο Κράτος.

4. Σε περίπτωση μεταβολής της συνήθους διαμονής του παιδιού, η εκ του νόμου απονομή της γονικής ευθύνης σε ένα πρόσωπο που δεν την έχει ήδη, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της νέας συνήθους διαμονής.

Άρθρο 17.- Η άσκηση της γονικής ευθύνης διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού. Σε περίπτωση μεταβολής της συνήθους διαμονής του παιδιού, διέπεται από το δίκαιο του Κράτους της νέας συνήθους διαμονής.

Άρθρο 18.- Η γονική ευθύνη, που προβλέπεται στο άρθρο 16, μπορεί να αφαιρεθεί ή να τροποποιηθούν οι όροι ασκήσεως της, με μέτρα που θα λαμβάνονται κατ' εφαρμογή της παρούσας Συμβάσεως.

Άρθρο 19.- 1. Η ισχύς μιας συμβάσεως, η οποία συνάπτεται μεταξύ τρίτου και ενός άλλου προσώπου, που θα είχε την ιδιότητα του νομίμου αντιπροσώπου του παιδιού κατά το δίκαιο του Κράτους συνάψεως της συμβάσεως, δεν δύναται να αμφισβητηθεί, ούτε δύναται να γεννηθεί ευθύνη του τρίτου για μόνο το λόγο ότι αυτό το άλλο πρόσωπο δεν είχε την ιδιότητα του νομίμου αντιπροσώπου του παιδιού δυνάμει του δικαίου που ορίζεται εφαρμοστέο από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, εκτός εάν ο τρίτος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι η γονική ευθύνη διεπόταν από το δίκαιο αυτό.

2. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται μόνο εάν η σύμβαση συνήφθη μεταξύ προσώπων ευρισκομένων στο έδαφος του ίδιου Κράτους.

Άρθρο 20.- Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται ακόμα και αν το δίκαιο που ορίζουν ως εφαρμοστέο είναι δίκαιο μη Συμβαλλομένου Κράτους.

Άρθρο 21.- 1. Κατά την έννοια του παρόντος Κεφαλαίου, ο όρος "δίκαιο" σημαίνει το δίκαιο που ισχύει σε ένα Κράτος, κατ' αποκλεισμό των κανόνων συγκρούσεως.

2. Εντούτοις, αν το εφαρμοστέο δυνάμει του άρθρου 16 δίκαιο είναι δίκαιο μη Συμβαλλομένου Κράτους και αν οι κανόνες συγκρούσεως αυτού του Κράτους ορίζουν ως εφαρμοστέο το δίκαιο ενός άλλου μη Συμβαλλομένου Κράτους που θα εφαρμόζε το δικό του δίκαιο, εφαρμοστέο είναι το δίκαιο αυτού του άλλου Κράτους. Αν το δίκαιο αυτού του άλλου μη Συμβαλλομένου Κράτους δεν δέχεται να εφαρμοσθεί, τότε εφαρμοστέο είναι εκείνο που ορίζεται από το άρθρο 16.

Άρθρο 22.- Η εφαρμογή του δικαίου που ορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δύναται να αποκλεισθεί μόνο εάν είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη, λαμβανομένου υπ' όψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV Αναγνώριση και εκτέλεση

Άρθρο 23.- 1. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τις Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους αναγνωρίζονται αυτοδικαίως στα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη.

2. Η αναγνώριση δύναται, εντούτοις, να αποκλεισθεί:

α. εάν το μέτρο ελήφθη από Αρχή της οποίας η διεθνής δικαιοδοσία δεν βασίστηκε σε μία από τις βάσεις δικαιοδοσίας που προβλέπονται στο κεφάλαιο II

β. εάν το μέτρο ελήφθη, με εξαίρεση την περίπτωση του κατεπείγοντος, στο πλαίσιο δικαστικής ή διοικητικής διαδικασίας, χωρίς να έχει δοθεί στο παιδί η δυνατότητα να ακουσθεί, κατά παράβαση των θεμελιωδών δικονομικών αρχών του Κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση

γ. κατόπιν αιτήσεως κάθε προσώπου που ισχυρίζεται ότι αυτό το μέτρο θίγει τη γονική του ευθύνη, εάν αυτό το μέτρο ελήφθη, με εξαίρεση την περίπτωση του κατεπείγοντος, χωρίς να έχει δοθεί στο πρόσωπο αυτό η δυνατότητα να ακουσθεί

δ. εάν η αναγνώριση είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη του Κράτους στο οποίο ζητείται, λαμβανομένου υπ' όψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού

ε. εάν το μέτρο είναι ασυμβίβαστο με μέτρο που ελήφθη μεταγενέστερα στο μη Συμβαλλόμενο Κράτος της συνήθους διαμονής του παιδιού, όταν αυτό το τελευταίο μέτρο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την αναγνώριση του στο Κράτος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση

στ. εάν δεν τηρήθηκε η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 33.

Άρθρο 24.- Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 23, κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, δύναται να ζητήσει από τις αρμόδιες Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους να αποφασίσουν για την αναγνώριση ή μη ενός μέτρου ληφθέντος σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος. Η διαδικασία διέπεται από το δίκαιο του Κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 25.- Η Αρχή του Κράτους στο οποίο ζητείται η αναγνώριση δεσμεύεται από τις διαπιστώσεις των πραγματικών περιστατικών, στις οποίες η Αρχή του Κράτους που έλαβε το μέτρο θεμελίωσε τη διεθνή δικαιοδοσία της.

Άρθρο 26.- 1. Εάν τα μέτρα, που ελήφθησαν σε Συμβαλλόμενο Κράτος και είναι εκτελεστά εκεί, απαιτείται να εκτελεστούν σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, κηρύσσονται εκτελεστά ή καταχωρίζονται προς εκτέλεση σε αυτό το άλλο Κράτος, ύστερα από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου μέρους, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από το δίκαιο του Κράτους αυτού.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος εφαρμόζει, για την κήρυξη της εκτελεστότητας ή για την καταχώριση προς εκτέλεση, απλή και ταχεία διαδικασία.

3. Η κήρυξη της εκτελεστότητας ή η καταχώριση προς εκτέλεση δύνανται να μη γίνουν δεκτές μόνο για ένα από τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 23 παράγραφος 2.

Άρθρο 27.- Με την επιφύλαξη των όσων είναι απαραίτητα για την εφαρμογή των προηγούμενων άρθρων, η Αρχή του Κράτους εκτελέσεως δεν δύναται να προβεί σε καμία αναθεώρηση επί της ουσίας του ληφθέντος μέτρου.

Άρθρο 28.- Τα ληφθέντα σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μέτρα, τα οποία κηρύχθηκαν εκτελεστά ή καταχωρίστηκαν προς εκτέλεση σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, εκτελούνται στο τελευταίο αυτό Κράτος, σαν να είχαν ληφθεί από τις Αρχές του Κράτους αυτού. Η εκτέλεση λαμβάνει χώρα σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους εκτελέσεως μέσα στα όρια που προβλέπονται από το δίκαιο αυτό, λαμβανομένου υπ' όψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Συνεργασία

Άρθρο 29.- 1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος ορίζει μια Κεντρική Αρχή, επιφορτισμένη με τα καθήκοντα που επιβάλλονται από τη Σύμβαση στις Αρχές αυτές.

2. Ομοσπονδιακά Κράτη, Κράτη με περισσότερα του ενός ισχύοντα δικαιοκρατικά συστήματα ή Κράτη που περιλαμβάνουν αυτόνομες εδαφικές ενότητες, είναι ελεύθερα να ορίσουν περισσότερες της μιας Κεντρικές Αρχές και να εξειδικεύσουν την εδαφική ή προσωπική έκταση των λειτουργιών τους. Το Κράτος που κάνει χρήση αυτής της ευχέρειας, ορίζει εκείνη την Κεντρική Αρχή στην οποία θα απευθύνεται κάθε αλληλογραφία προς διαβίβαση στην αρμόδια Κεντρική Αρχή μέσα στο Κράτος αυτό.

Άρθρο 30.- 1. Οι Κεντρικές Αρχές οφείλουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων Αρχών του Κράτους τους για την πραγματοποίηση των στόχων της Συμβάσεως.

2. Στο πλαίσιο εφαρμογής της Συμβάσεως, οι Κεντρικές Αρχές προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες για να παρέχουν πληροφορίες για τη νομοθεσία τους, καθώς και για τις διαθέσιμες στο Κράτος τους υπηρεσίες σε θέματα προστασίας των παιδιών.

Άρθρο 31.- Η Κεντρική Αρχή ενός Συμβαλλομένου Κράτους, προβαίνει είτε απ' ευθείας είτε με τη συνδρομή δημοσίων Αρχών ή άλλων οργανισμών σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες:

α. για να διευκολύνει την επικοινωνία και να παρέχει την συνδρομή που προβλέπεται στα άρθρα 8 και 9 και στο παρόν Κεφάλαιο

β. για να διευκολύνει, με τη διαμεσολάβηση, το συμβιβασμό ή κάθε άλλο ανάλογο μέσο, το φιλικό διακανονισμό για την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, στις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση

γ. για να βοηθεί, ύστερα από αίτηση αρμοδίας Αρχής ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους, στον εντοπισμό του παιδιού που φέρεται να βρίσκεται στο έδαφος του Κράτους της και έχει ανάγκη προστασίας.

Άρθρο 32.- Κατόπιν αιτιολογημένης αιτήσεως της Κεντρικής Αρχής ή άλλης αρμοδίας Αρχής ενός Συμβαλλομένου Κράτους με το οποίο το παιδί έχει στενό δεσμό, η Κεντρική Αρχή του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του και στο οποίο βρίσκεται, δύναται, είτε απ' ευθείας είτε με τη συνδρομή δημοσίων Αρχών ή άλλων οργανισμών

α. να παράσχει έκθεση σχετική με την κατάσταση του παιδιού

β. να ζητήσει από την αρμόδια Αρχή του Κράτους της, να εξετάσει την ανάγκη λήψεως μέτρων για την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού.

Άρθρο 33.- 1. Όταν μια Αρχή, που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10, μελετά την τοποθέτηση ενός παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα ή την ανάληψη της επιμελείας του με *kafala* ή με ανάλογο θεσμό, και αν αυτή η τοποθέτηση ή η ανάληψη της επιμελείας πρόκειται να λάβει χώρα σε άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, διαβουλεύεται προηγουμένως με την Κεντρική Αρχή ή άλλη αρμόδια Αρχή αυτού του τελευταίου Κράτους. Προς το σκοπό αυτό της διαβιβάζει έκθεση σχετική με το παιδί και τους λόγους της προτεινομένης τοποθέτησης του ή αναλήψεως της επιμελείας.

2. Η απόφαση για την τοποθέτηση ή την ανάληψη της επιμελείας δεν δύναται να ληφθεί στο Κράτος που τη ζητεί, παρά μόνον εάν η Κεντρική Αρχή ή άλλη αρμόδια Αρχή του Κράτους, από το οποίο ζητείται, συναινεί σ' αυτή την τοποθέτηση ή ανάληψη επιμελείας, λαμβανομένου υπ' όψη του υπέρτερου συμφέροντος του παιδιού.

Άρθρο 34.- 1. Όταν πρόκειται να ληφθεί ένα μέτρο προστασίας, οι Αρχές, που έχουν κατά τη Σύμβαση διεθνή δικαιοδοσία, δύνανται, εάν το απαιτεί η κατάσταση του παιδιού, να ζητήσουν από κάθε Αρχή ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους που έχει χρήσιμες για την προστασία του παιδιού πληροφορίες, να τους τις διαβιβάσει.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να δηλώσει, ότι οι κατά την παράγραφο 1 αιτήσεις θα διαβιβάζονται στις Αρχές του μόνον μέσω της Κεντρικής του Αρχής.

Άρθρο 35.- 1. Οι αρμόδιες Αρχές ενός Συμβαλλομένου Κράτους δύνανται να ζητήσουν από τις Αρχές ενός άλλου Συμβαλλομένου Κράτους τη συνδρομή τους για την εφαρμογή των ληφθέντων κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως μέτρων προστασίας, ιδιαίτερα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής ασκήσεως του δικαιώματος επισκέψεως και του δικαιώματος διατηρήσεως απ' ευθείας τακτικών επαφών.

2. Οι Αρχές Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο το παιδί δεν έχει τη συνήθη διαμονή του, δύνανται, κατ' αίτηση ενός γονέως που διαμένει στο Κράτος αυτό και επιθυμεί να αποκτήσει ή να διατηρήσει δικαίωμα επισκέψεως, να συλλέξουν πληροφορίες ή αποδείξεις και να αποφανθούν για την καταλληλότητα αυτού του γονέως να ασκεί το δικαίωμα επισκέψεως και για τους όρους υπό τους οποίους θα μπορούσε να το ασκεί. Η Αρχή που έχει, κατά τα άρθρα 5 έως 10, διεθνή δικαιοδοσία να αποφασίσει για το δικαίωμα επισκέψεως, οφείλει, πριν αποφασίσει, να λάβει υπ' όψη της αυτές τις πληροφορίες, τις αποδείξεις ή τα συμπεράσματα.

3. Μια Αρχή που έχει, κατά τα άρθρα 5 έως 10, διεθνή δικαιοδοσία να αποφασίζει για το δικαίωμα επισκέψεως, δύναται να αναβάλει τη διαδικασία, έως ότου ολοκληρωθεί η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2, κυρίως όταν έχει επιληφθεί μιας αιτήσεως για περιορισμό ή αφαίρεση δικαιώματος επισκέψεως που είχε παρασχεθεί από τις Αρχές του Κράτους της προηγουμένης συνήθους διαμονής του παιδιού.

4. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει μια Αρχή που έχει, κατά τα άρθρα 5 έως 10, διεθνή δικαιοδοσία, να λάβει προσωρινά μέτρα, έως ότου ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη στην παράγραφο 2 διαδικασία.

Άρθρο 36.- Στην περίπτωση που το παιδί εκτίθεται σε σοβαρό κίνδυνο, οι αρμόδιες Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους, στο οποίο ελήφθησαν ή είναι υπό εξέταση τα μέτρα προστασίας του παιδιού αυτού, εάν πληροφορηθούν μεταβολή της διαμονής του παιδιού ή την παρουσία του σε ένα άλλο Κράτος, ενημερώνουν τις Αρχές αυτού του Κράτους για τον κίνδυνο και για τα ληφθέντα ή υπό εξέταση μέτρα.

Άρθρο 37.- Μία Αρχή δεν δύναται να ζητήσει ή να διαβιβάσει πληροφορίες κατ' εφαρμογή αυτού του Κεφαλαίου, εάν πιστεύει ότι, ενεργώντας κατά αυτόν τον τρόπο, θα έθετε σε κίνδυνο το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού ή θα απειλούσε σοβαρά την ελευθερία ή τη ζωή κάποιου μέλους της οικογενείας του.

Άρθρο 38.- 1. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας να απαιτήσουν εύλογες δαπάνες, για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες, οι Κεντρικές Αρχές και οι άλλες δημόσιες Αρχές των Συμβαλλομένων Κρατών φέρουν τις δικές τους δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Κεφαλαίου.

2. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να συνάψει συμφωνίες με ένα ή περισσότερα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη για την κατανομή των εξόδων.

Άρθρο 39.- Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να συνάψει με ένα ή περισσότερα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη συμφωνίες, προκειμένου να διευκολυνθεί στις μεταξύ τους σχέσεις η εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου. Τα Κράτη που συνάπτουν τέτοιες συμφωνίες διαβιβάζουν αντίγραφο τους στο Θεματοφύλακα της Συμβάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI Γενικές διατάξεις

Άρθρο 40.- 1. Οι Αρχές του Συμβαλλομένου Κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού ή του Συμβαλλομένου Κράτους στο οποίο έχει ληφθεί ένα μέτρο προστασίας, δύνανται να χορηγήσουν στον έχοντα τη γονική ευθύνη ή σε κάθε πρόσωπο επιφορτισμένο με την προστασία του προσώπου ή της περιουσίας του παιδιού, κατόπιν αιτήσεως του, πιστοποιητικό που θα αποδεικνύει την ιδιότητα του και τις εξουσίες που του έχουν απονεμηθεί.

2. Η ιδιότητα και οι εξουσίες που αναφέρονται στο πιστοποιητικό θεωρούνται κεκτημένες, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο.

3. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος ορίζει τις αρμόδιες για την έκδοση του πιστοποιητικού Αρχές.

Άρθρο 41.- Τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται ή διαβιβάζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση, δύνανται να χρησιμοποιηθούν μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους συνελέγησαν ή διαβιβάστηκαν.

Άρθρο 42.- Οι Αρχές στις οποίες διαβιβάζονται πληροφορίες, εξασφαλίζουν το απόρρητο των πληροφοριών σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους τους.

Άρθρο 43.- Τα έγγραφα που διαβιβάζονται ή χορηγούνται κατ' εφαρμογή της Συμβάσεως, απαλλάσσονται της επικυρώσεως ή κάθε άλλης αναλόγου διατυπώσεως.

Άρθρο 44.- Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται να ορίσει τις Αρχές στις οποίες πρέπει να απευθύνονται τα αιτήματα που προβλέπονται στα άρθρα 8, 9 και 33.

Άρθρο 45.- 1. Ο αναφερόμενος στα άρθρα 29 και 44 καθορισμός των Αρχών γνωστοποιείται στο Μόνιμο Γραφείο της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου.

2. Η αναφερόμενη στο άρθρο 34 παράγραφος 2 δήλωση γίνεται στο Θεματοφύλακα της Συμβάσεως.

Άρθρο 46.- Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, στο οποίο εφαρμόζονται για ζητήματα προστασίας του παιδιού και της περιουσίας του διαφορετικά δικαιοϊκά συστήματα ή διαφορετικά σύνολα κανόνων δικαίου, δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τους κανόνες της Συμβάσεως στις συγκρούσεις μεταξύ μόνον αυτών των διαφορετικών δικαιοϊκών συστημάτων ή των συνόλων κανόνων δικαίου.

Άρθρο 47.- Έναντι Κράτους, στο οποίο δύο ή περισσότερα δικαιοϊκά συστήματα ή σύνολα κανόνων δικαίου, που σχετίζονται με ζητήματα διεπόμενα από την παρούσα Σύμβαση, εφαρμόζονται σε διαφορετικές εδαφικές ενότητες:

1. κάθε αναφορά στη συνήθη διαμονή στο Κράτος αυτό, νοείται ως αναφορά στη συνήθη διαμονή σε μία εδαφική ενότητα

2. κάθε αναφορά στην παρουσία του παιδιού στο Κράτος αυτό, νοείται ως αναφορά στην παρουσία του παιδιού σε μία εδαφική ενότητα

3. κάθε αναφορά στον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων του παιδιού στο Κράτος αυτό, νοείται ως αναφορά στον εντοπισμό περιουσιακών στοιχείων του παιδιού σε μία εδαφική ενότητα

4. κάθε αναφορά στο Κράτος του οποίου την ιθαγένεια έχει το παιδί, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα, την οποία υποδεικνύει το δίκαιο αυτού του Κράτους ή ελλείψει προσηκόντων κανόνων, στην εδαφική ενότητα με την οποία το παιδί έχει τον στενότερο σύνδεσμο

5. κάθε αναφορά στο Κράτος, του οποίου Αρχή επελήφθη αγωγής διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού των γονέων του παιδιού ή ακυρώσεως του γάμου τους, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα, Αρχή της οποίας επελήφθη τέτοιας αγωγής

6. κάθε αναφορά στο Κράτος με το οποίο το παιδί έχει στενό δεσμό, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα με την οποία το παιδί έχει τέτοιο δεσμό

7. κάθε αναφορά στο Κράτος στο οποίο το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατείται, νοείται ως αναφορά στην εδαφική ενότητα στην οποία το παιδί μετακινήθηκε ή κατακρατείται

8. κάθε αναφορά σε οργανισμούς ή Αρχές αυτού του Κράτους, διαφορετικές από τις Κεντρικές Αρχές, νοείται ως αναφορά σε εξουσιοδοτημένους να δράσουν στη συγκεκριμένη εδαφική ενότητα οργανισμούς ή Αρχές

9. κάθε αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή του Κράτους στο οποίο ελήφθη ένα μέτρο, νοείται ως αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή της εδαφικής ενότητος στην οποία αυτό το μέτρο ελήφθη

10. κάθε αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή του Κράτους αναγνωρίσεως ή εκτελέσεως, νοείται ως αναφορά στο δίκαιο, στη διαδικασία ή σε Αρχή της εδαφικής ενότητος στην οποία επιδιώκεται η αναγνώριση ή η εκτέλεση.

Άρθρο 48.- Για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δυνάμει του Κεφαλαίου III δικαίου, όταν ένα Κράτος περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες, καθεμία από τις οποίες έχει το δικό της δικαιοσύστημα ή σύνολο κανόνων δικαίου για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες δικαίου: α. Σε περίπτωση που στο Κράτος αυτό υφίστανται σε ισχύ κανόνες δικαίου που προσδιορίζουν την εδαφική ενότητα της οποίας το δίκαιο είναι εφαρμοστέο, αυτής της εδαφικής ενότητος το δίκαιο εφαρμόζεται- β. Ελλείψει τέτοιων κανόνων, εφαρμόζεται το δίκαιο της εδαφικής ενότητος που ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 47.

Άρθρο 49.- Για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δυνάμει του Κεφαλαίου III δικαίου, όταν ένα Κράτος περιλαμβάνει δύο ή περισσότερα δικαιοσύσια συστήματα ή σύνολα κανόνων δικαίου εφαρμοστέων σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες:

α. Σε περίπτωση που στο Κράτος αυτό υφίστανται σε ισχύ κανόνες που ορίζουν ποιο από τα δίκαια αυτά είναι εφαρμοστέο, εφαρμόζεται το δίκαιο αυτό

β. Ελλείψει τέτοιων κανόνων, εφαρμόζεται εκείνο το δικαιοσύσιο σύστημα ή το σύνολο κανόνων δικαίου με το οποίο το παιδί συνδέεται στενότερα.

Άρθρο 50.- Η παρούσα Σύμβαση δεν θίγει τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1980 για τα Αστικά Θέματα της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών στις σχέσεις μεταξύ των Μερών και των δύο Συμβάσεων. Εντούτοις, τίποτα δεν εμποδίζει την επίκληση διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως για να επιτευχθεί η επιστροφή ενός παιδιού που μετακινήθηκε ή κατακρατήθηκε παράνομα ή για να οργανωθεί δικαίωμα επισκέψεως.

Άρθρο 51.- Στις σχέσεις μεταξύ των Συμβαλλομένων Κρατών, η παρούσα Σύμβαση αντικαθιστά τη Σύμβαση της 5ης Οκτωβρίου 1961 για τη δικαιοδοσία των Αρχών και το εφαρμοστέο δίκαιο σε θέματα προστασίας ανηλίκων και τη Σύμβαση για τη ρύθμιση της κηδεμονίας ανηλίκων, που υπογράφηκε στη

Χάγη τη 12η Ιουνίου 1902, με την επιφύλαξη της αναγνώρισεως των μέτρων που ελήφθησαν σύμφωνα με την προαναφερθείσα Σύμβαση της 5ης Οκτωβρίου 1961.

Άρθρο 52.- 1. Η Σύμβαση δεν επηρεάζει διεθνή συμβατικά κείμενα στα οποία Μέρη είναι Συμβαλλόμενα Κράτη και τα οποία περιέχουν διατάξεις για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, εκτός αν γίνει αντίθετη δήλωση από τα Κράτη που δεσμεύονται από τέτοια κείμενα.

2. Η Σύμβαση δεν επηρεάζει τη δυνατότητα ενός ή περισσότερων Συμβαλλομένων Κρατών να συνάπτουν συμφωνίες που περιλαμβάνουν, αναφορικά με τα παιδιά που συνήθως διαμένουν σε ένα από τα Κράτη που είναι Μέρη σε τέτοιες συμφωνίες, διατάξεις για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση.

3. Οι συμφωνίες που θα συναφθούν από ένα ή περισσότερα Συμβαλλόμενα Κράτη για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση δεν επηρεάζουν, στις σχέσεις αυτών των Κρατών με τα άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη, την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσης Συμβάσεως.

4. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται επίσης επί ομοιομόρφων νόμων, που βασίζονται στην ύπαρξη ειδικών δεσμών, περιφερειακής κυρίως φύσεως, μεταξύ των εν λόγω Κρατών.

Άρθρο 53.- 1. Η Σύμβαση εφαρμόζεται μόνο για μέτρα που λαμβάνονται σε ένα Κράτος μετά την έναρξη ισχύος της Συμβάσεως στο Κράτος αυτό.

2. Η Σύμβαση εφαρμόζεται στην αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων, που λαμβάνονται μετά την έναρξη ισχύος της, στις σχέσεις μεταξύ του Κράτους στο οποίο τα μέτρα ελήφθησαν και του Κράτους αναγνώρισεως ή εκτελέσεως.

Άρθρο 54.- 1. Κάθε αλληλογραφία προς την Κεντρική Αρχή ή προς κάθε άλλη Αρχή Συμβαλλομένου Κράτους γίνεται στην πρωτότυπη γλώσσα και συνοδεύεται από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες αυτού του Κράτους, ή, εάν αυτή η μετάφραση δεν είναι εφικτή, από μετάφραση στη γαλλική ή στην αγγλική γλώσσα.

2. Εντούτοις, ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται, διατυπώνοντας την επιφύλαξη που προβλέπεται στο άρθρο 60, να αντιταχθεί στη χρήση είτε της γαλλικής είτε της αγγλικής γλώσσας, όχι όμως και των δύο.

Άρθρο 55.- 1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται σύμφωνα με το άρθρο 60:

α. να επιφυλαχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία των δικών του Αρχών για τη λήψη μέτρων προστασίας των περιουσιακών στοιχείων του παιδιού που βρίσκονται στο έδαφος του

β. να επιφυλαχθεί το δικαίωμα να μην αναγνωρίσει γονική ευθύνη ή μέτρο ασυμβίβαστο με μέτρο που ελήφθη από τις δικές του Αρχές, αναφορικά με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

2. Η επιφύλαξη δύναται να περιορίζεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων.

Άρθρο 56.- Ο Γενικός Γραμματέας της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου συγκαλεί, περιοδικά, μια Ειδική Επιτροπή για την εξέταση της πρακτικής λειτουργίας της Συμβάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 57.- 1. Η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή από τα Κράτη που ήταν Μέλη της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη Δεκάτη ογδόη Συνοδό της.

2. Θα κυρωθεί, θα γίνει αποδεκτή ή θα εγκριθεί και τα έγγραφα της επικυρώσεως, της αποδοχής ή της εγκρίσεως θα κατατίθενται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, Θεματοφύλακος της Συμβάσεως.

Άρθρο 58.- 1. Κάθε άλλο Κράτος δύναται να προσχωρήσει στη Σύμβαση, μετά την έναρξη ισχύος της δυνάμει του άρθρου 61, παράγραφος 1.

2. Το έγγραφο προσχωρήσεως κατατίθεται στο Θεματοφύλακα.

3. Η προσχώρηση παράγει αποτελέσματα μόνον στις σχέσεις μεταξύ του προσχωρούντος Κράτους και των Συμβαλλομένων Κρατών που δεν διατυπώνουν αντιρρήσεις στην προχώρηση αυτή εντός έξι μηνών από τη λήψη της προβλεπόμενης στο άρθρο 63, στοιχείο β', γνωστοποίησεως. Μια τέτοια αντίρρηση, δύναται επίσης να διατυπωθεί από οποιοδήποτε Κράτος, κατά την επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση της Συμβάσεως, τη μεταγενέστερη της προσχωρήσεως. Οι αντιρρήσεις αυτές κοινοποιούνται στο Θεματοφύλακα.

Άρθρο 59.- 1. Ένα Κράτος, που περιλαμβάνει δύο ή περισσότερες εδαφικές ενότητες, στις οποίες εφαρμόζονται, για ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση, διαφορετικά δικαϊκά συστήματα, δύναται κατά την υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση, να δηλώσει ότι η Σύμβαση θα εφαρμόζεται σε όλες τις εδαφικές του ενότητες ή μόνο σε μία ή σε περισσότερες από αυτές και δύναται οποτεδήποτε να τροποποιήσει αυτή τη δήλωση, προβαίνοντας σε νέα δήλωση.

2. Οι δηλώσεις αυτές κοινοποιούνται στο Θεματοφύλακα και προσδιορίζουν ρητά τις εδαφικές ενότητες στις οποίες η Σύμβαση εφαρμόζεται.

3. Εάν ένα Κράτος δεν προβεί σε δήλωση σύμφωνα με το παρόν άρθρο, η Σύμβαση εφαρμόζεται στο σύνολο του εδάφους αυτού του Κράτους.

Άρθρο 60.- 1. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται, το αργότερο κατά την επικύρωση, αποδοχή, έγκριση ή προσχώρηση ή κατά την υποβολή της δυνάμει του άρθρου 59 δηλώσεως, να προβεί στη διατύπωση της μίας ή και των δύο επιφυλάξεων που προβλέπονται στα άρθρα 54, παράγραφος 2 και 55. Καμία άλλη επιφύλαξη δεν γίνεται δεκτή.

2. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος δύναται, οποτεδήποτε, να ανακαλέσει μια επιφύλαξη που έχει διατυπώσει. Η ανάκληση αυτή κοινοποιείται στο Θεματοφύλακα.

3. Τα αποτελέσματα της επιφυλάξεως παύουν την πρώτη ημέρα του τρίτου ημερολογιακού μήνα που ακολουθεί την αναφερόμενη στην προηγούμενη παράγραφο κοινοποίηση.

Άρθρο 61.- 1. Η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την κατάθεση του τρίτου εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως που προβλέπεται στο άρθρο 57.

2. Στη συνέχεια, η Σύμβαση θα τίθεται σε ισχύ:

α. για κάθε Κράτος που την επικυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει μεταγενέστερα, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών μετά την κατάθεση του εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής, εγκρίσεως ή προσχωρήσεως του

β. για κάθε Κράτος που προσχωρεί, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την πάροδο της προθεσμίας των έξι μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 58, παράγραφο 3

γ. για τις εδαφικές ενότητες, στις οποίες επεκτάθηκε η Σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 59, την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου τριών μηνών, μετά την αναφερόμενη σε αυτό το άρθρο κοινοποίηση.

Άρθρο 62.- 1. Κάθε Κράτος-Μέρος της Συμβάσεως δύναται να την καταγγείλει με γραπτή γνωστοποίηση απευθυνόμενη στο Θεματοφύλακα. Η καταγγελία είναι δυνατό να περιορίζεται σε ορισμένες εδαφικές ενότητες στις οποίες εφαρμόζεται η Σύμβαση.

2. Η καταγγελία παράγει αποτελέσματα την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την εκπνοή περιόδου δώδεκα μηνών, μετά την ημερομηνία λήψεως της γνωστοποίησεως από το Θεματοφύλακα. Εάν στη γνωστοποίηση καθορίζεται ειδικώς μεγαλύτερη χρονική περίοδος για την παραγωγή των αποτελεσμάτων της καταγγελίας, η καταγγελία παράγει αποτελέσματα με την εκπνοή της εν λόγω χρονικής περιόδου.

Άρθρο 63.- Ο Θεματοφύλακας γνωστοποιεί στα Κράτη-Μέλη της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου, καθώς και στα Κράτη που θα προσχωρήσουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58:

- α. τις υπογραφές, επικυρώσεις, αποδοχές και εγκρίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 57
- β. τις προσχωρήσεις και τις αντιρρήσεις κατά των προσχωρήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 58
- γ. την ημερομηνία κατά την οποία η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου

61

δ. τις δηλώσεις που μνημονεύονται στα άρθρα 34 παράγραφος 2 και 59

ε. τις συμφωνίες που μνημονεύονται στο άρθρο 39

στ. τις επιφυλάξεις που μνημονεύονται στα άρθρα 54 παράγραφος 2 και 55 καθώς και την προβλεπόμενη στο άρθρο 60 παράγραφος 2 ανάκληση των επιφυλάξεων ζ. τις καταγγελίες που προβλέπονται στο άρθρο 62.

Σε πίστωση των ανωτέρω, οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στη Χάγη, στις 19 Οκτωβρίου 1996, σε δύο κείμενα, στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, που είναι ισοδύναμα, σε ένα πρωτότυπο, που κατατέθηκε στα αρχεία της Κυβερνήσεως του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, επικυρωμένο αντίγραφο του οποίου θα επιδοθεί, δια της διπλωματικής οδού, σε κάθε Κράτος που ήταν Μέλος της Συνδιασκέψεως της Χάγης του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου κατά τη Δεκάτη ογδόη Συνοδό της.

Άρθρο δεύτερο.- 1. Ως Κεντρική Αρχή, κατ' άρθρο 29 της Σύμβασης, επιφορτισμένη με τα καθήκοντα που επιβάλλονται από τη Σύμβαση στις Αρχές αυτές, ορίζεται το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Ως Αρχές, κατ' άρθρο 40 παράγραφος 3 της Σύμβασης, ορίζονται οι Γραμματείες των Δικαστηρίων που έχουν λάβει τα σχετικά μέτρα προστασίας.

Άρθρο τρίτο.- Σε εφαρμογή του άρθρου 55 της Σύμβασης, η Ελλάδα επιφυλάσσεται για τη διεθνή δικαιοδοσία των δικών της Αρχών για τη λήψη μέτρων προστασίας της ακίνητης περιουσίας του παιδιού, που βρίσκεται στο έδαφός της, καθώς και του δικαιώματος να μην αναγνωρίσει γονική ευθύνη ή μέτρο ασυμβίβαστο με μέτρο που ελήφθη από τις δικές της Αρχές, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που ελήφθησαν κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, καθώς και της εκούσιας δικαιοδοσίας, αναφορικά με την ακίνητη περιουσία του παιδιού.

Άρθρο τέταρτο.- Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμβάσεως που κυρώνεται, από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 61 αυτής.

Σύμβαση ΔΟΕ 138 για το Κατώτατο Όριο Ηλικίας Εισόδου στην Απασχόληση
(1973, No. 138)

Υιοθετήθηκε στις 26 Ιουνίου 1973 κατά την 78η σύνοδο της Γενικής Διάσκεψης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας

Έναρξη ισχύος: 19 Ιουνίου 1976 σύμφωνα με το άρθρο 12

Κείμενο: United Nations Treaty Series vol. 1015, p. 297

[όπως κυρώθηκε με το **N. 1182/1981: «Περί κυρώσεως της ψηφισθείσης εις Γενεύην κατά το έτος 1973 υπ' αριθ. 138 Διεθνούς Συμβάσεως περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν και προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς τας διατάξεις αυτής» (ΦΕΚ 193, τ. Α')]**

Άρθρον πρώτον. - Κυρούται και έχει ισχύν νόμου, ή υπ' αρ. 138 Διεθνής Σύμβασις «περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν» ψηφισθείσα κατά την 58ην σύνοδον της Γενικής Συνδιασκέψεως της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας του έτους 1973, της οποίας το κείμενον εις ελληνικήν μετάφρασιν και γαλλικόν πρωτότυπον έχει ως ακολούθως:

ΣΥΜΒΑΣΙΣ 138

Περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν.

Η Γενική Συνδιάσκεψις της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας, συγκληθείσα εν Γενεύη υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και συνελθούσα αυτόθι την 6ην Ιουνίου 1973, εις την πεντηκοστήν ογδόην σύνοδον αυτής.

Αφού απεφάσισε την αποδοχήν διαφόρων προτάσεων σχετικών με το ελάχιστον όριο ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν, θέμα αποτελούν το τέταρτον σημείον της ημερησίας διατάξεως της συνόδου.

Αφού έλαβεν υπ' όψιν τους όρους της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (βιομηχανία) 1919, της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία), 1920 της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (γεωργία), 1921, της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας, (θερμασταί και ανθρακείς), 1921, της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικάί εργασίαι), 1932 της συμβάσεως αναθ.) περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία, 1936, της συμβάσεως (άναθ.) περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικάί εργασίαι), 1937, της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (αλιείας) 1959, και της συμβάσεως περί ελαχίστου ορίου ηλικίας (υπόγειοι εργ.) 1965.

Αφού έκρινεν ότι επέστη η στιγμή της αποδοχής ενός γενικού κειμένου επί του εν λόγω θέματος, το οποίον θα αντικαταστήση βαθμηδόν τα υφιστάμενα κείμενα τα εφαρμοζόμενα εις περιωρισμένους οικονομικούς τομείς, προς τον σκοπόν της πλήρους καταργήσεως της εργασίας των παιδων.

Αφού απεφάσισεν όπως το εν λόγω κείμενον λάβη τον τύπον διεθνούς συμβάσεως.

Αποδέχεται σήμερα την 26ην του μηνός Ιουνίου 1973 την ως έπεται σύμβασιν, ήτις θα αποκαλήται Σύμβασις περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας, 1973:

Άρθρον 1.- Παν Μέλος δι' ο ισχύει η παρούσα σύμβασις υποχρεούται να ακολουθή εθνικήν πολιτικήν, σκοπούσαν εις την διασφάλισιν της αποτελεσματικής καταργήσεως της εργασίας των παιδων και εις την προοδευτικήν ανύψωσιν του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν ή εις εργασίαν επιπέδου επιτρέπονται εις όλους τους εφήβους να επιτύχουν πληρεστέραν σωματικήν και διανοητικήν ανάπτυξιν.

Άρθρον 2.- 1. Παν Μέλος επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν δέον, όπως καθορίζη δια δηλώσεως προσηρητένης εις το κείμενον επικυρώσεως του, κατώτατον όριον ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν ή εις εργασίαν εν τω εδάφει του και εις τα εν τω εδάφει του απογεγραμμένα μεταφορικά μέσα. Υπό την επιφύλαξιν των διατάξεων των άρθρων 4-8 της παρούσης συμβάσεως, ουδέν πρόσωπον ηλικίας μικροτέρας, της κατωτάτης τοιαύτης θα γίνεται δεκτόν εις απασχόλησιν ή εργασίαν εις οιονδήποτε επάγγελμα.

2. Παν Μέλος έχον επικυρώσει την παρούσαν σύμβαση θα δύναται, εν συνεχεία, να πληροφορή τον Γενικόν Δ/ντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, δια μεταγενέστεραν δηλώσεων του, ότι επαυξάνει το προηγουμένως καθορισθέν κατώτατον όριον ηλικίας.

3. Το καθορισθέν, συμφώνως προς την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου κατώτατον όριον ηλικίας δέον όπως μη είναι κατώτερον της ηλικίας περατώσεως της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, εν πάση δε περιπτώσει όχι κατώτερον του 15ου έτους.

4. Παρά τας διατάξεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου παν Μέλος του οποίου η οικονομία και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι ανεπαρκώς ανεπτυγμένα θα δύναται μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εάν υφίσταται τοιαύται, να καθορίση εις πρώτον στάδιον, ως κατώτατον όριον ηλικίας το 14ον έτος.

5. Παν Μέλος το οποίον θα έχει καθορίσει ως κατώτατον όριον ηλικίας το 14ον έτος, δυνάμει της προηγουμένης παραγράφου, δέον όπως, εις τας εκθέσεις τας οποίας θα υποχρεούται να υποβάλλη δυνάμει του άρθρου 22 του Καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας δηλώση:

α) Είτε ότι ο λόγος της αποφάσεως του παραμένει.

β) Είτε ότι παύει να ποιήται χρήσιν της παραγρ. 4 ανωτέρω από ωρισμένης ημερομηνίας.

Άρθρον 3.- 1. Το κατώτατον όριον ηλικίας εισόδου εις οιαδήποτε μορφήν απασχολήσεως ή εργασίας, αίτινες ως εκ της φύσεως και των όρων υφ' ους εκτελούνται είναι ικαναί να παραβλάψουν την υγιάν την σωματικήν ακεραιότητα ή την ηθικήν των νέων, δέον όπως μη ορίζεται κάτω των 18 ετών.

2. Αι εξεταζόμεναι εις την παραγρ. 1 ανωτέρω μορφαί απασχολήσεως ή εργασίας δέον όπως καθορίζωνται υπό της εθνικής νομοθεσίας ή της αρμοδίας αρχής, μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εφ' όσον υφίσταται τοιαύται.

3. Παρά τας διατάξεις της παραγράφου 1 ανωτέρω, η εθνική νομοθεσία ή η αρμοδία αρχή θα δύναται, μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εάν υφίσταται τοιαύται, να επιτρέπη την απασχόλησιν ή την εργασίαν νέων από του 16ου έτους αυτών υπό την προϋπόθεσιν ότι η υγεία, η σωματική ακεραιότης και η ηθική των εξασφαλίζονται πλήρως και ότι έχουν λάβει εις τον αντίστοιχον κλάδον δραστηριότητος, ειδικήν και κατάλληλον μόρφωσιν ή επαγγελματικήν εκπαίδευσιν.

Άρθρον 4.- 1. Εφ' όσον τούτο είναι αναγκαίον και μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων υφίστανται τοιαύται, η αρμοδία αρχή, θα δύναται να μη εφαρμόση την παρούσαν σύμβαση εις ωρισμένας κατηγορίας απασχολήσεως ή εργασίας, οσάκις η εφαρμογή της παρούσας σύμβασης εις ωρισμένας κατηγορίας απασχολήσεως ή εργασίας αυτάς θα προεκάλει ειδικάς και σημαντικές δυσχερείας εις την εκτέλεσιν της.

2. Παν Μέλος επικυρούν την παρούσαν σύμβαση δέον όπως αναφέρει εις την πρώτην έκθεσιν επί της εφαρμογής της συμβάσεως, την οποίαν υποχρεούται να υποβάλλη κατά το άρθρο 22 του Καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας δεόντως ητιολογημένας, τας κατηγορίας απασχολήσεως αίτινες ήθελον αποτελέσει αντικείμενον εξαιρέσεως τινος δυνάμει της παρ. 1 του παρόντος άρθρου και όπως αναφέρει, εις τας επομένας εκθέσεις του, την κατάστασιν της νομοθεσίας και πρακτικής του σχετικώς με τας εν λόγω κατηγορίας, διευκρινίζον μέχρι ποίου μέτρου έδωσε ή προτίθεται να δώση ισχύν εις την παρούσαν σύμβαση όσον αφορά εις τας κατηγορίας ταύτας.

3. Το παρόν άρθρον δεν επιτρέπει την εξαίρεσιν από του πεδίου εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως των απασχολήσεων και εργασιών αι οποίαι αναφέρονται εις το άρθρον 3.

Άρθρον 5.- 1. Παν Μέλος, του οποίου η οικονομία και αι διοικητικά υπηρεσίαι δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένα δύναται, μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εάν υφίστανται τοιαύται, να περιορίση εις πρώτον στάδιον, το πεδίον εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως.

2. Παν Μέλος το οποίον ποιείται χρήσιν της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δέον όπως καθορίζη εις δήλωσιν του, προσηρτημένην εις το κείμενον επικυρώσεως του τους κλάδους οικονομικής

δραστηριότητας ή τας μορφάς των επιχειρήσεων επί των οποίων θα εφαρμόζονται αι διατάξεις της παρούσης συμβάσεως.

3. Το πεδίο εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως δέον να περιλαμβάνη τουλάχιστον: τας εξορυκτικές και τα δημόσια έργα, τας υπηρεσίες ηλεκτρισμού, αεριόφωτος και υδρεύσεως, τας υγειονομικές υπηρεσίες, τας μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίας, τας φυτείας ή ετέρας γεωργικές επιχειρήσεις ων η εκμετάλλευσις πραγματοποιείται κυρίως δι' εμπορικούς σκοπούς εξαιρέσει των οικογενειακών ή των μικρών επιχειρήσεων αι οποίαι τροφοδοτούν την τοπικήν αγοράν και δεν απασχολούν κατά τακτικόν τρόπον μισθωτούς.

4. Παν Μέλος, το οποίον έχει περιορίσει το πεδίο εφαρμογής της συμβάσεως δυνάμει του παρόντος άρθρου:

α) δέον όπως αναφέρει εις τας εκθέσεις, τας οποίας υποχρεούται, να υποβάλλη κατά το άρθρον 22 του Καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας την γενικήν κατάστασιν της απασχολήσεως ή της εργασίας των νέων και των παιδών εις τους κλάδους δραστηριότητας οι οποίοι εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως ως και πάσαν σημειωθείσαν πρόοδον εν όψει της ευρύτερας εφαρμογής των διατάξεων της παρούσης συμβάσεως.

β) δύναται, ανά πάσαν στιγμήν, να επεκτείνη το πεδίο εφαρμογής της συμβάσεως δια δηλώσεως απευθυνομένης προς τον Γεν. Δ/ντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

Άρθρον 6.- Η παρούσα σύμβασις δεν εφαρμόζεται προκειμένου περί εργασίας εκτελουμένης υπό παιδών ή εφήβων εις τα ιδρύματα γενικής εκπαιδεύσεως, εις επαγγελματικές ή τεχνικές σχολάς, ή έτερα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαιδεύσεως ούτε προκειμένου περί εργασίας εκτελουμένης υπό προσώπων κάτω των 14 ετών εις επιχειρήσεις, οσάκις η εργασία αυτή εκτελείται συμφώνως προς τους υπό της αρμοδίας αρχής καθοριζομένους όρους μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εάν υφίσταται τοιαύται και εφ' όσον αποτελεί αναπόσπαστον μέρος:

α) είτε διδασκαλίας ή επαγγελματικής εκπαιδεύσεως της οποίας η ευθύνη βαρύνει τον προϊστάμενον της σχολής του ιδρύματος επαγγελματικής εκπαιδεύσεως.

β) είτε προγράμματος επαγγελματικής εκπαιδεύσεως εγκριθέντος υπό της αρμοδίας αρχής και εκτελουμένου κυρίως ή εξ ολοκλήρου εντός επιχειρήσεως τινος.

γ) είτε προγράμματος επαγγελματικού προσανατολισμού προοριζομένου να διευκολύνη την εκλογήν επαγγέλματος ή ωρισμένης μορφής επαγγελματικής εκπαιδεύσεως.

Άρθρον 7.- 1. Η εθνική νομοθεσία θα δύναται να επιτρέπη την απασχόλησιν εις ελαφράς εργασίας ατόμων ηλικίας μεταξύ 13 και 15 ετών ή την εκτέλεσιν υπό των ατόμων τούτων, παρομοίων εργασιών υπό την προϋπόθεσιν ότι αύται:

α) δεν είναι φύσεως δυναμένης να παραβλάψουν την υγείαν ή την ανάπτυξιν των,

β) δεν είναι φύσεως δυναμένης να παραβλάψουν την φοίτησιν των εις τον σχολείον, την συμμετοχήν των εις προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και εκπαιδεύσεως, εγκεκριμένα υπό της αρμοδίας αρχής, ή την ικανότητά των όπως επωφελούνται εκ της λαμβανομένης εκπαιδεύσεως.

2. Η εθνική νομοθεσία θα δύναται επίσης υπό την επιφύλαξιν των προβλεπομένων εις τα εδάφ.

α) και β) της παραγράφου 1, ανωτέρω προϋποθέσεων να επιτρέπη την απασχόλησιν ή την εργασίαν εις πρόσωπα ηλικίας τουλάχιστον 15 ετών τα οποία δεν έχουν περατώσει την υποχρεωτικήν εκπαίδευσιν.

3. Η αρμοδία αρχή θα καθορίση τας δραστηριότητας εις τας οποίας θα δύναται να επιτραπή συμφώνως προς τας παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου η απασχόλησις ή η εργασία και να προσδιορίση την εις ώρας διάρκειαν και τας συνθήκας της περί ης πρόκειται απασχολήσεως ή εργασίας.

4. Παρά τας διατάξεις των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου, Μέλος το οποίον έκαμε χρήσιν των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 2 δύναται, εφ' όσον το επιθυμεί, να αντικαταστήση τας ηλικίας των 12 και 14 ετών με τας ηλικίας των 13 και 15 ετών, αι οποίαι, αναφέρονται εις την παρ. 1 και την ηλικίαν των 14 ετών με την τοιαύτην των 15 ετών, την αναφερομένην εις την παράγραφον 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρον 8.- 1. Μετά γνώμην των ενδιαφερομένων εργοδοτικών και εργατικών οργανώσεων, εάν υφίσταται τοιαύτα, η αρμοδία αρχή θα δύναται, κατ' εξαίρεσιν της προβλεπομένης εν άρθρω 2 της παρούσης συμβάσεως απαγορεύσεως απασχολήσεως ή εργασίας, να επιτρέψη εις μεμονωμένας περιπτώσεις, την συμμετοχήν εις δραστηριότητας τοιαύτας ως είναι τα καλλιτεχνικά θεάματα.

2. Αι ούτω χορηγούμενοι άδειαι δέον όπως περιορίζουν την εις ώρας διάρκειαν της επιτρεπομένης απασχολήσεως ή εργασίας και καθορίζουν τους όρους ταύτης.

Άρθρον 9.- 1. Η αρμοδία αρχή δέον όπως λαμβάνη πάντα τα αναγκαία μέτρα περιλαμβανομένων και των καταλλήλων κυρώσεων προς διασφάλισιν της αποτελεσματικής εφαρμογής των διατάξεων της παρούσης συμβάσεως.

2. Η εθνική νομοθεσία ή η αρμοδία αρχή δέον όπως καθορίζη τα πρόσωπα τα υπόχρεα προς τήρησιν των διατάξεων αι οποίαι δίδουν ισχύν εις την σύμβασιν.

3. Η εθνική νομοθεσία ή η αρμοδία αρχή δέον όπως καθορίζη τα μητρώα και λοιπά έντυπα τα οποία υποχρεούται ο εργοδότης να τηρή και να διαφυλάττη τα εν λόγω μητρώα και έντυπα. Δέον όπως αναφέρουν το όνομα και την ηλικίαν ή την ημερομηνίαν γεννήσεως δεόντως βεβαιούμενα κατά το δυνατόν, πάντων των υπ' αυτού απασχολουμένων προσώπων ή των εργαζομένων δια λογαριασμόν του και των οποίων η ηλικία είναι κατωτέρα των 18 ετών.

Άρθρον 10.- 1. Η παρούσα σύμβασις αναθεωρεί την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία) 1919, την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας, (ναυτική εργασία), 1920 την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας, (γεωργία) 1921, την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ανθρακείς και θερμασταί), 1921, την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία), 1932, την σύμβασιν (αναθ) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία), 1937, την σύμβασιν (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία), 1936, την σύμβασιν (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία), 1937, την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (αλιείς), 1959, και την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (υπόγειοι εργασία), 1965, υπό τους κάτωθι καθοριζομένους όρους.

2. Η έναρξις ισχύος, της παρούσης συμβάσεως δεν αποκλείει μιας μεταγενεστέρας επικυρώσεως την σύμβασιν (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία), 1936, την σύμβασιν (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία) 1937, την σύμβασιν (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία), 1937, την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (αλιείς) 1959 και την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (υπόγειοι εργασία) 1955.

3. Η σύμβασις περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία), 1919, η σύμβασις περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία) 1920, η σύμβασις περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (γεωργία) 1921 και η σύμβασις περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (θερμασταί και ανθρακείς) 1921, αποκλείονται πάσης μεταγενεστέρας επικυρώσεως εφ' όσον πάντα τα Κράτη - Μέλη, μέρη εν λόγω συμβάσεων συναινέσουν εις τον εν λόγω αποκλεισμόν είτε δια της επικυρώσεως της παρούσης συμβάσεως είτε δια δηλώσεως απευθυνομένης προς τον Γενικόν Δ/ντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

4. Από της έναρξεως ισχύος της παρούσης συμβάσεως:

α) Η υπό Κράτους Μέλους, το οποίον έχει κυρώσει την σύμβασιν (αναθ.) περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία) 1937, αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως και ο καθορισμός συμφώνως τω άρθρω 2 της παρούσης συμβάσεως ως κατωτάτου ορίου ηλικίας τουλάχιστον του 15ου έτους συνεπάγεται αυτοδικαίως άμεσον καταγγελίαν της συμβάσεως (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία) 1937.

β) Η υπό Κράτους Μέλους το οποίον έχει κυρώσει την σύμβασιν περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία) 1932 αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως δια τας μη βιομηχανικάς εργασίας υπό την έννοιαν της εν λόγω συμβάσεως συνεπάγεται αυτοδικαίως άμεσον καταγγελίαν της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία) 1932.

γ) Η υπό Κράτους Μέλους, το οποίον έχει επικυρώσει την σύμβαση (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία) 1937, αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως δια της μη βιομηχανικής εργασίας υπό την έννοια της εν λόγω συμβάσεως και ο καθορισμός συμφώνως τω άρθρω 2 τουλάχιστον του 15ου έτους, συνεπάγεται αυτοδικαίως άμεσον καταγγελίαν της συμβάσεως (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (μη βιομηχανικά εργασία) 1937.

δ) Η υπό Κράτους Μέλους, το οποίον έχει επικυρώσει την σύμβαση (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία) 1936, αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως δια την ναυτικήν εργασία και είτε ο καθορισμός συμφώνως ως τω άρθρω 2 της παρούσης συμβάσεως, ως κατωτάτου ορίου ηλικίας του 15ου έτους τουλάχιστον είτε η διευκρίνις ότι το άρθρον 3 της παρούσης συμβάσεως εφαρμόζεται εις την ναυτικήν εργασία, συνεπάγεται αυτοδικαίως άμεσον καταγγελίαν της συμβάσεως (αναθ.) περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία) 1936.

ε) Η υπό Κράτους Μέλους το οποίον έχει επικυρώσει την σύμβαση περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (αλιείας) 1959, αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως τω άρθρω 2 της παρούσης συμβάσεως, ως κατωτάτου ορίου ηλικίας του 15ου έτους τουλάχιστον είτε η διευκρίνις ότι το άρθρον 3 της παρούσης συμβάσεως εφαρμόζεται εις την θαλασσίαν αλιείαν, συνεπάγεται αυτοδικαίως άμεσον καταγγελίαν της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (αλιείας) 1959.

στ) Η υπό Κράτους Μέλους το οποίον έχει επικυρώσει την σύμβαση περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (υπόγειοι εργασία), 1965, αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως και ο καθορισμός συμφώνως τω άρθρω 2 της παρούσης συμβάσεως κατωτάτου ορίου ηλικίας ίσου τουλάχιστον προς το καθορισθέν τοιούτον εις εκτέλεσιν της συμβάσεως του 1965, είτε η διευκρίνις ότι το άρθρον 3 της παρούσης συμβάσεως εφαρμόζεται εις τας υπογείους εργασίας, συνεπάγεται αυτοδικαίως άμεσον καταγγελίαν της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (υπόγειοι εργασία) 1965.

5. Από της ενάρξεως ισχύος της παρούσης συμβάσεως:

α) Η αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως συνεπάγεται καταγγελίαν της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (βιομηχανία), 1919 κατ' εφαρμογήν του άρθρου 12 αυτής.

β) Η αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως δια την γεωργίαν συνεπάγεται καταγγελίαν της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας, (γεωργία), 1921, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 αυτής.

γ) Η αποδοχή των υποχρεώσεων της παρούσης συμβάσεως δια την ναυτικήν εργασία συνεπάγεται καταγγελίαν της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (ναυτική εργασία) 1920, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 10 αυτής, και της συμβάσεως περί κατωτάτου ορίου ηλικίας (θερμασταί και ανθρακείς), 1921, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 12 αυτής.

Άρθρον 11.- Αι επίσημοι επικυρώσεις της παρούσης συμβάσεως δέον όπως κοινοποιούνται εις τον Γενικόν Δ/ντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας παρ' ου και καταχωρίζονται.

Άρθρον 12.- 1. Η παρούσα σύμβασις δεσμεύει μόνον τα Μέλη της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας, ων η επικύρωσις κατεχωρίσθη υπό του Γενικού Δ/ντού.

2. Τίθεται εν ισχύι δώδεκα μήνας μετά την υπό του Γενικού Δ/ντού καταχώρισιν των επικυρώσεων δύο Μελών.

3. Ακολούθως, η σύμβασις αυτή άρχεται ισχύουσα δι' έκαστον Μέλος δώδεκα μήνας αφ' ης καταχωρισθή η επικύρωσις αυτού.

Άρθρον 13.- 1. Παν Μέλος επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν δύναται να καταγγέλλη ταύτην, μετά πάροδου δεκαετίας από της ενάρξεως της αρχικής ισχύος της συμβάσεως, δια πράξεως κοινοποιουμένης εις τον Γενικόν Διευθυντήν του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και υπ' αυτού καταχωριζομένης. Η καταγγελία θέλει ισχύσει μετά πάροδον έτους από της καταχωρίσεως της.

2. Παν Μέλος επικυρούν την παρούσαν σύμβασιν, το οποίον εντός έτους από της λήξεως της εν τη προηγουμένη παραγράφω μνημονευομένης δεκαετίας, δεν έχει κάμει χρήσιν της υπό του παρόντος άρθρου παρεχομένης δυνατότητος καταγγελίας δεσμεύεται δια μίαν νέαν δεκαετίαν και συνε-

πώς δύναται να καταγγέλλη ταύτην κατά την λήξιν εκάστης δεκαετίας, υπό τους εν τω παρόντι, άρθρω προβλεπομένους όρους.

Άρθρον 14.- 1. Ο Γενικός Δ/ντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας γνωστοποιεί εις άπαντα τα Μέλη της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας την καταχώρησιν πασών των επικυρώσεων και καταγγελιών, αίτινες τω έχουν ανακοινωθή υπό των Μελών της Οργανώσεως.

2. Γνωστοποιών εις τα Μέλη της Οργανώσεως την. καταχώρησιν της δευτέρας επικυρώσεως, ήτις τω έχει ανακοινωθή ο Γενικός Δ/ντης εφιστά την προσοχήν των Μελών της Οργανώσεως επί της ημερομηνίας αφ' ης ή παρούσα σύμβασις άρχεται ισχύουσα.

Άρθρον 15.- Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας ανακοινού εις τον Γενικόν Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, προς καταχώρισιν, συμφώνως προς το άρθρον 102 του Καταστατικού Χάρτου των Ηνωμένων Εθνών, πλήρεις πληροφορίας σχετικές προς πάσας τας επικυρώσεις και πράξεις καταγγελίας, τας οποίας έχει καταχωρίσει συμφώνως προς τα προηγούμενα άρθρα.

Άρθρον 16.- Το Διοικητικόν Συμβούλιον του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας δέον να υποβάλλη, οσάκις κρίνει τούτο αναγκαίον, εις την Γενικήν Συνδιάσκεψιν έκθεσιν επί της εφαρμογής της παρούσης συμβάσεως και αποφασίζει εάν συντρέχη περίπτωσις εγγραφής εις την ημερήσιαν διάταξιν της Συνδιασκέψεως θέματος ολικής ή μερικής αναθεωρήσεως αυτής.

Άρθρον 17.- 1. Εν η περιπτώσει η Συνδιάσκεψις αποδεχθή νέαν σύμβασιν, επαγομένην ολικήν ή μερικήν αναθεώρησιν της παρούσης συμβάσεως και εφ' όσον η νέα σύμβασις δεν ορίζει άλλως:

α) Η επικύρωσις υπό Μέλους της νέας συμβάσεως της αναθεωρούσης την παρούσαν επάγεται αυτοδικαίως, παρά τας διατάξεις του άρθρου 13 ανωτέρω, άμεσον καταγγελίαν της παρούσης συμβάσεως, υπό την επιφύλαξιν ότι έχει τεθεί εν ισχύ η αναθεωρούσα ταύτην νέα σύμβασις.

β) Αφ' ης η επαγομένη την αναθεώρησιν νέα σύμβασις τεθή εν ισχύ υπό τον τύπον και το περιεχόμενον αυτής δια τα Μέλη, άτινα επικυρώσαντα αυτήν, δεν ήθελον επικυρώσει την αναθεωρητικήν αυτής σύμβασιν.

Άρθρον 18.- Το γαλλικόν και αγγλικόν κείμενον της παρούσης συμβάσεως είναι εξ ίσου αυθεντικά.

Άρθρον δεύτερον.- Δια Προεδρικών Διαταγμάτων εκδιδομένων προτάσει του Υπουργού Εργασίας, μετά γνώμην του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας δύναται:

α) Να καθορίζεται το κατώτατον όριον ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν, το οποίον επιφυλασσομένων των υπό στοιχ. β, γ, δ και ε του παρόντος άρθρου διατάξεων, δεν δύναται να είναι κατώτερον της ηλικίας περατώσεως της υποχρεωτικής εκ του νόμου εκπαιδεύσεως ον δέ, εν πάση περιπτώσει, του 15ου έτους.

β) Να επιτρέπεται η απασχόλησις εις ελαφράς εργασίας ατόμων ηλικίας μεταξύ 13 και 15 ετών ως αυτοτελώς εργαζομένων, ή μισθωτών ή συμβοηθούντων μελών της οικογενείας ή κατ' άλλον τρόπον εργαζομένων υπό τας προβλεπομένας εις την παράγραφον 1 του άρθρου 7 της κυρουμένης συμβάσεως προϋποθέσεις.

γ) Να επιτρέπεται ή απασχόλησις ή εργασία εις άτομα ηλικίας τουλάχιστον 15 ετών, τα οποία δεν έχουν εισέτι περατώσει την υποχρεωτικήν εκπαίδευσιν, υπό τας προβλεπομένας εις την παράγραφον 2 του άρθρου 7 της κυρουμένης συμβάσεως προϋποθέσεις.

δ) Να καθορίζονται αι κατηγορίαι απασχολήσεως ή εργασίας εις τας οποίας λόγω του επικίνδυνου χαρακτήρος των υπό την έννοιαν της παρ. 1 του άρθρου 3 της κυρουμένης συμβάσεως απαγορεύεται ή απασχόλησις εις πρόσωπα ηλικίας κατωτέρας των 18 ετών ως και να επιτρέπεται ή εις τοιαύτας εργασίας απασχολήσεως προσώπων ηλικίας άνω των 16 ετών τας προβλεπομένας εις την παρ. 3 του άρθρου 3 της κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως προϋποθέσεις.

ε) Να καθορίζονται οι ειδικότεροι όροι απασχολήσεως προσώπων ηλικίας μικρότερης των 14 ετών χάριν εκπαιδευτικών σκοπών υπό τας προβλεπομένες εις το άρθρον 6 της κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως προϋποθέσεις.

στ) Να καθορίζεται ή κατόπιν αδείας των εποπτικών οργάνων του Υπουργείου Εργασίας απασχόλησις προσώπων μη συμπληρωσάντων το 15ον έτος της ηλικίας των εις θεατρικά παραστάσεις, ραδιοφωνικά ή τηλεοπτικά εκπομπάς ως και εις την λήξιν κινηματογραφικών ταινιών επί περιωρισμένη διαρκεία ημερησίας εργασίας και να προσδιορίζονται οι ειδικότεροι όροι ταύτης.

ζ) Να καθορίζονται τα μητρώα απασχολήσεως ανηλίκων ως και τα λοιπά έντυπα τα περιέχοντα τα εις την παρ. 3 του άρθρου 9 της κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως προβλεπόμενα στοιχεία, τα οποία δέον να τηρή και να διαφυλάττη ο εργοδότης.

Άρθρον τρίτον. - Ο εργοδότης και ο υπό τούτου προσθηθείς παραβαίνοντες τας διατάξεις της δια του παρόντος κυρουμένης διεθνούς συμβάσεως ως και των εις εκτέλεσιν του παρόντος εκδιδομένων Προεδρικών Διαταγμάτων τιμωρούνται με τας ποινάς του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικος.

Άρθρον τέταρτον.- Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από της δημοσιεύσεως του δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

Σύμβαση ΔΟΕ 182 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους

Υιοθετήθηκε στις 17 Ιουνίου 1999 κατά την 87η σύνοδο της Γενικής Διάσκεψης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας

Έναρξη ισχύος: 19 Νοεμβρίου 2000

Κείμενο: 38 International Legal Materials 1207 (1999)

[όπως κυρώθηκε με το **N. 2918/2001: «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας 182 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους», ΦΕΚ 119, τ. Α'].**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο. Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Διεθνής Σύμβαση Εργασίας 182 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους, που υιοθετήθηκε από τη Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στη Γενεύη στις 17 Ιουνίου 1999, της οποίας το κείμενο σε πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

Διεθνής Σύμβασης Εργασίας 182

για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους

Η Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας,

ΑΦΟΥ ΣΥΓΚΛΗΘΗΚΕ στη Γενεύη από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, την 1η Ιουνίου 1999, κατά την 87η συνοδό της,

ΑΦΟΥ ΘΕΩΡΗΣΕ αναγκαίο να υιοθετήσει νέα όργανα, που έχουν σκοπό την απαγόρευση και την εξάλειψη των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών σαν μεγίστη προτεραιότητα της εθνικής και διεθνούς δράσης, κυρίως της διεθνούς συνεργασίας και βοήθειας, προκειμένου να συμπληρωθεί η Σύμβαση και η Σύσταση η σχετική με το κατώτατο όριο ηλικίας εισόδου στην απασχόληση, 1973, οι οποίες παραμένουν θεμελιώδη όργανα όσον αφορά την εργασία των παιδιών,

ΑΦΟΥ ΘΕΩΡΗΣΕ ότι η αποτελεσματική εξάλειψη των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών απαιτεί μία συνολική άμεση δράση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τη σημασία μίας δωρεάν βασικής εκπαίδευσης, την ανάγκη της εξαίρεσης (απαλλαγής) των παιδιών αυτών από όλες αυτές τις μορφές εργασίας και θα εξασφαλίζει την αποκατάσταση και την κοινωνική τους ένταξη λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των οικογενειών τους,

ΑΦΟΥ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΕ το ψήφισμα που αφορά την εξάλειψη της εργασίας των παιδιών, που υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 83η Συνοδό της το 1996,

ΑΦΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕ ότι η εργασία των παιδιών κατά ένα μεγάλο μέρος προκαλείται από τη φτώχεια και ότι η μακροχρόνια λύση έγκειται στην υποστηριζόμενη οικονομική ανάπτυξη που οδηγεί στην κοινωνική πρόοδο και ιδιαίτερα στην εξασθένηση της φτώχειας και στην παγκόσμια εκπαίδευση,

ΑΦΟΥ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΕ τη Σύμβαση σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, που υιοθετήθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1989 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών,

ΑΦΟΥ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΕ τη Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με τις αρχές και τα θεμελιώδη δικαιώματα στην εργασία, καθώς και τη συνέχειά της, που υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 86η συνοδό της το 1998,

ΑΦΟΥ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΕ ότι ορισμένες από τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών καλύπτονται από άλλα διεθνή κείμενα, ιδιαίτερα από τη Σύμβαση σχετικά με την αναγκαστική εργασία, 1930, και τη

συμπληρωματική Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με την κατάργηση της δουλείας, του δουλεμπορίου και των ανάλογων με τη δουλεία θεσμών και πρακτικών, 1956,

ΑΦΟΥ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ να υιοθετήσει διάφορες προτάσεις σχετικά με την εργασία των παιδιών, θέμα που αποτελεί το τέταρτο σημείο της ημερήσιας διάταξης της Συνόδου,

ΑΦΟΥ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ότι οι προτάσεις αυτές θα πάρουν τη μορφή μιας Διεθνούς Σύμβασης,

ΥΙΟΘΕΤΕΙ τη 17η Ιουνίου 1999 την παρακάτω Σύμβαση, που θα ονομασθεί: "Σύμβαση σχετικά με τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών",

Άρθρο 1. - Κάθε Μέλος που κυρώνει την παρούσα Σύμβαση πρέπει να πάρει άμεσα και αποτελεσματικά μέτρα για να εξασφαλίσει την απαγόρευση και την εξάλειψη των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και αυτό να γίνει το ταχύτερο δυνατό.

Άρθρο 2.- Για τους σκοπούς της Σύμβασης αυτής, ο όρος "παιδί" εφαρμόζεται στο σύνολο των προσώπων ηλικίας κάτω των 18 ετών.

Άρθρο 3.- Για τους σκοπούς της Σύμβασης αυτής, η έκφραση "οι χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών" περιλαμβάνει:

α) όλες της μορφές δουλείας ή ανάλογες πρακτικές, όπως η πώληση και το δουλεμπόριο των παιδιών, η δέσμευση λόγω χρεών και η αναγκαστική εργασία (και η δουλοπαροικία), καθώς και η αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, περιλαμβανομένης και της υποχρεωτικής ή αναγκαστικής στράτευσης των παιδιών, με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους σε ένοπλες συγκρούσεις,

β) τη χρησιμοποίηση, τη δέσμευση και την προαγωγή παιδιού στην πορνεία και στην παραγωγή πορνογραφικού υλικού,

γ) τη χρησιμοποίηση, τη δέσμευση ή την προαγωγή (προσφορά) παιδιού σε παράνομες δραστηριότητες, κυρίως για την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, όπως ορίζονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις,

δ) εργασίες, οι οποίες, από τη φύση τους ή κάτω από τις συνθήκες που εκτελούνται, είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή την ηθική του παιδιού.

Άρθρο 4.- 1. Οι μορφές εργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 3 δ) πρέπει να προσδιοριστούν από την εθνική νομοθεσία ή από τις αρμόδιες αρχές, κατόπιν συνεννόησης με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς διεθνείς κανόνες, και ιδιαιτέρως τις παραγράφους 3 και 4 της Σύστασης σχετικά με τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών, 1999.

2. Η αρμόδια αρχή, κατόπιν συνεννόησης με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, πρέπει να εντοπίσει πού υπάρχουν αυτές οι προσδιορισμένες μορφές εργασίας.

3. Η λίστα των προσδιορισμένων μορφών εργασίας, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, πρέπει να εξετάζεται περιοδικά και ανάλογα με τις ανάγκες να αναθεωρείται κατόπιν συνεννόησης με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις.

Άρθρο 5.- Κάθε Μέλος κατόπιν συνεννόησης με τις ενδιαφερόμενες εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις πρέπει να καθιερώνει ή να ορίσει κατάλληλους μηχανισμούς για να επιβλέπει την εφαρμογή των διατάξεων που υλοποιούν την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 6.- 1. Κάθε Μέλος πρέπει να επεξεργαστεί και να θέσει σε εφαρμογή προγράμματα δράσης με σκοπό να εξαλείψει κατά προτεραιότητα τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών.

2. Αυτά τα προγράμματα δράσης πρέπει να σχεδιαστούν και να τεθούν σε εφαρμογή ύστερα από συνεννόηση με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς και τις εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις και, ενδεχομένως, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των ενδιαφερόμενων μερών.

Άρθρο 7. - 1. Κάθε Μέλος πρέπει να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή και το σεβασμό των διατάξεων που υλοποιούν την παρούσα Σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης και της καθιέρωσης και της εφαρμογής ποινικών κυρώσεων ή, ενδεχομένως, και άλλων κυρώσεων.

2. Κάθε Μέλος, λαμβανομένης υπόψη και της σημασίας της εκπαίδευσης για την εξάλειψη της εργασίας των παιδιών, πρέπει να λάβει αποτελεσματικά μέτρα με προσδιορισμένη προθεσμία για:

- α) να εμποδίσει τα παιδιά να εμπλέκονται στις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών,
 - β) να προβλέπει την άμεση παροχή της αναγκαίας και κατάλληλης συνδρομής για την απομάκρυνση των παιδιών από τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών και για την εξασφάλιση της επαναπροσαρμογής τους και της κοινωνικής τους επανένταξης,
 - γ) να εξασφαλίσει την πρόσβαση στη δωρεάν βασική εκπαίδευση, και όπου αυτό είναι δυνατό και πρόπον στην επαγγελματική κατάρτιση για όλα τα παιδιά που θα έχουν απαλλαγεί από τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών,
 - δ) να προσδιορίσει τα παιδιά που έχουν ιδιαίτερα εκτεθεί σε κινδύνους και να έλθει σε απευθείας επαφή μαζί τους,
 - ε) να λάβει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των κοριτσιών.
3. Κάθε Κράτος πρέπει να ορίζει την αρμόδια αρχή που θα αναλάβει να θέσει σε εφαρμογή τη Σύμβαση αυτήν.

Άρθρο 8.- Τα Κράτη - Μέλη πρέπει να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα για την παροχή αμοιβαίας συνδρομής, με σκοπό να υλοποιηθούν οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης με ενισχυμένη συνεργασία ή/και με ενισχυμένη διεθνή συνδρομή, περιλαμβανομένων των μέτρων στήριξης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των προγραμμάτων εξάλειψης της φτώχειας και της παγκόσμιας εκπαίδευσης.

Άρθρο 9.- Οι επίσημες καταχωρίσεις της παρούσας Σύμβασης θα σταλούν στο Γενικό Γραμματέα του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και θα καταχωρηθούν από αυτόν.

Άρθρο 10.- 1. Η παρούσα Σύμβαση θα δεσμεύσει μόνο εκείνα τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας των οποίων οι επικυρώσεις έχουν καταχωρηθεί από το Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας.

2. Η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία έχουν καταχωρηθεί οι επικυρώσεις δύο Μελών από το Γενικό Διευθυντή.

3. Στη συνέχεια, αυτή η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει για κάθε Μέλος, δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία καταχώρισης της επικύρωσης της.

Άρθρο 11.- 1. Κάθε Μέλος που επικυρώνει αυτή τη Σύμβαση, μπορεί να την καταγγείλει, αφού περάσουν δέκα χρόνια από την ημερομηνία που η Σύμβαση για πρώτη φορά άρχισε να ισχύει, με μια δήλωση που κοινοποιείται στο Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας για καταχώριση.

Η καταγγελία θα αρχίσει να ισχύει ένα χρόνο μετά την ημερομηνία κατά την οποία έγινε η καταχώριση της.

2. Κάθε Μέλος που έχει επικυρώσει αυτή τη Σύμβαση και δεν ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας που προβλέπει αυτό το άρθρο, μέσα σε διάστημα ενός χρόνου από τη λήξη της δεκαετίας που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, θα δεσμεύεται για μια καινούργια δεκαετία και στη συνέχεια, θα μπορεί να καταγγέλλει αυτή τη Σύμβαση στο τέλος κάθε δεκαετίας και με τους όρους που προβλέπει αυτό το άρθρο.

Άρθρο 12.- 1. Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα γνωστοποιεί σε όλα τα Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας την καταχώριση όλων των επικυρώσεων και καταγγελιών που του κοινοποιούνται από τα Μέλη της Οργάνωσης.

2. Γνωστοποιώντας στα Μέλη της Οργάνωσης την καταχώριση της δεύτερης επικύρωσης που του έχει κοινοποιηθεί, ο Γενικός Διευθυντής θα πρέπει να επιστήσει την προσοχή των Μελών της Οργάνωσης στην ημερομηνία κατά την οποία αυτή η Σύμβαση θα αρχίσει να ισχύει.

Άρθρο 13.- Ο Γενικός Διευθυντής του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας θα πρέπει να κοινοποιήσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για καταχώριση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, πλήρεις πληροφορίες σχετικές με όλες τις επικυρώσεις και δηλώσεις καταγγελίας που έχει καταχωρίσει σύμφωνα, με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων.

Άρθρο 14.- Το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας, κάθε φορά που το κρίνει αναγκαίο, θα υποβάλλει στη Γενική Συνδιάσκεψη μία έκθεση για την εφαρμογή αυτής της Σύμβασης και θα εξετάζει αν θα πρέπει να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη της Συνδιάσκεψης θέμα για την ολική ή μερική αναθεώρησή της.

Άρθρο 15.- 1. Σε περίπτωση που η Συνδιάσκεψη ψηφίσει νέα σύμβαση που αναθεωρεί αυτή τη Σύμβαση ολικά ή μερικά και εφόσον η νέα σύμβαση δεν ορίζει διαφορετικά, τότε:

α) η επικύρωση από ένα Μέλος της νέας αναθεωρημένης σύμβασης θα επιφέρει αυτοδίκαια την άμεση καταγγελία αυτής της Σύμβασης παρά τις διατάξεις του παραπάνω άρθρου 11, με την επιφύλαξη ότι η νέα αναθεωρημένη σύμβαση θα έχει αρχίσει να ισχύει.

β) από την ημερομηνία που θα αρχίσει να ισχύει η νέα αναθεωρημένη Σύμβαση, η παρούσα Σύμβαση θα πάψει να είναι ανοικτή για επικύρωση από τα Μέλη.

2. Αυτή η Σύμβαση θα παραμείνει σε κάθε περίπτωση σε ισχύ με τη σημερινή μορφή και το περιεχόμενο της για εκείνα τα Μέλη που την έχουν επικυρώσει αλλά δεν έχουν επικυρώσει την αναθεωρημένη της σύμβαση.

Άρθρο 16.- Το γαλλικό και αγγλικό κείμενο αυτής της Σύμβασης είναι εξίσου αυθεντικά.

Άρθρο δεύτερο. Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 10 παρ. 3 αυτής.

Διακήρυξη για τις κοινωνικές και νομικές αρχές που διέπουν την προστασία και την ευημερία των παιδιών, με ειδική αναφορά στο θεσμό της αναδοχής και της υιοθεσίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο

Υιοθετήθηκε με την από 3 Δεκεμβρίου 1986 Νο. 41/85 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης
Κείμενο : Παράρτημα στην Απόφαση 41/85 της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση,

Υπενθυμίζοντας την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Μορφωτικά Δικαιώματα, το Διεθνές Σύμφωνο Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων, την Διεθνή Σύμβαση για την Κατάργηση κάθε Μορφής Φυλετικών Διακρίσεων και την Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών,

Υπενθυμίζοντας επίσης την Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που περιλαμβάνεται στην από 20 Νοεμβρίου 1959 Νο. 11386 (XIV) απόφασή της,

Επιβεβαιώνοντας την 6η αρχή αυτής της Διακήρυξης, με την οποία ορίζεται ότι κάθε παιδί θα μεγαλώνει, όταν αυτό είναι δυνατόν, με την φροντίδα και με την ευθύνη των γονέων του και, σε κάθε περίπτωση σε περιβάλλον αγάπης και ηθικής και υλικής ασφάλειας,

Εκφράζοντας ενδιαφέρον για τον μεγάλο αριθμό παιδιών που είναι εγκαταλελειμένα ή που είναι ορφανά λόγω βίας, εσωτερικών αναταραχών, ένοπλων συρράξεων, φυσικών καταστροφών, οικονομικών κρίσεων ή κοινωνικών προβλημάτων,

Έχοντας υπόψη ότι τόσο στον θεσμό της ανάδοχης οικογένειας όσο και στις διαδικασίες υιοθεσίας ύψιστης σημασίας είναι το συμφέρον το παιδιού,

Αναγνωρίζοντας ότι στα υπάρχοντα νομικά συστήματα της υφηλίου, υπάρχουν πολλοί εναλλακτικοί θεσμοί, όπως η kafalah του Ισλαμικού Δικαίου, με την οποία παρέχεται φροντίδα στα παιδιά που αδυνατούν να φροντίσουν οι γονείς τους,

Αναγνωρίζοντας περαιτέρω ότι μόνον όταν ένας ειδικός θεσμός αναγνωρίζεται και ρυθμίζεται από το εθνικό δίκαιο ενός Κράτους εφαρμόζονται οι διατάξεις αυτής της Διακήρυξης όσον αφορά αυτόν το θεσμό και ότι οι διατάξεις αυτές δεν θίγουν τις υπάρχουσες εναλλακτικές λύσεις άλλων νομικών συστημάτων,

Έχοντας συνειδητοποιήσει την ανάγκη διακήρυξης παγκόσμιων αρχών που να λαμβάνονται υπόψη στις περιπτώσεις όπου εφαρμόζονται διαδικασίες σχετικά με την εφαρμογή του θεσμού της ανάδοχης οικογένειας ή της υιοθεσίας ενός παιδιού σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο,

Έχοντας ωστόσο υπόψη ότι οι αρχές που αποτυπώνονται στην παρούσα Διακήρυξη δεν επιβάλλουν στα Κράτη την υιοθέτηση αυτών των νομικών θεσμών όπως της ανάδοχης οικογένειας ή της υιοθεσίας,

Διακηρύσσει τις ακόλουθες αρχές :

A. ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Άρθρο 1.- Κάθε Κράτος δίδει προτεραιότητα στην οικογένεια και στην ευημερία των παιδιών.

Άρθρο 2.- Η ευημερία του παιδιού εξαρτάται από την ευημερία της οικογένειας.

Άρθρο 3.- Η πρώτη προτεραιότητα για το παιδί είναι να τυγχάνει της φροντίδας των γονέων του.

Άρθρο 4.- Όταν η φροντίδα του παιδιού από τους γονείς του δεν είναι δυνατή ή δεν είναι η κατάλληλη, πρέπει να ανατίθεται η φροντίδα σε συγγενείς των γονέων του παιδιού, ή σε κάποια άλλη - ανάδοχο ή υιοθετούσα - οικογένεια, ή εάν είναι αναγκαίο, σε κάποιον κατάλληλο οργανισμό.

Άρθρο 5.- Για όλα τα θέματα που αφορούν την ανάθεση της φροντίδας του παιδιού σε πρόσωπα άλλα εκτός των γονέων του, πρωταρχικός παράγων που λαμβάνεται υπόψη είναι το καλλίτερο συμφέρον

του παιδιού, και ειδικότερα η ανάγκη του για στοργή και το δικαίωμά του σε ασφάλεια και διαρκή φροντίδα.

Άρθρο 6.- Τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την διενέργεια των διαδικασιών της ανάδοχης οικογένειας ή της υιοθεσίας πρέπει να έχουν επαγγελματική ή άλλη κατάλληλη κατάρτιση.

Άρθρο 7.- Οι Κυβερνήσεις καθορίζουν την καταλληλότητα των εθνικών υπηρεσιών τους για την ευημερία του παιδιού και αναλαμβάνουν την κατάλληλη δράση.

Άρθρο 8.- Το παιδί δικαιούται ονόματος, ιθαγένειας και νόμιμου αντιπροσώπου. Το παιδί, δεν στερείται λόγω ανάθεσης του σε άλλη οικογένεια, υιοθεσίας ή άλλης εναλλακτικής λύσης, του ονόματός του, της ιθαγένειάς του ή του νόμιμου αντιπροσώπου του εκτός αν βάσει της διαδικασίας αποκτά νέο όνομα, ιθαγένεια ή νόμιμο αντιπρόσωπο.

Άρθρο 9.- Η ανάγκη του παιδιού, που ανατίθεται σε οικογένεια ή που υιοθετείται, να γνωρίζει για την προσωπική του ιστορία αναγνωρίζεται από πρόσωπα αρμόδια για την φροντίδα του παιδιού, εκτός αν αυτό αντιβαίνει στο συμφέρον του.

B. ΑΝΑΔΟΧΗ

Άρθρο 10.- Η ανάθεση του παιδιού σε οικογένεια ρυθμίζεται από τον Νόμο.

Άρθρο 11.- Η φροντίδα από την ανάδοχη οικογένεια, αν και είναι προσωρινής φύσης, μπορεί να συνεχίζεται μέχρι της ενηλικίωσης του παιδιού, αλλά δεν αποκλείει ούτε την επιστροφή του παιδιού στους γονείς του, ούτε την υιοθεσία.

Άρθρο 12.- Σε όλα τα θέματα που αφορούν στην ανάδοχη οικογένεια, η μελλοντικοί ανάδοχοι γονείς, και όταν επιτρέπεται, και το παιδί ή οι γονείς του εμπλέκονται κατάλληλα. Πρέπει να ορισθεί μια αρμόδια αρχή ή ένας οργανισμός αρμόδιος για να επιθεωρεί την εξασφάλιση της ευημερίας του παιδιού.

Γ. ΥΙΟΘΕΣΙΑ

Άρθρο 13.- Ο πρωταρχικός σκοπός της υιοθεσίας είναι να παρασχεθεί στο παιδί που δεν τυγχάνει της φροντίδας των γονέων του μία μόνιμη οικογένεια.

Άρθρο 14.- Εκτιμώντας τις πιθανές περιπτώσεις υιοθεσίας, τα πρόσωπα που είναι αρμόδια για το σκοπό αυτό επιλέγουν το πλέον κατάλληλο περιβάλλον για το παιδί.

Άρθρο 15.- Πρέπει να παρέχεται ικανοποιητικός χρόνος και κατάλληλη συμβουλευτική βοήθεια στους γονείς του παιδιού, στους μέλλοντες θετούς γονείς και, στο παιδί προκειμένου να ληφθεί μια απόφαση για το μέλλον του, το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 16.- Η σχέση μεταξύ του παιδιού που πρόκειται να υιοθετηθεί και των μελλοντικών θετών γονέων του επιβλέπεται από οργανισμούς που ασχολούνται με την ευημερία του παιδιού ή από υπηρεσίες πριν από την υιοθεσία. Η νομοθεσία εξασφαλίζει όπως το παιδί αναγνωρίζεται από το νόμο ως μέλος της θετής οικογένειας και απολαμβάνει όλων των δικαιωμάτων με την ιδιότητα αυτή.

Άρθρο 17.- Εάν δεν ανευρεθεί ανάδοχη ή θετή οικογένεια για το παιδί ή αν δεν υπάρχει κατάλληλη λύση παροχής φροντίδας στο παιδί στην χώρα καταγωγής, εξετάζεται το ενδεχόμενο διεθνούς υιοθεσίας ως μέσο παροχής οικογένειας στο παιδί.

Άρθρο 18.- Οι Κυβερνήσεις θα υιοθετήσουν πολιτική, νομοθεσία και θα εφαρμόσουν σύστημα αποτελεσματικής επίβλεψης για την προστασία των παιδιών που εμπλέκονται στη διεθνή υιοθεσία. Η διεθνής υιοθεσία, πρέπει, όταν είναι δυνατόν, να πραγματοποιηθεί όταν έχουν υιοθετηθεί αυτά τα μέτρα από τα ενδιαφερόμενα Κράτη.

Άρθρο 19.- Πρέπει να υιοθετηθούν πολιτικές και να εφαρμόζονται νόμοι, όταν είναι αναγκαίο, για την απαγόρευση της απαγωγής και κάθε άλλης πράξης παράνομης μετακίνησης των παιδιών.

Άρθρο 20.- Στη διεθνή υιοθεσία, οι μετακινήσεις, πραγματοποιούνται κατά κανόνα μέσω των αρμόδιων αρχών ή οργανισμών κατ' εφαρμογή των εγγυήσεων και των κριτηρίων που ισχύουν για την εθνική υιοθεσία. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει η μετακίνηση να συνεπάγεται οικονομικό κέρδος για τα εμπλεκόμενα σε αυτήν μέρη.

Άρθρο 21.- Στη διεθνή υιοθεσία μέσω προσώπων που ενεργούν ως αντιπρόσωποι των θετών γονέων λαμβάνονται ιδιαίτερες προφυλάξεις προκειμένου να προστατευθούν τα νομικά και κοινωνικά συμφέροντα του παιδιού.

Άρθρο 22.- Δεν πραγματοποιείται καμία διεθνής υιοθεσία αν δεν διαπιστωθεί ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις και ότι θα παρασχεθούν όλα τα απαιτούμενα για την ολοκλήρωση της υιοθεσίας έγγραφα, όπως η συγκατάθεση των αρμοδίων αρχών. Πρέπει επίσης να διαπιστωθεί ότι το παιδί είναι σε θέση να μεταναστεύσει και να συναντήσει τους μέλλοντες θετούς γονείς τους και ότι μπορεί να αποκτήσει την ιθαγένειά τους.

Άρθρο 23.- Η νομική ισχύς της διεθνούς υιοθεσίας αναγνωρίζεται κατά κανόνα σε καθεμιά από τις εμπλεκόμενες σε αυτή Χώρες.

Άρθρο 24.- Όταν η ιθαγένεια του παιδιού διαφέρει από αυτήν των θετών γονέων του, αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία τόσο στην νομοθεσία του Κράτους του οποίου την ιθαγένεια έχει το παιδί όσο και στη νομοθεσία του Κράτους του οποίου την ιθαγένεια έχουν οι μέλλοντες θετοί γονείς του. Για το σκοπό αυτό εξετάζονται ειδικότερα το πολιτισμικό και θρησκευτικό προσωπικό ιστορικό και τα συμφέροντα του παιδιού.